

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО РІВНЯ МАГІСТРА

на тему:

«ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ
ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»

Виконав: студентка 2 курсу, групи МБМ-22-1а
191 «Архітектура та містобудування»,
освітньо-наукова програма «Містобудування»
(шифр і назва спеціальності, спеціалізації)

Рашківська Катерина Олександрівна

(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

К.О. Рашківська

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Київ - 2024 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри містобудування
д. арх., проф. Н.М. Шебек
“17 “ травня 2024 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО РІВНЯ МАГІСТРА**

**«ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ФАСТІВСЬКОЇ
МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

Виконав студентка групи МБм-22-1а

Рашківська Катерина Олександрівна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Освітньо-наукова програма: «Містобудування»

Науковий керівник: Шебек Н.М.

(прізвище, ініціали)

доктор архітектури, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини: Шебек Н.М.

(прізвище, ініціали)

доктор архітектури, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: Тімохін В.О.

(прізвище, ініціали,)

доктор архітектури, професор

науковий ступінь, вчене звання

Київ – 2024 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: Архітектурний
Кафедра: Містобудування
Освітній рівень: Магістр
Галузь знань: 19 – Архітектура та будівництво
Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування
Освітньо-наукова програма: Містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету

„17” травня 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО РІВНЯ МАГІСТРА**

Рашківська Катерина Олександрівни

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи «ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ
ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»

затверджена наказом ректора КНУБА № 736/2 від «30» квітня 2024 року

2. Науковий керівник

Шебек Надія Миколаївна док. арх., проф.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини

Шебек Надія Миколаївна док. арх., проф.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 17.05.2024 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

Вступ. *(Актуальність теми, мету і завдання та об'єкт і предмет дослідження)*

Розділ 1.

РОЗДІЛ 1. ДОСВІД СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД

(Назва розділу)

Розділ 2.

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ
ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ

(Назва розділу)

Розділ 3.

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ З КОМПЛЕКСНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ
М.ФАСТІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

(Назва розділу)

Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

(Назва розділу)

Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(Назва розділу)

5. Перелік графічного матеріалу (з точними назвами обов'язкових креслень)

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	26.01.2024
Розділ 2.	1.03.2024
Розділ 3.	29.03.2024
Розділ 4. Естетика містобудування	19.04.2024
Розділ 5. Цивільний захист	26.04.2024
Остаточне оформлення роботи	03.05.2024
Перевірка роботи на плагіат	07.05.2024
Попередній захист роботи на кафедрі	17.05.2024
Захист роботи	21.05.2024

7. Консультанти розділів кваліфікаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Транспорт	Г.Г. Лисюк, доцент		
Естетика містобудування	Н.М. Шебек, професор		
Цивільний захист	В.І. Корінний, старший викладач		
Дендрологія	А.А. Дзиба		

8. Дата видачі завдання 01.02.2024 р.

Зав. кафедри

_____

(підпис)

Н.М. Шебек

(прізвище та ініціали)

Наук. керівник

_____

(підпис)

Н.М.Шебек

(прізвище та ініціали)

Керівник пр. част.

_____

(підпис)

Н.М.Шебек

(прізвище та ініціали)

Студент

_____

(підпис)

К.О.Рапшківська

(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary)			
<i>до кваліфікаційної випускної роботи студента:</i>		Рашківська Катерина Олександрівна	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	«Особливості сталого розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області»		
Освітній рівень	Магістр		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Містобудування		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
Освітньо-наукова програма	Містобудування		
Наук. керівник	док. арх., проф. Шебек Надія Миколаївна		
Обсяг роботи:	<i>пояснювальна записка,</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	<i>стор.</i>		
	204	5	14
Розділ 1. ДОСВІД СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	<p>Під час дослідження наукових праць було виявлено та досліджено такі аспекти сталого розвитку територіальних громад:</p> <ul style="list-style-type: none"> • соціально-економічний розвиток новостворених територіальних громад, системи розселення (О.В. Яценко, Е.А. Шишкін, Ю.І. Гайко, О.В. Завальний); • сталий розвиток територій в сільських населених пунктів у складі територіальних громад (О.В. Бондаренко, Ю.В. Третяк, В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, М.Е. Третяк); • прийоми та засоби просторової організації танзитних міст-вузлів(Л. М. Швець, Т. Ю. Кузьменко, О.А. Дида). <p>Під час аналізу аналогів було виділено такі тенденції щодо просторової реорганізації території територіальних громад:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розроблення стратегії розміщення виробничих територій; • врахування природнього та географічного потенціалу; • інтегрований розвиток транспортної інфраструктури; • сталість історичного середовища. <p>Отже, до факторів, що впливають на сталий розвиток території Фастівської територіальної громади торкаються функціональних, естетичних, економічних екологічних, культурних цілей.</p> <p>Фактори можна поділити на такі групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • функціональні; • естетичні • економічні; • екологічні; • культурні. <p>До умов, що впливають на сталий розвиток Фастівської територіальної громади відноситься географічне розташування громади, структура населення, природний ресурс, історико-культурний спадок.</p> <ul style="list-style-type: none"> • планувальні; • географічні; • соціальні; • культурні; • екологічні. 		

<p><i>Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i></p>	<p>На основі аналізу існуючого стану території Фастівської громади було виявлено ряд значних недоліків в існуючій інфраструктурі та планувальному каркасі місцевості: нестабільність внутрішньої економічної ситуації призводить до нерівномірного розвитку населених пунктів, екологічні проблеми спричинені діяльністю промислових підприємств, недостатня розвиненість інфраструктури та закладів обслуговування, нерегульовані переходи через залізницю.</p> <p>Дані території мають великий потенціал для розвитку включаючи такі переваги: проходження важливих транспортних маршрутів, близькість до столиці, наявність водних та зелених зон, родючі ґрунти та сприятливий клімат, а також наявність історичної та архітектурної спадщини, центральне розташування адміністративного і значний виробничий потенціал.</p> <p>Аналіз території та подальший розвиток моделі допомогли виявити важливі можливості використання креативної економіки для відновлення занедбаних сільських територій громади. Шляхом залучення місцевих ресурсів, створення мережі співпраці «місто-село» та розвитку культурно-історичного потенціалу можна досягти сталого росту, зберігаючи унікальність та автентичність кожного населеного пункту.</p> <p>Шляхом впровадження проєктних рішень, які базуються на аналізі сильних та слабких сторінок громади, враховуючи можливості та загрози, планується забезпечити розвиток інфраструктури, промисловості, туризму та сільського господарства. Рішення включають: збереження природних ресурсів та захист прибережних смуг водойм, особливо на півночі громади; створення рекреаційних зон; розміщення виробничих об'єктів, що орієнтовані на сировинний ресурс та можливості і можуть утворити загальний ланцюжок виробництва між населеними пунктами; розвиток житлового фонду поряд з розвитком виробничих та дослідних центрів для балансу доступності «житло-робота»; відновлення інфраструктури та покращення обслуговування населення за рахунок розміщення нових об'єктів.</p>
---	--

*Розділ 3. РОЗДІЛ 3.
ПРОПОЗИЦІЇ З
КОМПЛЕКСНОГО
ПРОСТОРОВОГО
РОЗВИТКУ
М. ФАСТІВ
КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ*

Місто Фастів стикається з рядом проблем у сфері транспортної та житлової інфраструктури. Нерівномірне розташування та недостатня кількість установ обслуговування у віддалених районах призводять до дискомфорту для мешканців. Також, складна структура вулично-дорожньої мережі та застаріла транспортна інфраструктура погіршує безпеку руху. Існуюча забудова, переважно представлена будівлями 1960-1980-х років, потребує реконструкції та модернізації.

Історико культурний та генетичний аналіз міста допоміг виявити характерні особливості та напрямки для проєктних рішень для територій та загального вигляду планувального каркасу. Комплексний аналіз території дозволив віднайти рушійні чинники, що відіграють ключову роль для розвитку міста.

Тому, проєктними рішеннями було запропоновано шляхи реалізації наявного потенціалу та вирішення основних гострих проблем: запропоновано підземне сполучення через залізничні колії, що робить планування більш гнучким та варіативним для міських процесів; для зменшення навантаження на основні транспортні осі, розвивається система громадських підцентрів, що зможе забезпечувати додаткову зону впливу від адміністративного центру на Фастівську громаду; враховуючи наявні планувальні та естетичні проблеми привокзальної площі, що має бути для міста візитівкою, запропоновані проєктні рішення реконструкції її просторового планування.

*Розділ 4. ЕСТЕТИКА
МІСТОБУДУВАННЯ*

Художня концепція "Промені Фенікса" для відродження міста Фастів використовує образ птахи Фенікса, символізуючи вічність і оновлення через звернення до козацької історії та культури. Зонування міста відтворює форму птаха, з його головою, серцем та крилами, що відображає значення культурних, історичних та транспортних аспектів. Ця концепція сприяє розвитку і приваблює туристів, ставши потужним стимулом для подальшого росту міста.

Сценарне моделювання урбанізованого середовища в м. Фастів базується на зв'язках між місцевими мешканцями, мешканцями з громади, гостями та туристами, орієнтуючись на ключові центри тяжіння в місті.

Для програмування емоційних реакцій людини на оточення у місті запропоновано 6 маршрутів, які охоплюють ключові локації та привабливі об'єкти, викликаючи різні емоції, від захоплення до спокою. Ці маршрути розширюють можливості для відпочинку та вивчення міста, враховуючи існуючі та нові об'єкти.

Під час розробки художньої концепції планувального розвитку міста Фастів були сформовані наступні естетичні вимоги до об'єкту проектування:

1. Впровадження системи збереження та реставрації історичних будівель, разом із розробкою дизайн-коду для історичного ареалу, сприятиме збереженню автентичності міста.

2. Враховуючи розподіл функціональних процесів у місцях скупчення громадських об'єктів у центрі та районі вокзалу протягом будніх та вихідних днів, естетичні вимоги орієнтовані на забезпечення гармонійної інтеграції цих об'єктів у міський пейзаж. Під час ранкових та вечірніх годин, коли активність у цих місцях є найбільшою, естетичні вимоги спрямовані на створення привабливої та відповідної атмосфери.

3. Естетичні вимоги, визначені художньою концепцією, полягають у збереженні гармонійного співвідношення нових будівель із оточуючим середовищем. Нові житлові та громадські споруди мають доповнювати ландшафт та архітектурну спадщину міста, зберігаючи його історичний характер. Окремі зміни у композиційних елементах на південному заході, біля церкви Богородиці та у новому громадському центрі, повинні відповідати загальній естетичній концепції, забезпечуючи єдність і стилістичну цілісність містобудівного об'єкта.

4. Засоби виразності міського середовища визначені художньою концепцією, мають включати в себе відтворення старовинних мотивів і дотримання кольорових градієнтів, що відображають історичний ареал міста. Оздоблення стендів та громадських зупинок у відповідній кольоровій гамі з імітацією дерев'яних покриттів сприятиме збереженню традиційного образу. Різблені дерев'яні скульптури, виготовлені місцевими майстрами, та світлові інсталяції, що відтворюють силует старого вокзалу.

Подальше втілення цієї концепції в життя сприятиме формуванню нових туристичних маршрутів, розвитку інфраструктури та стимулюванню місцевої економіки через збільшення потоку відвідувачів. Такий підхід не лише оновить обличчя міста, а й стане важливим чинником

*Розділ 5.
ЦИВІЛЬНИЙ
ЗАХИСТ*

Виходячи з проведених досліджень та аналізу потенційних загроз пожежі та інших надзвичайних ситуацій в районі залізничного вузла було розроблено комплексний план евакуації населення міста Фастів.

Пожежні депо розміщуються на сельбищних та виробничих територіях м. Фастів. Загальна кількість пожежних машин згідно з розрахунком –11 автомобілів.

Система евакуації передбачає чітке розподілення обов'язків та використання різних транспортних засобів для перевезення населення, включаючи автобуси, спеціально адаптовані для людей з обмеженими можливостями. Крім того, передбачено створення проміжних пунктів евакуації для надання додаткової допомоги та ресурсів.

План передбачає також ретельно розроблені маршрути евакуації, що дублюються для врахування можливих обмежень, наприклад, перетину залізничних колій. Пункти збору та проміжні пункти евакуації розташовані таким чином, щоб забезпечити доступність для мешканців та надання їм необхідної допомоги.

Висновки по роботі:

1. Під час аналізу наукових досліджень було виявлено ключові аспекти сталого розвитку територіальних громад, включаючи соціально-економічний розвиток, сталий розвиток сільських територій, та просторову організацію транзитних міст-вузлів.

2. Ознайомлення з сучасними іноземним та вітчизняним досвідом розвитку територій громад допомогло виявити тенденції у просторовій реорганізації, зокрема, стратегії розміщення виробничих територій, інтегрований розвиток транспортної інфраструктури та збереження історичного середовища.

3. Враховуючи проаналізовані чинники впливу, визначено групи факторів, які впливають на сталий розвиток території Фастівської територіальної громади: функціональні, естетичні, економічні, екологічні та культурні. Та враховуючи розташування міста в системі розселення Київської області було виявлено ряд умов, що впливають на розвиток громади: географічне розташування, структуру населення, природні ресурси та історично-культурний спадок.

4. На основі проведеного аналізу стану території Фастівської громади виявлено значні проблеми, такі як екологічний дисбаланс, нерівномірний розвиток населених пунктів, недостатня розвиненість інфраструктури та обслуговування. Рушійними силами території є те, що розташована на важливих транспортних маршрутах, має доступ до столиці, володіє природними та культурними ресурсами. Аналіз існуючого стану також дозволив докладніше ознайомитися з історично-культурним потенціалом території, що важливо відновлювати та зберігати у пам'яті населення для подальшого розвитку та збереження цінних національних цінностей.

5. Аналіз території Фастівської громади та подальший розвиток моделі дозволили виявити значні можливості використання креативної економіки для відновлення занедбаних сільських територій. Шляхом залучення місцевих ресурсів, формування мережі співпраці "місто-село" та розвитку культурно-історичного потенціалу можна досягти сталого росту, зберігаючи унікальність та автентичність кожного населеного пункту.

6. Пропозиціями комплексного плану просторового розвитку виділяються ключові рішення, спрямовані на збереження природних ресурсів, створення рекреаційних зон, розвиток виробничих об'єктів та житлового фонду, а також відновлення інфраструктури. Ці заходи спрямовані на забезпечення балансу між житловими умовами, робочими місцями та доступністю послуг для мешканців, що сприятиме сталому розвитку та покращенню якості життя у громаді.

7. Місто Фастів стикається з серйозними проблемами у сфері транспортної та житлової інфраструктури, що потребують негайного втручання та модернізації. Результатами аналізу існуючого стану, виявлено що місто потребує розробки додаткових планувальних рішень, щоб мати змогу ефективно обслуговувати зону впливу громади. Таке переосмислення міста Фастів є важливим з точки зору оптимізації його функцій та ролі в системі управління громадою.

8. Історико культурний та генетичний аналіз міста допоміг виявити характерні особливості та напрямки для проєктних рішень для територій та загального вигляду планувального каркасу. Комплексний аналіз території дозволив віднайти рушійні чинники, що відіграють ключову роль для розвитку міста.

9. Запропоновані проєктні рішення спрямовані на реалізацію потенціалу міста Фастів та вирішення основних проблем. Підземне сполучення через залізничні колії сприятиме більш гнучкому плануванню та зменшить навантаження на основні транспортні магістралі. Розвиток системи громадських підцентрів дозволить розширити зону впливу адміністративного центру на громаду. Щодо привокзальної площі, важливою є реконструкція її просторового планування, щоб вона стала справжньою візитівкою міста.

10. Реконструкція планувальної структури привокзальної площі спрямована на перетворення порожнього простору у зручний громадський простір, створюючи безпечний рух пішоходів до головної міської зупинки та зменшуючи транспортне навантаження у її центральних частинах. Благоустрій території, включаючи озеленення та малі архітектурні форми з історичним контекстом.

11. За допомогою художньої концепції "Промені Фенікса" місто Фастів набуває символічного значення вічного оновлення та відродження. Через звернення до культурної спадщини. Вимальовується новий образ, що відображає унікальність та красу цього місця. Сценарне моделювання міського середовища допомагає для розвитку туристичних маршрутів. Втілення естетичних вимог у плануванні та дизайні міста створить гармонійне та привабливе середовище, що сприяє збереженню історичної спадщини та відтворенню її у новому світі.

12. Комплексний план евакуації для міста Фастів, розроблений на основі досліджень та аналізу потенційних небезпек, демонструє високий рівень підготовки до надзвичайної ситуацій – аварії на залізних коліях. План евакуації для міста Фастів враховує обмеження, перетину залізничних колій, і включає розроблені маршрути евакуації, які дублюються в обидві частини міста для більшої безпеки населення. Пункти збору та проміжні пункти евакуації стратегічно розташовані в громадських установах, щоб гарантувати доступність для мешканців та надання їм необхідної допомоги в надзвичайних ситуаціях.

Ключові слова: територіальна громада, сталий розвиток, місто,

Keywords: territorial community, sustainable development, city,

Укладач: _____ / Рашківська К.О. /

(підпис) (прізвище та ініціали)

Наук. керівник: _____ / Шебек Н.М. /

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	14
ВСТУП	15
РОЗДІЛ 1. ДОСВІД СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	19
1.1 Стан вивченості проблеми розвитку територій територіальних громад	19
1.2 Досвід просторової реорганізації територій територіальних громад.....	28
1.3 Фактори і умови сталого розвитку територій територіальних громад	38
Висновки до розділу 1.....	50
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	52
2.1. Аналіз сучасного стану території громади	52
2.2. Модель прогнозованого розвитку досліджуваної території	71
2.3. Комплексний план просторового розвитку території громади	78
Висновки до розділу 2	92
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ З КОМПЛЕКСНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ М.ФАСТІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	93
3.1. Аналіз сучасного стану території м. Фастів.....	93
3.2. Рекомендації щодо реорганізації планування і забудови м. Фастів.....	113
3.4. Пропозиції з модернізації привокзальної площі в м. Фастів.....	126
Висновки до розділу 3	131
РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ	132
4.1. Художня концепція містобудівного об'єкта	132
4.2. Енерго-інформаційне моделювання містобудівного об'єкта	145
4.3. Просторово-часове моделювання містобудівного об'єкта.....	150
Висновки до розділу 4	152
РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	155

	13
5.1. Характеристика території об'єкта.....	155
5.2. Характеристика об'єкту проектування	157
5.3. Розрахунок заходу Цивільного захисту.....	161
Висновки до розділу 5	166
ВИСНОВКИ	167
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	170
ДОДАТКИ	178

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Сталий розвиток - розвиток країн і регіонів, коли економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання, а також інші види діяльності суспільства відбуваються в межах, які визначаються здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь.

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

Комплексна забудова території – упорядкування території шляхом забезпечення громадських та приватних інтересів, спрямованих на попереднє проведення інженерної підготовки, спорудження зовнішніх інженерно-транспортних мереж, об'єктів соціальної сфери, жилих будинків, благоустрою території, інших об'єктів містобудування. Комплексна забудова території може здійснюватися шляхом комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду і забезпечуватися одним або кількома інвесторами.

Містобудівна документація – затвержені текстові і графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання територій.

Вид використання території – це забудова та інше використання території, що поєднуються за подібністю відповідних ознак.

ВСТУП

Актуальність дослідження

Сьогодні в Україні, акцентують увагу саме на сталому розвитку територіальних громад, як і в інших країнах світу, активно запроваджується стратегічний підхід до розвитку територій на місцевому рівні. Головна проблема хаотичного формування територій громад, має вирішуватись комплексними планами, що лише починають розроблятися, тому дослідження особливостей формування території окремих адміністративно-територіальних одиниць держави є особливо важливим в даний час.

Актуальність цієї проблеми підтверджують наступні документи:

- Документ Саміту 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань. 70-та сесія Генеральної Асамблеї ООН, Нью-Йорк, вересень 2015 року [1]
- Лейпцизька Хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку» м. Лейпциг, 25 травня 2007 року [2]
- Указ Президента України №722/2019 «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [3]
- Перший Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні, Політичний форум зі сталого розвитку під егідою Економічної і соціальної ради ООН, липень 2020 року [4]
- Програми «U-LEAD» з Європою розробка Стратегії розвитку Фастівської міської територіальної громади на 2022–2027 роки [5]

Дослідження і публікації:

- В. О. Яценко дис. д.арх «Містобудівні основи розвитку локальних систем розселення об'єднаних територіальних громад» 2021 р. [6]
- М.М. Габрель, Ю.В. Огоньок, «Малі міста (містечка) в новій адміністративно-територіальній структурі регіонів України: прогнозування змін функцій та перспектив розвитку» 2016 р. [7]
- Ю. В. Огоньок, Генеральний план населеного пункту в розвитку нової територіальної громади (приклад м. Гусятин Тернопільської області) 2017 р. [8]

- О. А. Дида, «Принципи формування атрактивності архітектурного середовища малих міст» [9].

В переважній більшості випадків проблеми створених територіальних громад з кожним роком не вирішуються, а навпаки, лише ускладнюються. Така ж ситуація склалась і в Фастівській територіальній громаді, що після реформування в 2021 році отримала розширений статус. Стало актуальним розроблення нової відповідної містобудівної документації для сталого розвитку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами

Магістерська робота має зв'язок із загальною темою науково-дослідної роботи кафедри містобудування КНУБА – «Наукові засади проєктування та реконструкції містобудівних і ландшафтно-рекреаційних об'єктів» на період 2023-2027 рр. (Державний реєстраційний номер: 0123U101174)

Мета і задачі дослідження

Мета: Виявлення особливостей сталого розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області.

Задачі:

- проаналізувати вітчизняний та закордонний досвід сталого розвитку територій територіальних громад
- теоретично обґрунтувати передумови сталого розвитку території Фастівської міської територіальної громади.
- розробити пропозиції з комплексного просторового розвитку м. Фастів

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження: територія Фастівської міської територіальної громади Київської області

Предмет дослідження: сталий розвиток території Фастівської міської територіальної громади Київської області

Методи дослідження:

- аналітичний – робота з літературою з метою узагальнення вітчизняного та закордонного досвіду сталого розвитку громад;
- метод порівняння містобудівної і проєктної документації;

- метод спостереження – натурне обстеження, вивчення особливостей території Фастівської територіальної громади;
- метод вимірювання – для отримання кількісних показників території дослідження;
- експериментальне проектування – виявлення нових специфічних властивостей території громади;
- методи партисипації – врахування думки громади щодо сталого розвитку.

Передбачувана наукова новизна

- встановлення особливостей розвитку території Фастівської громади;
- розробка пропозицій з реорганізації планування і забудови м. Фастів.

Передбачувана практична цінність

Результати магістерського дослідження будуть застосовані для подальшої наукової діяльності та вивчення.

Отримані результати можуть бути використані для майбутнього сталого розвитку території Фастівської територіальної громади, адже цей процес перебуває в постійній динаміці.

Апробація результатів

Результати магістерської роботи апробовані на Третя Міжнародна науково-практична конференція «Просторове планування: Європейський образ післявоєнної України та інструменти її відновлення» Міжнародного урбаністичного форуму на базі КНУБА, м. Київ.

Також на V та VI Науково-практичній конференції «Містобудування: проблеми і перспективи розвитку» у м. Києві, КНУБА, 25 квітня 2023 року та 26 квітня 2024 року.

Публікації

Опубліковані результати наукової роботи:

- Н.М. Шебек, К.О. Рашківська, тези доповіді на тему «Проблеми і орієнтири просторового розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області [10].

- Н.М. Шебек, К.О. Рашківська, тези доповіді на тему «Сучасні тенденції сталого розвитку територій територіальних громад» [11].
- VII Міжнародна науково-практична конференція “GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS”, 1-3.03.2024, Ліверпуль, Великобританія [12].

Структура та обсяг роботи

Магістерська робота буде складатися з п'яти розділів: аналітичного, модель сталого розвитку Фастівської громади, просторовий розвиток м. Фастів, а також розділів «Естетика містобудування» та «Цивільний захист». Кожний розділ міститиме три параграфи і висновки. Після загальних висновків розміщуватиметься список використаних джерел. Додатки включатимуть завдання на проектування, зображення проектної частини, дипломи, сертифікати і довідки.

В рамках підготовки магістерської роботи на тему «Особливості сталого розвитку території Фастівської міської територіальної громади, Київської області» мені вдалося зібрати та проаналізувати різноманітні дані та джерела інформації. Для цього я звернувся до бібліотек, архівів, наукових організацій та державних установ, які спеціалізуються на вивченні даного питання.

Серед них:

- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>);
- Державне підприємство "Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "ДІПРОМІСТО" імені Ю. М. Білоконя (<http://dipromisto.gov.ua/>);
- Державне підприємство «Український науково-дослідний і проектний інститут цивільного будівництва» (<http://www.civilbud.com.ua/>);

Також важливі для проектування матеріали вдалося знайти в архівах Державного підприємства "Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "ДІПРОМІСТО" імені Ю. М. Білоконя. Додатково пошук матеріалів здійснювався на сайтах місцевого самоврядування та міської ради.

РОЗДІЛ 1. ДОСВІД СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

1.1. Стан вивченості проблеми розвитку територій територіальних громад

Сталість розвитку громад є однією з найбільш актуальних проблем сучасності. Оскільки територіальні громади є однією з ланок для сталого розвитку всієї країни. Адже, на цих територіях працює малий та середній бізнес, виробництво, а також проживає переважна частина населення. Об'єднані між собою населені пункти отримують можливості більшої спроможності, але необхідно ретельно визначати вдалі напрямки їхнього подальшого розвитку.

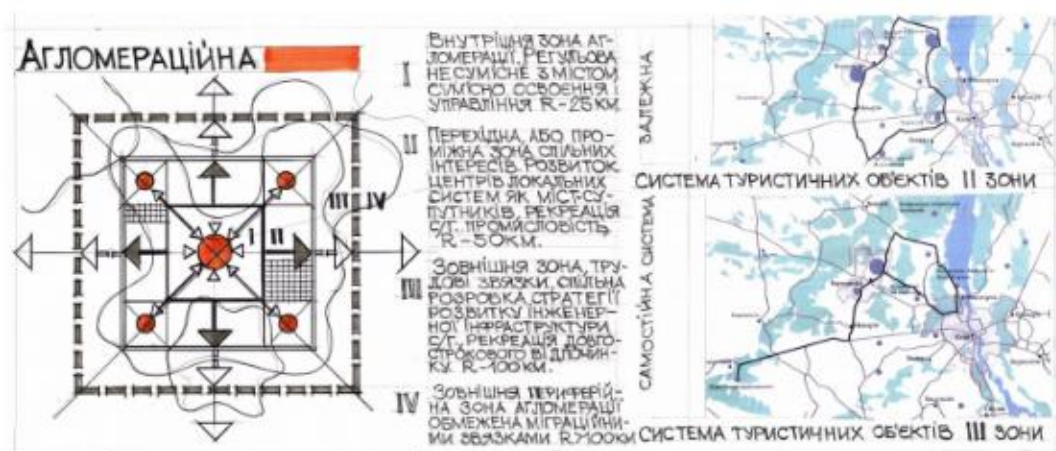

Рис.1.1.1. Самоврядно-адміністративна форма управління локальних систем розселення, «агломераційна», автор В.О.Яценко [6]

Рис.1.1.2. Самоврядно-адміністративна форма управління локальних систем розселення, «договірна» автор В.О.Яценко [6]

В.О. Яценко, в своїй дисертації виділив різні концептуальні підходи проектування «об'єднаної територіальної громади (ОТГ)» і «локальної системи

розселення ОТГ». Визначив основні потенційні ресурсні можливості, які стануть фундаментальними в економічному, соціальному та культурному розвитку нових систем розселення. Автор зображує схеми-моделі об'єднаних форм управління: «агломераційну», «директивну», «договірну» та відповідні планувальні моделі в системі розселення в нових умовах змін адміністративного устрою країни (рис.1.1.1, 1.1.2) [6].

Шишкін, Е. А., Гайко, Ю. І., Завальний, О. В. у дослідженні «Проблеми та перспективи планування територій новостворених територіальних громад на прикладі Старосалтівської об'єднаної територіальної громади.» описують процес розробки схеми планування території для об'єднаних територіальних громад в Україні. Автор аналізує необхідність такої схеми та її важливість для ефективного використання територій, а також надає конкретні результати, очікувані від її реалізації, такі як раціональне використання земель, покращення управління територіями та збільшення інвестицій (рис.1.1.3) [14].

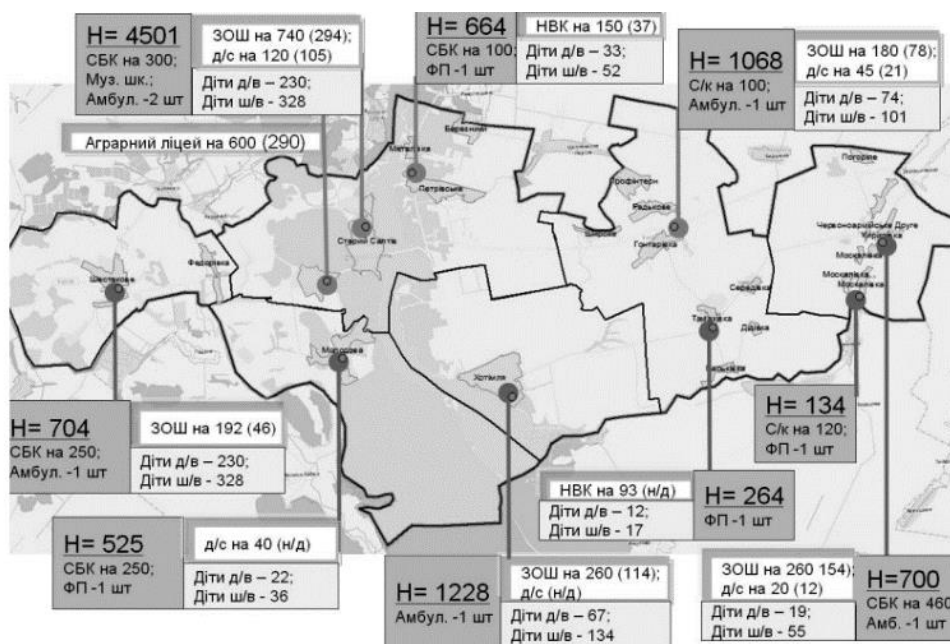

Рис.1.1.3. Соціально-демографічний стан Старосалтівської ОТГ[14]

У статті Ю. В Огоньок, на прикладі м. Гусятин обґрунтував підходи щодо оновлення генеральних планів, з урахуванням ресурсного потенціалу як основи розвитку.

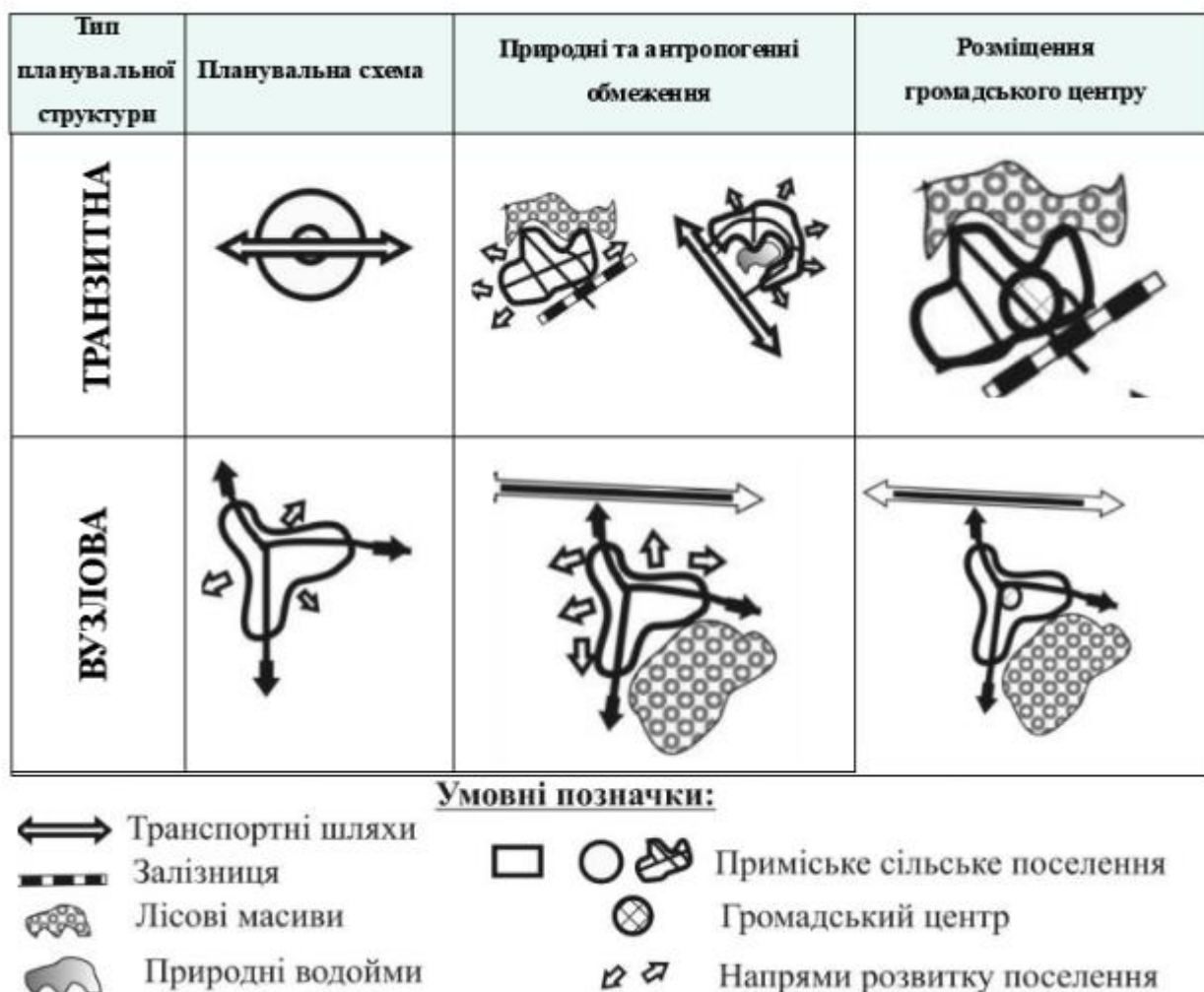
А в спільній науковій праці «Малі міста (містечка) в новій адміністративно-територіальній структурі регіонів України: прогнозування змін функцій та

перспектив розвитку» Ю. В Огоньок, з професором М.М. Габрелем порушили важливе питання шляхів розвитку та зміну функції поселень, що в умовах реформи стають адміністративними центрами громад. Також окреслили шляхи розвитку найбільш деградованих поселень регіонів (селищ міського типу). Автори виявляють, що за методикою формування спроможних територіальних громад, слід виконувати належний порівняльний аналіз громад, досліджувати умови, а також вирішувати основні проблеми та завдання сучасного адміністративно-територіального устрою [7].

У дослідженні Третяк Ю.В., Тімохін В.О., Шебек Н.М., Третяк М.Е. «Проблеми ревіталізації сільських поселень України в контексті сталого розвитку» автори описують необхідність систематизації сільських поселень на основі різних критеріїв, включаючи соціально-економічні характеристики, кількість населення, характер занять мешканців. функціональне спрямування виробництва інфраструктуру. Вказують на необхідність системного підходу до розвитку сільських поселень, що відповідає вимогам європейських стратегічних документів, і шлях створення інклюзивних безпечних життєстійких і збалансованих місць проживання. На прикладі населених пунктів Юхни, Гнидця, Карапиши вдалося вияви ряд ознак, що впливають на розвиток потенціалу цих територій [15].

О.В. Бондаренко в дослідженні «Ефективне використання сільськогосподарських земель як фактор забезпечення сталого розвитку сільських територій» описує необхідність раціонального використання природних ресурсів, розвиток транспортної інфраструктури, росту сфери послуг та розглядає роль сільськогосподарського виробництва як фактору розвитку економіки території. Автор акцентує увагу на важливості функціональної відповідності та позиційності у територіальному плануванні і розвитку. Крім того, він висвітлює проблему нерівномірності розвитку сільських територій та наголошує на необхідності подолання відомчої роз'єднаності в управлінні та посилення координації між різними рівнями влади та суспільними організаціями [16].

Кузьменко, Т. Ю. у дослідженні «Принципи та прийоми функціонально-планувальної організації приміських сільських поселень» розглядає розвиток сільських поселень у приміській зоні міста, враховуючи принципи компактності, диференціації, функціональної спеціалізації, пріоритетності та варіантності. Авторка також розглядає можливі варіанти функціонального типу поселень, враховуючи пріоритетні фактори розвитку для кожної території (рис.1.1.4.) [17].

Рис.1.1.4. Схема залежності планувальної структури ПСП (приміського сільського поселення) від транзитно-інфраструктурних коридорів [17]

Дида О.А у дослідженні «Принципи формування атрактивності архітектурного середовища малих міст» аналізує принципи формування атрактивності, методи її визначення, а також вплив на місцеве населення та туристичний потенціал. Авторка враховує різноманітні чинники, такі як асоціативно-змістовий контекст, візуальна цілісність, емоційно-позитивний та емоційно-негативний вплив, що можуть впливати на сприйняття архітектурного

середовища (рис.1.1.5). Також, автор досліджує можливі стратегії та засоби для підвищення архітектурної привабливості малих міст, враховуючи їхні індивідуальні особливості та потенціал розвитку (рис.1.1.6) [9].

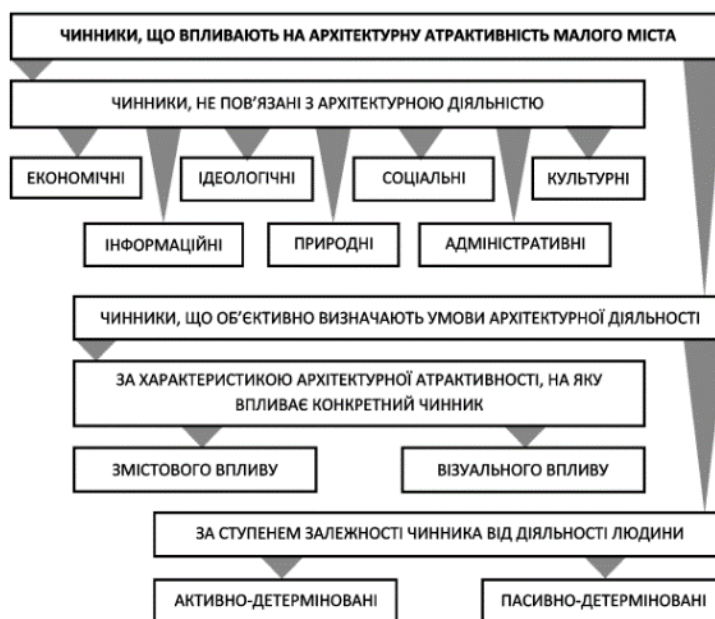

Рис.1.1.5. Чинники, котрі впливають на формування атрактивності архітектурного середовища малого міста [9]

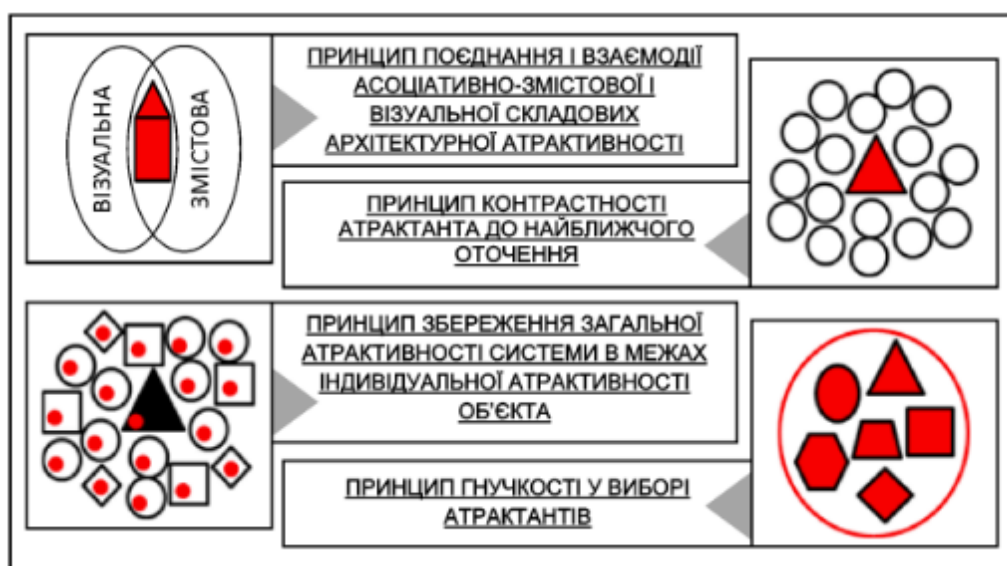

Рис.1.1.6. Принципи формування атрактивності архітектурного середовища малого міста [9]

А також в статті «Проблема архітектурної атрактивізації малих транзитних міст» авторка розглядає важливість розробки ефективних туристичних маршрутів, програм екскурсій та рекламних кампаній для популяризації міста. Крім того, автор визначає основні ознаки такого міста та

підкреслює значення використання існуючої та створення нової бази об'єктів та інфраструктури, а також розвитку архітектурно атрактивних об'єктів, що відповідають специфіці міста [18].

Мал.2

Рис.1.1.7.Ознаки транзитних міст [18]

В дослідженні «Містобудівні принципи формування залізничних вокзальних комплексів у структурі малих і середніх міст» Л. М. Швець, пропонує використовувати залізничні комплекси як платформи для створення неформальних громадських просторів у містах. Це означає, що залізничні станції та їхнє оточення можуть бути перетворені в місця для спілкування, відпочинку, культурних заходів та інших активностей для місцевих жителів.

Рис.1.1.8.Атрактивізація малих транзитних міст [18]

Крім того, автор підкреслює важливість розвитку і покращення залізничної інфраструктури, зокрема вузлових станцій та зв'язків між містами на транспортних коридорах. Зазначає, що це дозволить поліпшити доступність для мешканців малих і середніх міст до різних ресурсів, послуг і можливостей, а також сприятиме їхньому соціальному та економічному розвитку [19].

Рис.1.1.9.Закономірності формування ЗВК [19].

Доктор Бадрул Хайдер з університету РМІТ, Мельбурн, Австралія, в науковій статті наголошує про важливість міських зелених насаджень для досягнення Цілі сталого розвитку ООН до 2030 року. Авторка підкреслює що , міські зелені насадження можуть покращити фізичне та психічне здоров'я, пом'якшити наслідки урбанізованих змін у міських громадах (рис. 1.1.10) [20].

В роботі також наголошується на викликах та перешкодах для створення та підтримки міських зелених насаджень, такі як обмеження фінансування та комунікаційні пріоритети розвитку громади. До прикладу, серед цих цілей Сталого розвитку ціль 11.7 - забезпечити загальний доступ до безпечних, інклюзивних і доступних, зелені зони та громадські місця для жінок і дітей, людей похилого віку та людей з обмеженими можливостями надають цю можливість розвитку.

Рис. 1.1.10 Переваги міських зелених насаджень [20]

Харчишина О.В., Шиманська К.В. та Дмитрук О.В. – в спільному науковому посібнику «Креативна економіка та креативні індустрії» розглядають основи формування та розвитку креативної економіки, визначають тенденції розвитку креативних індустрій в Україні та світі, а також фактори, що впливають на формування креативного середовища міст. Вони досліджують передумови становлення та розвитку цифрової економіки в структурі креативної економіки, а також приділяють увагу інноваціям та підприємництву в сфері креативних індустрій, включаючи моделі фінансування стартап-проектів. Автори дослідження, також підкреслюють важливість сприяння креативному середовищу в містах. Це середовище розвивається через креативні проекти, що ґрунтуються на творчості підприємців. Ключові проекти формують креативну інфраструктуру, включаючи кластери та коворкінги, майданчики, які створюють фізичні простори та сприяють розвитку місцевих креативних спільнот. Це сприяє переходу до економіки, що використовує дизайн і медіа як стратегічні елементи [21].

Рис.1.1.11. Фактори формування креативного середовища [21]

Висновок: Таким чином очевидно, що сталий розвиток територій громад сьогодні має широкий спектр для досліджень науковців. В проаналізованих наукових працях висвітлюються важливі сторони в цьому питанні. Описано схеми-моделі об'єднаних форм управління (О.В. Яценко) та порушені питання шляхів розвитку та зміну функції поселень (М.М. Габрель, Ю.В. Огоньок,). Також, іноземні науковці уважно досліджують аспект озеленення на територіях громад пропонуючи альтернативні підходи подолання супутніх проблем використовуючи правильне планування зелених просторів на територіях.

Під час дослідження наукових праць було виявлено такі аспекти:

- Соціально-економічний розвиток новостворених територіальних громад, системи розселення (О.В. Яценко, Е.А. Шишкін, Ю.І. Гайко, О.В. Завальний);
- Сталий розвиток територій в сільських населених пунктів у складі територіальних громад (О.В. Бондаренко, Ю.В. Третяк, В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, М.Е. Третяк);
- Прийоми та засоби просторової організації транзитних міст-вузлів (Л. М. Швець, Т. Ю. Кузьменко, О.А. Дида).

Під час дослідження наукових праць виявлено значний обсяг досліджень щодо соціально-економічного розвитку та сталого розвитку територій громад. Однак, особливості розвитку кожної територіальної громади потребують індивідуальних підходів, які не можливо забезпечити загальними визначеними принципами.

Тому в межах дослідження планується провести аналіз унікальних особливостей, потенціалу та проблем, які можуть впливати на сталий розвиток території Фастівської громади. Що включає оцінку наявних ресурсів, ідентифікацію ключових сфер та переваг розвитку, а також визначення факторів, що можуть стати перешкодами та перевагами на шляху досягнення цілей сталого розвитку.

1.2. Досвід просторової реорганізації територій територіальних громад

З кожним роком Україна має все більший прогрес в становленні сталого розвитку на територіях громад. Але цей процес дещо гальмує, розробка сталого розвитку громад належним чином розробляється в дуже поодиноких випадках. Виходячи з такої ситуації, вдалим може бути ознайомлення з вирішенням таких завдань закордоном.

Іноземний досвід планування території громади Хорватія, показує, що вони формують основу сучасної мережі соціально-економічних угруповань, площинно-часової просторової конвергенції та гравітаційних відносин.

Майже всі хорватські міста з населенням понад 25 тис. є окружними центрами. Ці міста переважно мають відносно невеликі популяції, і лише сім із них перевищують 50 000 жителів, при цьому вони мають відчутний гравітаційний вплив і рівень оснащення установ центрального призначення. Більшість із них спіткало зменшення чисельності населення в останні десятиліття внаслідок поганих демографічних характеристик (природне скорочення та змінне, часто негативне сальдо міграції). Демографічний та економічний занепад провідних містах, що поширилося на ще більш інтенсивний

демографічний спад у сільських поселеннях, малих містах та периферійних регіонів, є однією з причин останніх вимог щодо змін адміністративно-територіального устрою країни, хоча немає чітких ознак того, що це насправді причина депопуляції та економічного спаду [22].

За досвідом Польщі, що є найближчим по територіальному устрою до України- Польща прямує за принципом розвитку, в якому головним фактором розвитку є розташування комуни в регіоні та дарування муніципальних прав. Також вказано на важливість житлової функції землі та її вплив на розвиток громади. Природні та культурні цінності сприяють розвитку туризму, а модернізація та розвиток інфраструктури може покращити якість життя мешканців (рис.1.2.1). Необхідність реконструкції та ревіталізації існуючих будівель, а також покращення стану доріг і управління відходами та водопостачанням визначені як важливі завдання. Основне прагнення полягає в постійному покращенні якості життя місцевої громади шляхом покращення доступу до послуг [23].

Рис.1.2.1. Дослідження умов і напрямків просторового розвитку гміни Кам'янець-Зонбковіцький [23]

господарством та вільні території, що можуть використовуватись для подальшого розвитку.

У рамках амбітного проєкту "Стійка громада: післявоєнна концепція відновлення та розвитку Київщини, була розроблена комплексна стратегія відновлення та подальшого розвитку Макарівської селищної територіальної громади. Ця стратегія зорієнтована на різні сфери життя громади, зокрема економічну, соціальну та культурну (рис.1.2.3).

Економіка громади розглядається в контексті розвитку промислових та агропромислових комплексів, а також створення широкої торговельної мережі та підприємств. Для стимулювання малих та середніх підприємств передбачено створення центрів підтримки бізнесу. Публічний простір ініціюється з метою зміцнення спільноти та збільшення можливостей для взаємодії між мешканцями.

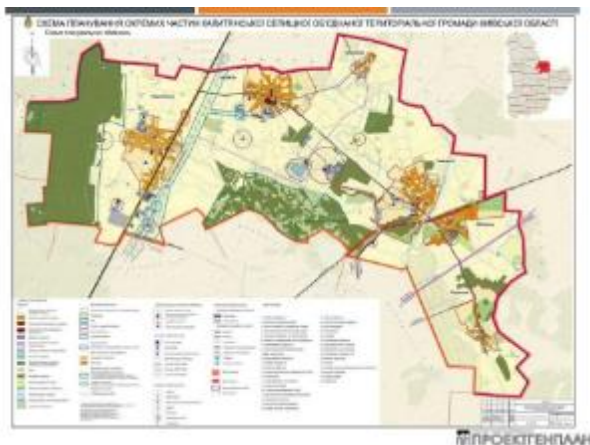

Рис.1.2.3 Схема розробки планування Макарівської об'єднаної територіальної громади Київської області [25]

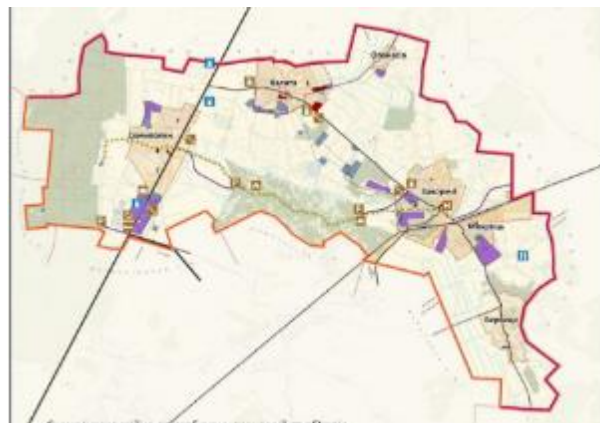
Додатково, в рамках стратегії запроваджено ініціативи щодо розвитку туризму, зокрема створення туристичних маршрутів та публікацію інформації про культурні об'єкти Макарівської громади. Також планується модернізація ринку з метою створення комфортного середовища для дрібних підприємців та збільшення обсягів роздрібної торгівлі.

На другому етапі проєкту передбачено реалізацію інфраструктурних змін, таких як будівництво складських приміщень на околицях населених пунктів та розгляд можливостей для оренди підприємницьких приміщень. Крім того, увага приділяється реконструкції парку "Панський" з метою створення різноманітних

зон для відпочинку та розваг, які задовольнятимуть потреби різних груп населення, від дітей до людей похилого віку [25].

*Рис.1.2.4. Схема планування
Калитянської селищної об'єднаної
територіальної громади Київської
області [26]*

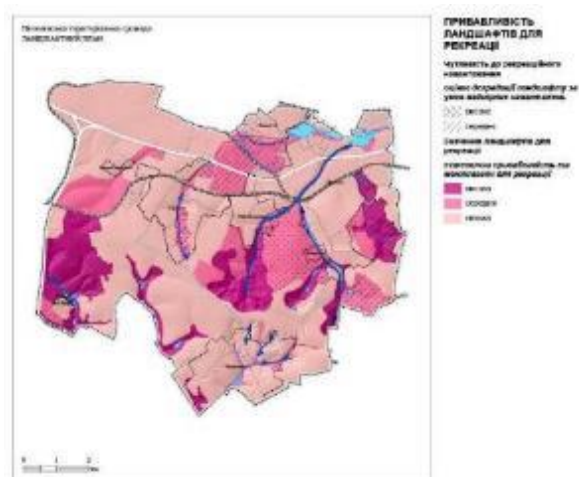

*Рис.1.2.5. Схема інвестиційно-
привабливих територій
Калитянської селищної об'єднаної
територіальної громади Київської
області [26]*

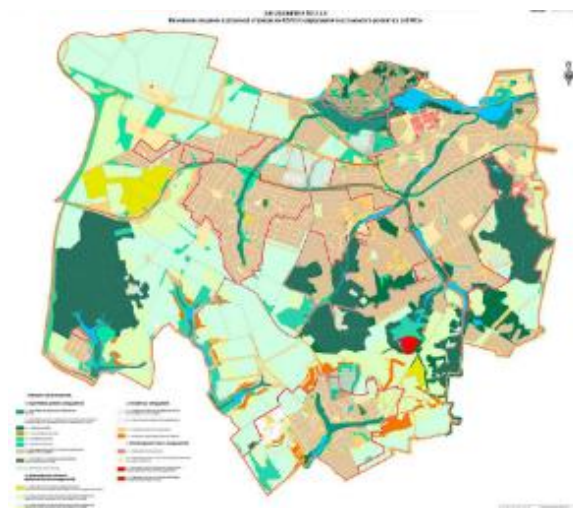
Організацією «ПРОЕКТПЛАН» було розроблено схеми планування Калитянської селищної територіальної громади. Особливо важливою, що серед розроблених креслень є інвестиційно-привабливих територій (рис.1.2.4 - 1.2.5). Адже велику увагу необхідно приділяти саме до розвитку виробництва і його впливу, враховуючи всі критерії для його розміщення на далеку перспективу, тому що території населених пунктів мають розвиватись комплексно [26].

В рамках пілотного проєкту що розроблявся на базі Пісочинської громади у Харківській області серед запропонованих напрямків є значний потенціал для розвитку зеленого туризму, який може стати важливим фактором у збільшенні соціально-економічного розвитку сільської місцевості.

Ця форма підприємництва в сільських районах ґрунтується на використанні природних та культурних ресурсів громади з метою привертання туристів. Розвиток зеленого туризму може сприяти збільшенню рівня зайнятості населення, покращенню інфраструктури, включаючи готелі, ресторани та інші послуги, а також сприятиме збереженню природи та культурної спадщини регіону (рис.1.2.6-1.2.7).

*Рис.1.2.6. Схема ландшафтів
Пісочинської територіальної
громади [27]*

*Рис.1.2.7.Ландшафтний план
Пісочинської громади [27]*

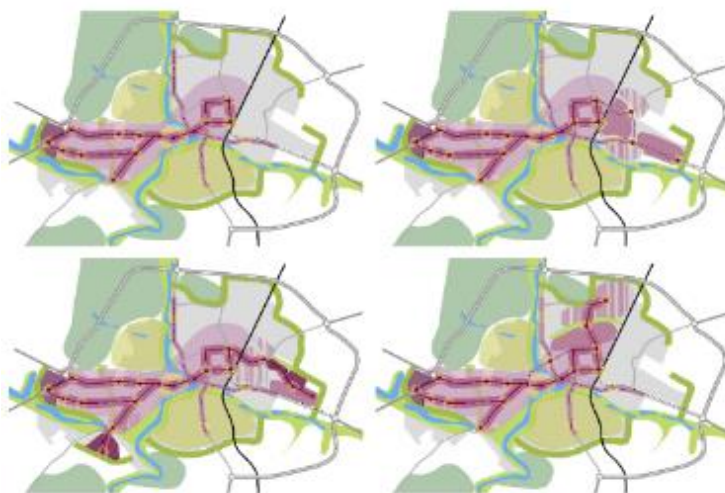
Планувальними рішеннями визначаються різні території для розвитку виробничих та транспортно-складських об'єктів, зокрема вздовж транспортних магістралей та у віддалених від населених пунктів районах. Вони передбачають розміщення промислових підприємств, логістичних комплексів та інших об'єктів на територіях, які можуть забезпечити зручний доступ до транспортних комунікацій.

Такий підхід до розвитку виробництва та інфраструктури дозволяє використовувати земельні ресурси раціонально, забезпечуючи при цьому економічний зріст та покращення життєвого рівня мешканців громади. Крім того, розвиток виробництва може стати додатковим стимулом для розвитку туризму, надаючи нові можливості для туристичних підприємств та підприємців у сфері гостинності [27].

Згідно з викладеною стратегією розвитку, у Вінниці запропоновано впровадження концепції « Корсо » як ключового механізму для перетворення двох головних радіальних доріг на цілісний "урбаністичний хребет". Ця концепція спрямована на інтеграцію трафіку та міського життя в єдиний вуличний простір, що створюється через об'єднання основної вулиці районного значення у західній частині міста з існуючою головною вулицею у північно-східній частині, пролягаючи через історичний центр та головний залізничний вокзал (рис.1.2.9).

*Рис.1.2.8. Просторова візуалізація інтегрованої концепції розвитку міста
Вінниця [28]*

Рис.1.2.9. набір можливих сценаріїв розвитку міста Вінниця[28]

Важливим аспектом цієї концепції є взаємодія між потоками транспорту та урбаністичними функціями з метою якісного розвитку різних районів міста. В західній частині міста увага ацентується на ущільненні існуючої тканини та переосмисленні міської структури, тоді як у північно-східній частині акцент робиться на трансформації колишньої промислової території та розширенні міської тканини з її інтеграцією в систему "корсо" (рис.1.2.8).

Крім того, історичні ареали, що мають велику цінність для формування місцевої ідентичності, були переосмислені та включені у загальну комплексну структуру міста. Організація кращої доступності до ландшафтних елементів, таких як узбережжя Південного Бугу та його притоки, також є важливою

стратегічною метою з метою збільшення рекреаційних можливостей та підвищення привабливості прилеглих районів міста[28].

Аналізуючи іноземний досвід важливою для ознайомлення може стати транспортна стратегія Голвея. Вона запланована на період з 2016 по 2036 рік, є спільним підходом між міською радою Голвея, радою округу, національним транспортним управлінням і транспортною інфраструктурою Ірландії. Основна мета - розвинути ефективну мережу громадського транспорту та підтримати ріст міста, сприяючи використанню екологічних видів транспорту та забезпечуючи ефективніше використання приватних автомобілів та транспортних засобів (рис.1.2.10).

Рис.1.2.10. Пропоновані основні автобусні маршрути. Транспортна стратегія Голвея 2016 [29]

Рис.1.2.11.Схематичні цілі та результати транспортної стратегії міста Голвей [29]

Стратегією пропонується новий пішохідний і велосипедний міст через залізницю в місті Голвей є ключовим проектом, спрямованим на забезпечення безпечного та зручного переходу для пішоходів і велосипедистів. Цей міст, який планується побудувати на південь від мосту Salmon Weir, стане новою альтернативою для 9000 людей, які щодня перетинають існуючий міст. Будівництво моста має розпочатися у 2022 році (рис.1.2.11). Він буде сприяти зв'язку між навчальними, робочими, торговими та рекреаційними зонами міста, сприяючи розвитку екологічних видів транспорту та створюючи нові місця громадського життя [29].

У Вроцлаві у 2010 році почалась масштабна перебудова вокзалу і площі перед ним. Хоча ще до реконструкції на площі росли дерева і був ставок, але це не завадило мешканцям використовувати її, в першу чергу, як парковку (рис.1.2.12).

Під час реконструкції на площі поклали нову плитку, посадили дерева, але головні зміни стосувались саме паркування. Важливим планувальним рішенням є те, що після реконструкції площа стала повністю пішохідною та закритою для автомобілів. Парковка ж на 200 машиномісць розташована під територією площі [30].

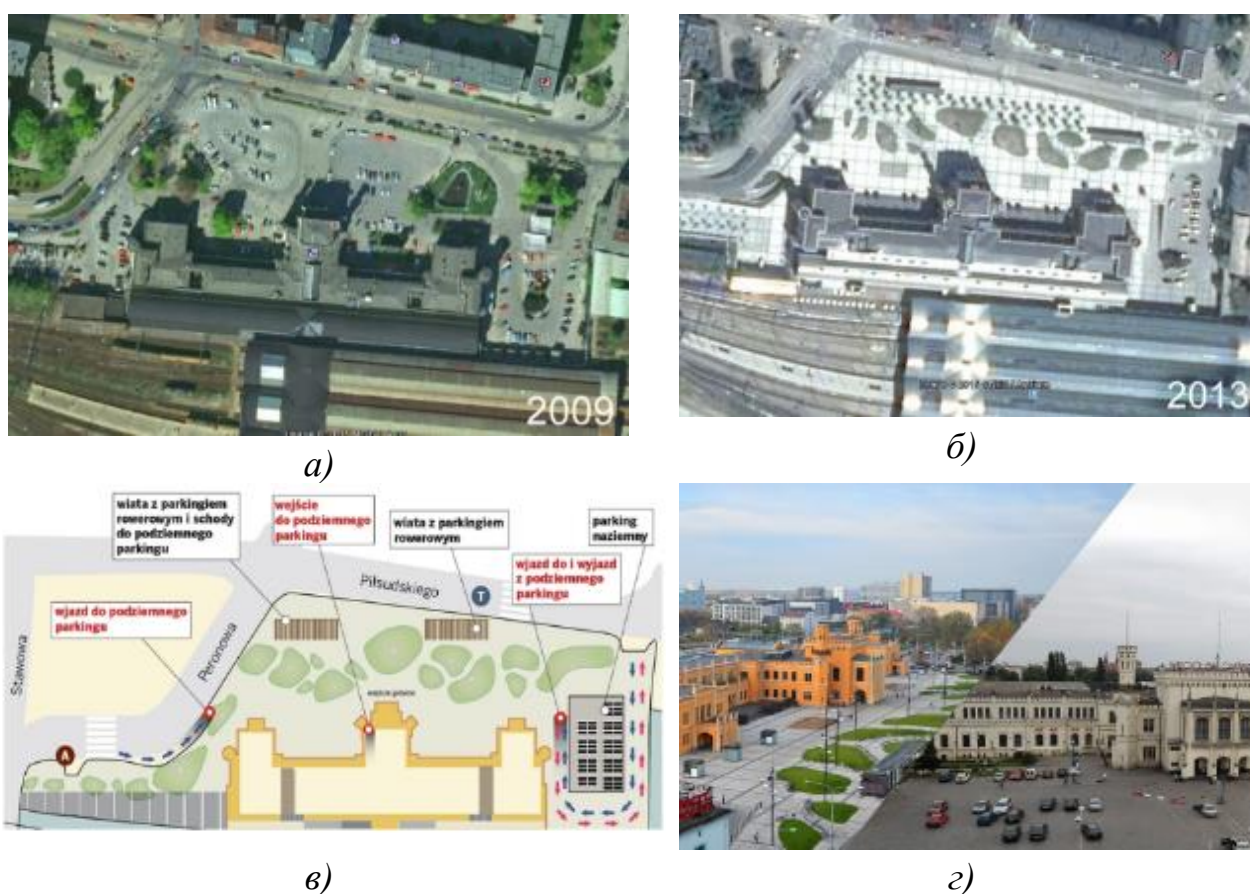

Рис.1.2.12. Реконструкція привокзальної площі у Вроцлаві, Польща. а-вид зверху 2009 рік; б- вид зверху 2013 рік ; в-схема благоустрою; г-вид площі до та після реконструкції [30]

Проект реконструкції скверу імені Ольги "Кора" перед залізничним вокзалом в Ополі було розроблено архітекторами зі студії SN Architekci. Після оголошення загальнонаціонального архітектурного конкурсу, організованого SARP Opole та мерією Реалізація проекту розпочалася у січні 2023 року і тривала 11 місяців до завершення.

Головними вдалимими рішеннями проекту є збереження історичної забудови та контексту місця, що відображено у врахуванні домінуючих і характерних будівель, таких як головний залізничний вокзал і поштамт, як ключових елементів площі. Використання системи геометричних насипів із схематичним розміщенням фасадів дозволило інтегрувати нову інфраструктуру у вже існуючий контекст, зберігаючи при цьому його ідентичність (рис.1.2.14).

Рис.1.2.13. Проект реконструкції скверу імені Ольги "Kora" перед залізничним вокзалом в Ополі, [31]

Рис.1.2.14. Проект реконструкції скверу імені Ольги "Kora" перед залізничним вокзалом в Ополі [31]

Також, варто відзначити включення невеликого дитячого майданчика та простору для презентації пам'ятників залізниці чи павільйону для зустрічей. Ці елементи додають функціональності та різноманітності до площі, роблячи її привабливим місцем для відвідувачів різного віку та інтересів [31].

Щодо історичного аспекту, важливо, що реалізована концепція зберігає та підкреслює історичну спадщину місця через врахування архітектурних деталей і стилів, що відповідають домінуючим будівлям. Такий підхід сприяє збереженню ідентичності місцевого середовища та сприяє створенню гармонійного образу площі (рис.1.2.13).

Піл час аналізу аналогів було виділено такі тенденції щодо просторової реорганізації території територіальних громад:

1. Розроблення стратегії розміщення виробничих територій. Стратегія що буде враховувати доступність до сировини, ринків збуту та наявність потенційних робітників. В проаналізованому досвіді часто акцентується увага на створенні

виробничих зон або індустріальних парків, із врахуванням зручного доступу до транспортних потоків та інфраструктури.

2. Врахування природного та географічного потенціалу. Тенденція передбачає, що головним фактором розвитку територій громад є їхнє географічне розташування та природні умови, доступність до водних ресурсів, рельєф, клімат. Тому підхід орієнтований на стимулювання розвитку місцевих громад шляхом використання їхнього природного потенціалу та його розкриття. Врахування культурної спадщини як ключового ресурсу. Розвиток туристичної інфраструктури та приваблення туристів до унікальних місць на території громади може сприяти зростанню економіки, підвищенню зайнятості та покращенню якості життя мешканців.

3. Інтегрований розвиток транспортної інфраструктури. Створення інтегрованого міського середовища, де транспорт та урбаністичні функції поєднуються. Реорганізації міської структури та стимулювання якісного розвитку різних районів міста, що в свою чергу відображає важливість розвитку громадського транспорту для створення більш доступного міського середовища для його мешканців.

4. Сталість історичного середовища. Тенденція полягає в тому, що при реорганізації території міста важливо зберегти його історичний характер, в даному випадку центральних районів та привокзальної площі. Це може бути здійснено за допомогою реставрації історичних будівель, збереження пам'ятників архітектури, створення пішохідних зон та парків для нагадування та акцентування на культурну спадщину.

1.3. Фактори та умови сталого розвитку територіальної громади

На сталий розвиток Фастівської об'єднаної територіальної громади впливає значна кількість факторів та умов. Аналіз факторів та умов, що впливають на сталий розвиток територіальної громади, є важливим завданням для їх функціонування та подальшого зростання. Цей підхід допоможе

визначити пріоритетні напрямки діяльності, враховуючи конкретні потреби та потенціал територіальної громади.

На сталий розвиток Фастівської територіальної громади впливає безліч факторів. До основних груп факторів потенційного розвитку громади та міста Фастів з його привокзальною частиною належать:

- функціональні;
- естетичні;
- економічні;
- екологічні;
- культурні;

До функціональної групи факторів належить незбалансованість територій праці і проживання. (рис.1.3.1). Ситуація проявляється як в адміністративному центрі м. Фастів так і на території населених пунктів ,що входять до складу громади. Наявний стан може допомогти зрозуміти території що потребують розвитку виробничої бази або навпаки розміщення житлового фонду.

Рис.1.3.1. Незбалансованість територій праці і проживання.

Також, до цієї групи факторів належить неефективне використання територій міського простору чи використання ,що не відповідає його функціональному призначенню (рис.1.3.2-1.3.3).Також, переважання традиційної логіки в плануванні і управлінні міським простором обумовлює витіснення інших функцій з міського простору. Це спонукає використовувати наявні

незадіяні території в місті та населених пунктах, на базі яких можуть створюватись громадські простори яких потребує населення.

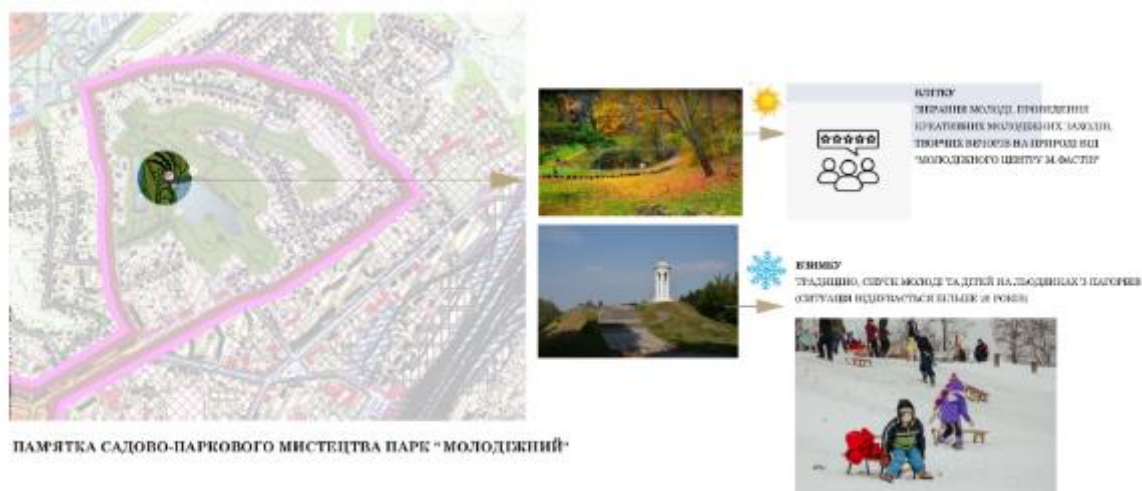

Рис.1.3.2. Ситуації життєдіяльності парк «Молодіжний», м. Фастів

Рис.1.3.3. Ситуації життєдіяльності, Соборна площа, м. Фастів

До естетичної групи факторів належить низький рівень привабливості громадських будівель та просторів (рис.1.3.4). Це відкриває потенційні можливості для подальшого розвитку та вдосконалення цих об'єктів. Наприклад, це може стимулювати необхідність удосконалення дизайну, покращення середовища та повернення до історичних акцентів до території.

Також до цього фактору відноситься уніфікація міського середовища. Уніфікація міського середовища призводить до втрати специфічного характеру територій населених пунктів чи її культурних областей, що є невід'ємною частиною культурної різноманітності території громади. Є необхідність

розвивати для кожного куточка громади свій власний «імідж», що буде відображати його унікальність і специфіку. Це може включати в себе збереження традиційних архітектурних стилів, підтримку місцевої культурної спадщини, стимулювання розвитку місцевих мистецьких та ремісничих промислів, а також відзначення унікальних природних особливостей чи історичних подій.

Рис.1.3.4. Привокзальна площа м.Фастів [32]

Економічні фактори включають -економічний, інвестиційний дисбаланс основна частина державних інвестицій передбачає підтримку традиційних секторів, тоді як наукові і креативні галузі залишаються недофінансованими. Це може створювати попит на нові підприємства та послуги в громаді. Також сприяти розвитку малих бізнесів і підприємницької активності. Системні державні інвестиції в програми підтримки креативних проектів і освіти в сфері креативних індустрії, дозволять подолати розрив і здійснити синхронізацію інноваційних і традиційних типів виробництва(рис.1.3.5).

Також, до цієї групи факторів належить високий рівень безробіття у населених пунктах громади, що вдало можна буд подолати завдяки застосуванню наведених вище заходів впровадження креативної діяльності. Розвиток інфраструктури, (зокрема транспортної) та комунікаційної, може привернути інвесторів та створити нові робочі місця. Також, стимулювання розвитку сфери туризму та місцевих виробництв може стати джерелом нових робочих місць та економічного зростання для громади.

До групи екологічних факторів належить забруднення водойм, зелених зон на території громади та відстійників у м.Фастів. Дана ситуація, спонукає до

впровадження заходів забезпечення екологічної стійкості середовища громади, шляхом виявлення існуючих факторів забруднення та мінімізації їх впливу або повного усунення. Досить нестабільний екологічний стан водойм громади мотивує вирішити це питання шляхом організації туристичного сегменту в громаді, що дозволить привернути увагу та свідомо ставитись до її екології.

Рис.1.3.5. Економічний інвестиційний дисбаланс

Несанкціоновані сміттєзвалища, забруднення дамб, очисні споруди в аварійному стані в м. Фастів теж відносяться до екологічної групи факторів та становить ідентичну проблему (рис.1.3.6). За рахунок перегляду нових територій під виробництво можна розглядати альтернативні підходи для вирішення існуючої проблеми шляхом розміщення на базі підприємств системи вторинної переробки відходів. Додатково, можна розглядати можливості співпраці з іншими громадами для створення об'єднаних систем управління відходами та спільного впровадження екологічних ініціатив.

Рис.1.3.6. Забруднення Снігурівської дамби [33]

До культурних факторів відноситься рівень контролю за збереженням історичних об'єктів у місті відіграє важливу роль у збереженні його культурної

спадщини. Необхідно уникати зносу та нищення історичних пам'яток, і замість цього вживати заходи для їхнього професійного реставрування. Реставрація повинна проводитися з великою уважністю та збереженням оригінального характеру та архітектурних особливостей об'єкта (рис.1.3.7 -1.3.8).

Така зміна в загальному вигляді вокзального комплексу в м. Фастів може бути ілюстрацією того, як низький рівень контролю може вплинути на зовнішній вигляд та стан історичних споруд. Збереження історичних об'єктів потребує систематичного контролю та координації заходів з їхнього збереження.

Рис.1.3.7. Будівля Фастівського вокзалу до 2011 року [34]

Рис.1.3.8. Будівля Фастівського вокзалу 2012 рік [35]

Культурні фактори міста Фастів та громади включають різноманітні аспекти, які формують його ідентичність та сприяють розвитку культурного потенціалу. Проте, ігнорування історико-культурних та археологічних пам'яток може вплинути на втрату цінних культурних ресурсів та спричинити втрату зв'язку із минулим. Незалученість пам'яток до туристичного маршруту ускладнює їх доступності для громадськості та обмежує можливості популяризації (рис. 1.3.9).

Рис.1.3.9. Поселення Городище с. Млинок XII-X ст. до н.е.

[36]

Проте, розробка тематичних туристичних маршрутів може вирішити ці проблеми, сприяючи залученню уваги до культурної спадщини міста. Ці маршрути можуть охоплювати ключові історичні та культурні пам'ятки, а також розповідати про їхню історію та значення. Такі маршрути створюють можливості для туристичного розвитку, підвищення привабливості міста для відвідувачів та місцевих мешканців, а також сприяють збереженню та відновленню культурного спадку.

На сталий розвиток Фастівської територіальної громади впливають такі умови:

- географічні;
- планувальні;
- соціальні;
- культурні;
- екологічні;

Близьке розташування громади до столиці Київ, концентричний адміністративний центр відносно громади складають основні географічні умови умов ,що впливають на особливості сталого розвитку Фастівської громади.

Рис. 1.3.10. Центричне розташування адміністративного центру

Центричне розташування адміністративного центру міста Фастів у відношенні до громади дозволяє забезпечити доступність адміністративних послуг та інфраструктури для всіх мешканців громади без великих зусиль на пересування. Таке центральне розташування сприяє ефективній координації та управлінню різними аспектами розвитку громади, включаючи інфраструктурні та соціальні ініціативи.

Рис.1.3.11.Близькість столиці - м. Київ [37]

Така близькість до столиці, міста Києва, є важливою географічною умовою розвитку Фастівської громади. У майбутньому це буде сприяти залученню нових інвестицій, розвитку туризму та різноманітних сфер економіки, оскільки доступ до столичних ресурсів та ринків буде зручним та швидким (рис.1.3.11).

Проте, потрібно враховувати, що ця близькість може зменшити привабливість самого міста Фастів. Тому на перспективу необхідно активно

працювати над покращенням рівня життя та інфраструктури міста, щоб зберегти його привабливість для мешканців та інвесторів.

До планувальних умов відноситься ізоляції та деградації населених пунктів, що є серйозним викликом для сталого розвитку громади. У таких умовах важливо розглядати можливості розвитку альтернативних шляхів сполучення з цими населеними пунктами, наприклад, шляхом поліпшення дорожньої інфраструктури або розвитку громадського транспорту (рис.1.3.12).

Рис.1.3.12. Ізоляція та деградація населених пунктів

Зручний залізничний транспортний зв'язок з іншими містами є важливою планувальною умовою для розвитку Фастівської громади. Це відкриває можливості для економічної діяльності та культурного обміну, сприяє залученню інвестицій та розвитку інфраструктури (рис.1.3.13).

Однак важливо розвивати інтегровані транспортні системи, щоб забезпечити доступність та повне покриття транспортними послугами для всіх жителів громади.

Рис.1.3.15. «Маятникова міграція» населення

Соціальна умова сталого розвитку громади включає аналіз процесів міграції, зокрема "маятникової міграції", коли мешканці м.Фастів та населених пунктів громади мусять переїжджати або щоденно їздити зі своїх місць проживання до місць прикладання праці в Києві та інших містах. (рис.1.3.15). Це призводить до соціальних проблем, зокрема втрати соціального контексту та відчуття приналежності до громади. Крім того, міграція молоді та працездатного населення може призвести до втрати ресурсів та потенціалу розвитку громади, а також зменшення демографічного потенціалу.

Для забезпечення сталого розвитку громади важливо розробляти стратегії збереження населення, привертати інвестиції та створювати умови для створення робочих місць на місці, зменшуючи тим самим потребу у міграції.

Рис.1.3.16. Фастівська дерев'яна церква Покрови [39]

Рис.1.3.17. Пам'ятний знак селища Борова [40]

Культурна умова сталого розвитку Фастівської громади включає в себе наявність історичних пам'яток, архітектурної спадщини та туристично привабливих місць (рис.1.3.16). Збереження цих об'єктів та їх відкриття для громадськості відіграють важливу роль у формуванні ідентичності та самосвідомості громади. Багата історична та фольклорна спадщина місцевості є джерелом національної культури та традицій, які можуть стати центром уваги для місцевих жителів та туристів (рис.1.3.17).

Рис.1.3.18. Природні ландшафти поблизу Снігурівської дамби, м. Фастів [38]

Екологічні умови включають привабливі ландшафти та зелені зони водних об'єктів, що є важливим екологічним ресурсом для місцевого населення (рис.1.3.18-1.3.19). Підтримка та охорона місцевого біосвіту важлива для сталого розвитку громади. Збереження природних екосистем та різноманіття видів сприяє підтримці біологічної різноманітності та екологічному балансу в регіоні. Це важливо не лише з точки зору екології, а й для забезпечення здоров'я та благополуччя мешканців, а також для приваблення еко-туристів .

Рис.1.3.19. Заплавні річки Унави, м. Фастів, зображення пташки очеретянки-представник місцевого біосвіту [33]

Висновки:

Отже, до факторів ,що впливають на сталий розвиток території Фастівської територіальної громади торкаються функціональних, естетичних, економічних екологічних, культурних цілей.

Фактори можна поділити на такі групи:

- функціональні;
- естетичні
- економічні;
- екологічні;
- культурні;

До умов, що впливають на сталий розвиток Фастівської територіальної громади відноситься географічне розташування громади, структура населення, природний ресурс, історико-культурний спадок.

- планувальні;
- географічні ;
- соціальні;
- культурні;
- екологічні;

Висновки до розділу 1

Під час дослідження наукових праць було виявлено та досліджено такі аспекти сталого розвитку територіальних громад:

- соціально-економічний розвиток новостворених територіальних громад, системи розселення (О.В. Яценко, Е.А. Шишкін, Ю.І. Гайко, О.В. Завальний);
- сталий розвиток територій в сільських населених пунктів у складі територіальних громад (О.В. Бондаренко, Ю.В. Третяк , В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, М.Е. Третяк);

- прийоми та засоби просторової організації танзитних міст-вузлів(Л. М. Швець, Т. Ю. Кузьменко, О.А. Дида).

Під час аналізу аналогів було виділено такі тенденції щодо просторової реорганізації території територіальних громад:

- розроблення стратегії розміщення виробничих територій;
- врахування природнього та географічного потенціалу;
- інтегрований розвиток транспортної інфраструктури;
- сталість історичного середовища.

Отже, до факторів ,що впливають на сталий розвиток території Фастівської територіальної громади торкаються функціональних, естетичних, економічних екологічних, культурних цілей.

Фактори можна поділити на такі групи:

- функціональні;
- естетичні
- економічні;
- екологічні;
- культурні.

До умов, що впливають на сталий розвиток Фастівської територіальної громади відноситься географічне розташування громади, структура населення, природний ресурс, історико-культурний спадок.

- планувальні;
- географічні ;
- соціальні;
- культурні;
- екологічні.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Аналіз сучасного стану території громади

Просторово-планувальна організація

Територія Фастівської ОТГ займає площу 336.2 км² та розташована на південному заході Київської області, до її структури входять: 1 місто Фастів, 1 смт Борова і 16 сіл: Оленівка, Бортники, Велика Снітинка, Веприк, Млинок, Мала Снітинка, Велика Офірна, Мала Офірна, Мотовилівська Слобідка, Фастівець, Гвардійське, Клеківка, село Велика Мотовилівка, Мотовилівка, Вишняки, Тарасенки.

Територія проектування межує з такими громадами: Кожанська, Томашівська, Калинівська, Ковалівська та знаходиться поряд з Васильківською територіальною громадою (рис.2.1.1).

Рис. 2.1.1. Схема розташування аналізованої території Фастівської громади у планувальній структурі району [43]

Взаємозв'язок територій напряму забезпечують залізничні та автомобільні шляхи – ділянка Південно-Західної залізниці України у напрямках Львів–Київ–Дніпро, та автошлях М-07 [42].

Фастівська громада розташована між 2-ма європейськими автотрасами – Коридор № 3 (Е40) – Бельгія, Німеччина, Польща, Україна, Казахстан,

Узбекистан, Туркменістан і Киргизія; Коридор № 9 (E95) – Фінляндія, Україна, Молдова, Румунія, Греція (рис. 2.1.2).

Рис. 2.1.2. Мережа міжнародних автотранспортних коридорів [41]

Рис. 2.1.3. Мережа залізничних міжнародних транспортних коридорів [41]

Історико-культурна цінність місцевості

Територією району проходять Пан'європейський транспортний коридор № 3: Брюссель — Ахен — Кельн — Дрезден — Вроцлав — Катовіце — Краків — Львів — Київ та Пан'європейський транспортний коридор № 5 («Великий шовковий шлях»): Венеція — Трієст/Копер — Любляна — Марибор — Будапешт — Ужгород — Львів — Київ (рис. 2.1.3).

Історія Фастівщини сягає глибокої давнини і бере початок із заселення краю первісними людьми. Свідками тих часів є пам'ятки археології. Нині на археологічну карту Фастівщини нанесено понад 150 пам'яток (рис.2.1.3). Серед них — Фастівська стоянка мисливців на мамонта і дикого коня епохи пізнього палеоліту (20-15 тис. років тому), неолітичні поселення на хуторі Млинок (V-III тис. до н. е.) Біля сіл Мала Снітинка, Оленівка, виявлені залишки трипільської культури (IV-II тис. до н. е.) (табл.2.1.1) [44].

Реєстр пам'яток національного значення [45]

			Фастівський район			
33.	Могила композитора К. Г. Стеценка	1922 рік	с. Веприк	пам'ятка історії	100024-Н	Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928

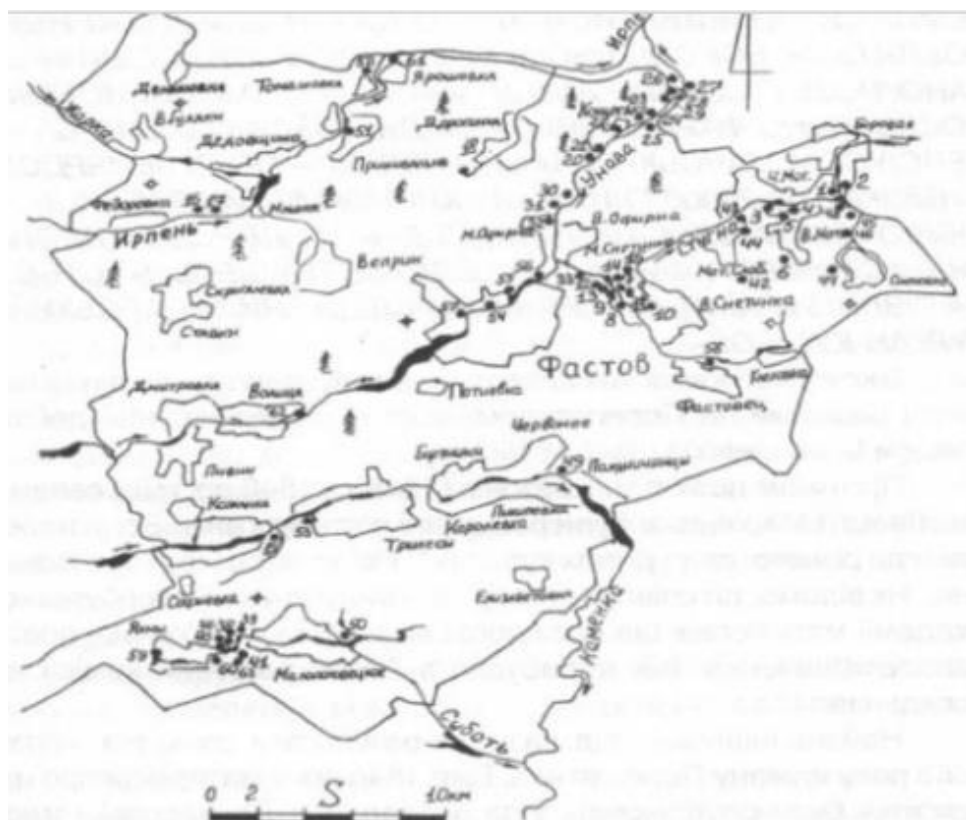
5

№ п.п.	Найменування пам'ятки	Датування	Місцезнаходження	Вид пам'ятки	Охоронний номер	№ та дата рішення про взяття під охорону
34.	Малополовецький археологічний комплекс	IV - II тисячоліття до ншої ери, VII - V століття, III - IV століття, XI - XIII століття, XVII - XIX століття	с. Малополовецьке	пам'ятка археології	100025-Н	Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928
35.	Городище	IX століття до нашої ери - IV століття	с. Млинок	пам'ятка археології	100026-Н	Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928

З Фастівщиною пов'язані першопочатки археології в Україні. У середині 40-х років XIX сторіччя тут розкопали групу курганів на Перепетовому полі (місцевість між Фастовом і Білою Церквою), зокрема славетний «царський» — Переп'ятиху. Тоді на полях довкола Фастова, як і по всьому Правобережжю, ще височіли сотні курганних насипів. Тільки на історичному Перепетовому полі їх було нараховано п'ятдесят сім. Вони привертали увагу дослідників — інтерес до старожитностей і національної історії в той час зростав. Цьому сприяли перші успіхи тоді ще молодій археологічній науці [44].

Велика Мотовилівка-3-розташована на терасі правого берега річки Стугни, ця археологічна пам'ятка відзначається знахідками уламків посуду доби пізньої бронзи та раннього заліза.

Велика Мотовилівка-6- культурний шар цієї археологічної пам'ятки зафіксовано на південній околиці села на лівому березі зволоженої балки. Тут знайдено уламки посуду доби бронзи та кам'яний курант.

Пам'ятники доби бронзи, розташовані в Фастівському районі Київської області:
 1 — Борова-1; 2 — Борова-2; 3 — Велика Мотовилівка-1; 4 — Велика Мотовилівка-3; 5 — Велика Мотовилівка-5; 6 — Велика Мотовилівка-6; 7 — Велика Снітинка-2; 8 — Велика Снітинка-3; 9 — Велика Снітинка-6; 10 — Велика Снітинка-4; 11 — Велика Снітинка-19; 12 — Велика Снітинка-9; 13 — Велика Снітинка-15; 14 — Велика Снітинка-10; 15 — Велика Снітинка-18; 16 — Дівичина-5; 17 — Дівичина-6; 18 — Дорогинка-3; 19 — Кожанка-3; 20 — Кошівка-7; 22 — Кошівка-2; 23 — Кошівка-1; 24 — Кошівка-6; 25 — Кошівка-11; 26 — Кошівка-4; 27 — Кошівка-13; 28 — Кошівка-5; 29 — Кошівка-12; 30 — Мала Офірна-5; 31 — Мала Офірна-4; 32 — Мала Офірна-3; 33 — Мала Снітинка-1; 34-38 — Малополовецьке-2А, 2Б, 2В, 2Г, 2Д; 39 — Малополовецьке-7; 40 — Малополовецьке-3; 41 — Малополовецьке-4; 42 — Мотовилівська Слобідка-1; 43 — Мотовилівська Слобідка-2; 44 — Мотовилівська Слобідка-4; 45 — Оленівка-1; 46 — Оленівка-2; 47 — Оленівка-5; 48 — Оленівка-4; 49 — Паланичівці-3; 50 — Малополовецьке-1; 51 — Пришивальня-2; 52 — Томашівка-1; 53 — Триліси-3; 54 — Фастів-1; 55 — Фастів-3; 56 — Фастів-4; 57 — Фастів-6; 58 — Фастівець-1; 59 — Яхни-1; 60 — Яхни-2; 61 — Ярошівка-1; 62 — Волиця-2; 63 — Малополовецьке-13.

Археологічна карта Фастівщини

Рис.2.1.3. Археологічна карта Фастівщини [51]

Оленівка-5- Розташована на підвищеному лівому березі зволоженої балки, ця пам'ятка містить уламки посуду тшинецької та чорноліської культур.

Клехівка-4 - Курган доби бронзи, що розташований на похилому мису між витоком річки Снітка та зволоженою балкою, має висоту насипу 1,5 м і діаметр 30-40 м.

Фастів-9 - ця група курганів з двох насипів розташована на заході від міста Фастів та містить у собі археологічні об'єкти.

Курган скіфського часу «Переп'ятиха» - одна з найвиразніших археологічних пам'яток на території громади, датована кінцем VII ст. до н.е., вона

є окрасою громади та є археологічним свідченням про культурну спадщину в регіоні- є свідченням епохи розквіту Степової Причорноморської Скіфії та містить у собі легендарну історію про князя Переп'ята та його дружину [46].

Рис.2.1.4. Покровська церква, Мотовилівка [46]

Дерев'яна Покровська церква в селі Мотовилівці Фастівського району – пам'ятка архітектурного мистецтва України 19 століття, яка чудово зберіглась (рис.2.1.4) [46].

Рис.1.2.. Схема проходження зимових валів на території на Київщині [48]

«Також варто згадати , що у 1907 р. в Оленівці була розпочата діяльність Київського кустарного товариства на підтримку українського гончарства, ткацтва, вишивки (рис.1.2.6). З опублікованих матеріалів дізнаємося, що «з метою розширення збуту та пропагування художньої культури українського народу В.Н.Ханенко відкрила спеціальний магазин у Лондоні, де збувалися килими і тканини Оленівської майстерні, а також з інших місцевостей »[47].

Рис.1.2.6. Приміщення майстерень кустарного товариства [47]

За результатами історико-культурного аналізу можна виділити наступний конфлікт – на території громади досить багато пам'яток історії, культури археології та дерев'яної архітектури, проте багато з них не популяризується. Території пам'яток мають не привабливий для туристів вигляд.

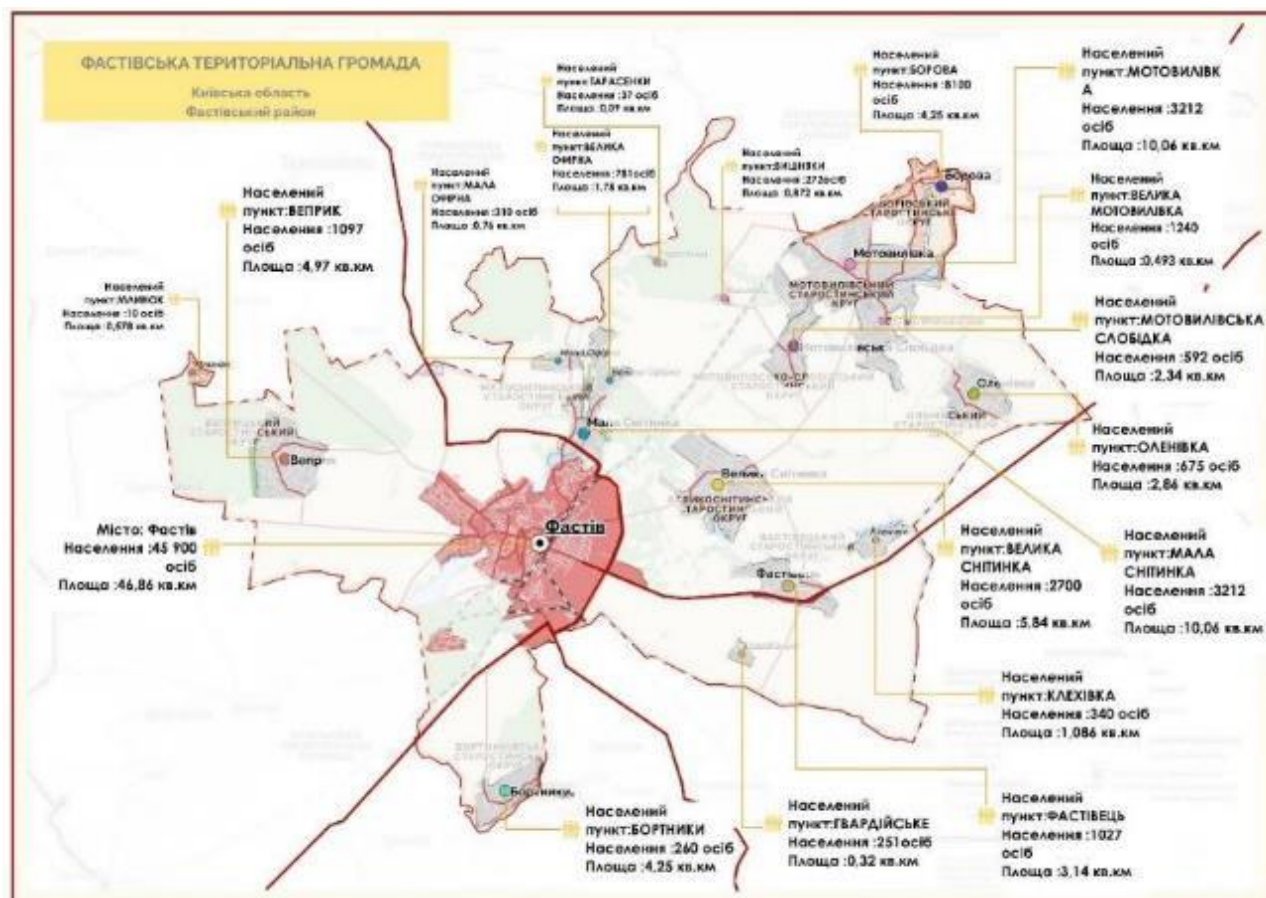

Рис. 2.1.7. Схема аналізу демографічної ситуації Фастівської територіальної громади

Характеристика демографічного потенціалу

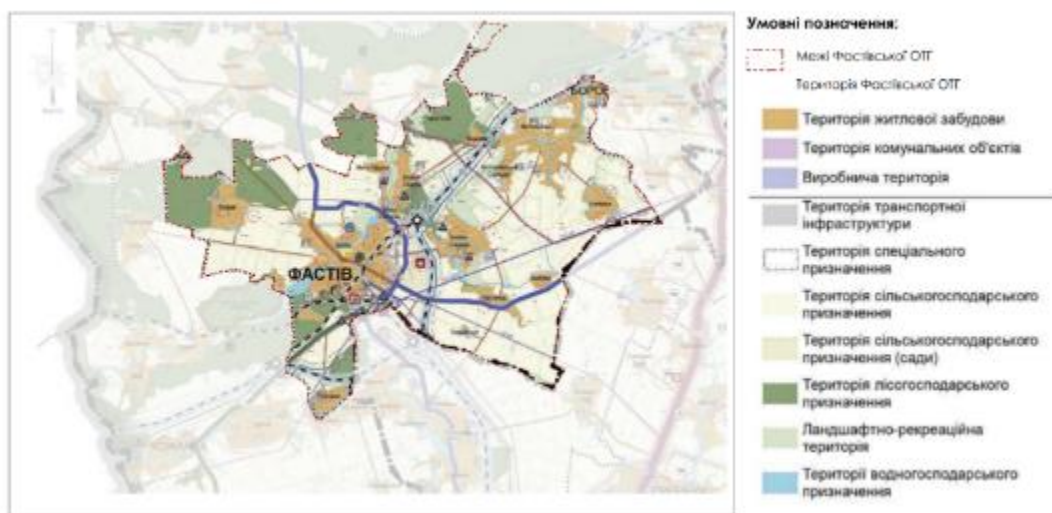
У Фастівській міській територіальній громаді проживає 62 720 осіб (рис.2.1.7). Народжуваність проаналізована за статистичними даними - становить в середньому 5-ом новонароджених за тиждень, це приблизно 250 осіб щороку. Також, приріст населення відбувається за рахунок внутрішньо переміщених осіб.

Однак наявність сильної залежності між цими факторами було зафіксовано в Фастівському районах для внутрішньо-регіональних потоків. Виявлено, що найбільш вагомими чинниками міграційних переміщень населення в межах області є потреба у працівниках на локальних ринках праці і рівень заробітної плати, чинниками міграції населення за межі області і в обміні з Києвом – рівень безробіття та обсяги введення в експлуатацію житла в районах.

Населення Фастівської ОТГ в своїй більшості живе за принципом «маятникової міграції». З огляду на те, що міграції найчастіше здійснюють молоді люди, для яких важливим життєвим орієнтиром виступає професійна самореалізація, рівень безробіття у регіоні є негативним фактором, що стримує прибуття таких же молодих людей. Відразу видно пряму залежність між динамікою введення в експлуатацію житла та кількістю прибулих у населені пункти громади.

Функціональне зонування території

Основними функціональними зонами на території громади є території сільськогосподарських угідь та зон транспортної інфраструктури. Частина зони лісогосподарських території зосереджена на півночі та півдні громади. Локально території житлової, громадської, транспортно-складської забудови та озеленених територій розташовані в населених пунктах (рис.2.1.8).

Рис.2.1.8. Схема функціонального зонування території [52]

Станом на 2022 рік території Фастівської територіальної громади за формою власності та категорією землекористування поділяється:

- державна власність (лісогосподарського та сільськогосподарського та транспортного призначення)
- комунальна власність (території інженерно-складських об'єктів, складів, комплексів)
- приватна власність (решта територій, що знаходиться в індивідуальній власності) (рис.2.1.9) [49].

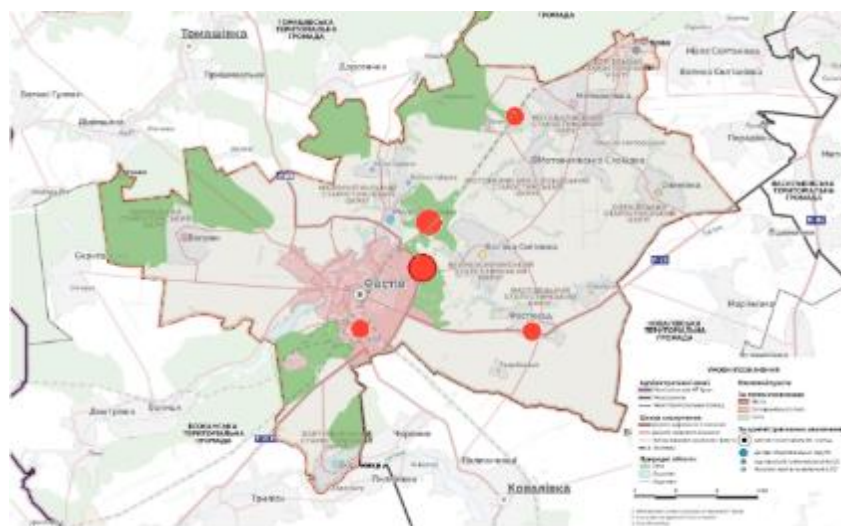

Рис. 2.1.9. Схема існуючого землекористування Фастівської громади [49]

Територія міста в існуючих межах за функціональним призначенням поділяється на сельбищну, виробничо-комунальні території та зовнішнього транспорту.

Стан навколишнього середовища

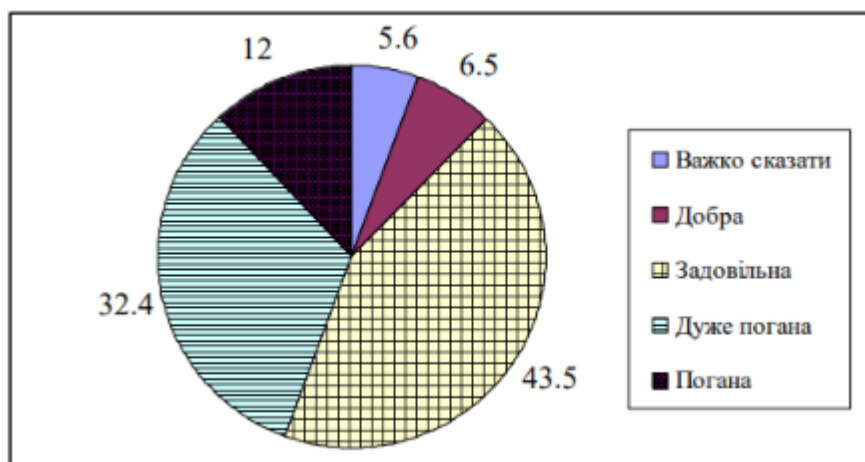
Група дослідників з Національного аграрного університету міста Києва вивчала вплив неправильної утилізації твердих побутових відходів (ТПВ) у сільській місцевості. Основна мета досліджень полягала в тому, щоб знайти шляхи вирішення проблеми обробки ТПВ, взявши за приклад село Велика Снітинка в Фастівському районі Київської області (рис.2.1.10). Село Велика Снітинка розташоване на Північному Правобережжі Лісостепу, на височині Придніпров'я. Цей регіон входить до складу Фастівського природно-господарського агроґрунтового району.

Рис.2.1.10. Схема існуючих екологічних проблем на території громади

Населення села складає близько 2 600 осіб, що проживають у 1 200 будинках. Майданчик сміттєзвалища площею 2 гектари розташований на землях науково-дослідного господарства «Великоснітинське» і межує з Фастівським держлісгоспом. Рельєф місцевості представляє собою піщаний кар'єр, а ґрунтові води знаходяться на глибині 8–10 метрів. Ділянка не підтоплюється і не має ознак болотистості. Однак не була проведена офіційна паспортизація сміттєзвалища, воно не має належної інженерної облаштування та системи відведення фільтрату, що створює екологічну загрозу для сільськогосподарських територій та підземних вод [53].

Попередні джерела свідчать також про низький рівень обізнаності населення стосовно шляхів утилізації побутових відходів, але жителі хочуть мати таку інформацію і готові підтримати систему роздільного збирання відходів (рис.2.1.11).

Рис. 2.1.11. Розподіл респондентів за оцінками екологічної ситуації населеного пункту Снітинка [53]

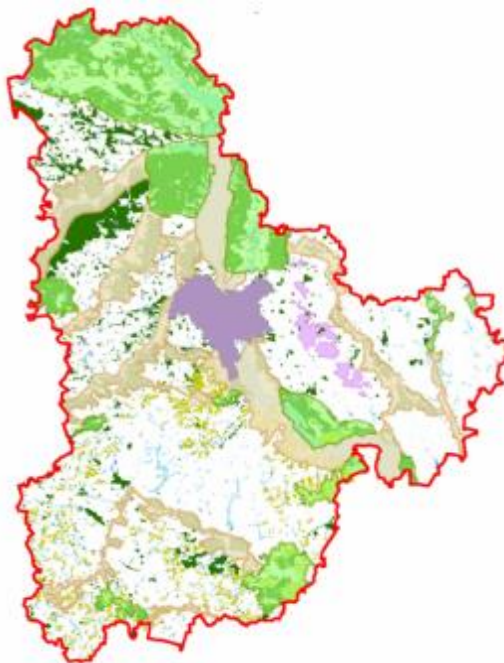
З'ясовано, що моніторинг стану атмосферного повітря в районі розташування сміттєзвалища не проводиться. При огляді об'єкта відчутно значний гнильний запах, який є характерним для розкладання органічних речовин. Відчутний запах інтенсивністю 4-5 балів є ознакою надмірної концентрації специфічних хімічних речовин (оксиду азоту, кротонового альдегіду, сірководню, аміаку) в атмосферному повітрі.

На полігоні Фастів немає системи збору та очищення фільтрату. Фільтрат полігону характеризується високим вмістом органічних та неорганічних речовин, а також іонів важких металів. Рідина за своїм складом може бути прирівняною до висококонцентрованих стічних вод [53].

Природоохоронні зони

За аналізом картосхем створених в зв'язку з впровадження в Україні європейської мережі Emerald (Смарагдової мережі). З'ясовано, що частина територій долина річки Ірпінь, (занесена до проходить у своєму завершенні по території Фастівської ОТГ (рис. 2.1.12) .

На фрагменті карти зображено існуючі затверджені межі смарагдової мережі, що являють собою хвойні лісові масиви Київського полісся [54].

Рис. 2.1.12. Екологічна мережа у Київській області [54]

На території Фастівської територіальної громади перебувають рідкісні представники флори: лілія лісова, сон розкритий, сон чорніючий, конвалія травнева, включена до Червоного списку Київської області.

Ключова територія включає існуючі території ПЗФ: Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Урочище “Унава” та перспективний Ботанічний заказник місцевого значення “Фастівський”. Ключова територія репрезентує природні комплекси українського полісся.

Рослинність: лучно-степова рослинність балок макросхилу Київського плато, водно-болотяна рослинність тальвегу балок та прибережно-водна вздовж р. Стугна, фрагменти надстугнянських лісів. Флористичне ядро складає набір видів характерних для Середнього Подніпров’я.

За схемою Екологічної мережі Київської області основні важливі природні об’єкти Фастівського району:

- Ботанічна пам’ятка природи місцевого значення “Дуб черешчатий”;
- Ботанічна пам’ятка природи місцевого значення “Вікова сосна”;

- Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення “Молодіжний”;
- Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Урочище “Унава”[55].

Обмеження у використанні земель,

На території проєктування встановлені обмеження у використанні земельних ділянок:

- в переважній більшості частина земель, що підпадає під обмежене використання відноситься до категорії шумових обмежень від залізниці та автомагістралей, а також від ділянок проходження газопроводу високо тиску та повітряних ліній електропередачі (ЛЕП);
- із заходу на схід громади частина територій обмежується через проходження колій Південно-Західної залізниці (100-1000 м);
- від полігону побутових відходів -східна частина м.Фастів в бік населеного пункту Велика Снітинка – санітарне обмеження (500 м)
- обмеження від ГРС поблизу н.п. Велика Снітинка – (500 м).

Забудова територій та господарська діяльність

В районі також представлена така підкатегорія земель транспорту як «інші землі», однак їх частка дуже незначна. В цю підкатегорію входять землі зв'язку, трубопровідного та іншого видів транспорту. Найбільша їх кількість і віднесена за цільовим використанням до земель ДП "Фастівський держлісгосп". Швидше за все ці землі зайняті лісовими дорогами. Підкатегорія земель транспорту, зайнятих під аеропортами, не представлена (рис. 2.1.13) [50].

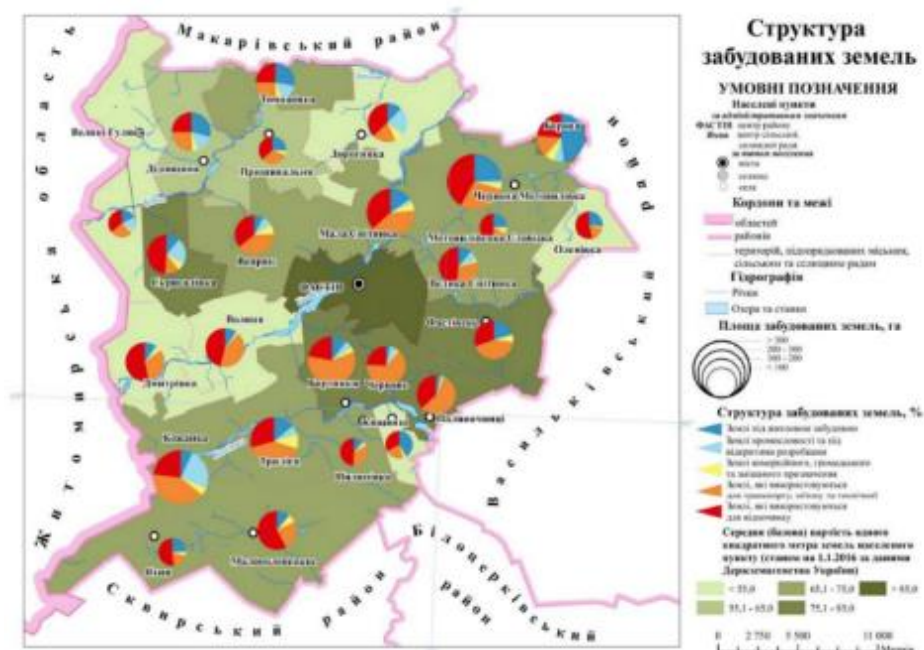

Рис. 2.1.13. Забудовані землі Фастівського району [50]

Житловий фонд громади представлений переважно садибною житловою забудовою в межах населених пунктів. Вибірково в деяких з них розміщені багатоквартирні житлові масиви (4-6 будинків).

Найбільша щільність забудови зосереджена в м. Фастів та смт. Боровій – в населених пунктах відсоток багатоквартирної забудови становить відповідно 40% та 20%.

Таблиця 2.1.2

Розвиток ринкової інфраструктури Фастівської ОТГ [56]

Розвиток ринкової інфраструктури

Показник	9 міс. 2021 року	9 міс. 2022 року	Відхилення
Кількість магазинів по продажу продовольчих товарів, од./ тис. кв. м торгівельної площі	187 13 220,00 м ²	210 12 641,3 м ²	+23 -578,70 м ²
Кількість магазинів по продажу непродовольчих товарів, од./ тис. кв. м торгівельної площі	238 18 903,25 м ²	235 17 963,8 м ²	-3 -939,45 м ²
Кількість підприємств ресторанного господарства, од./посадкових місць	81 3152 пос. місць	75 2455 пос. місць	-6 -697 пос. місць
Кількість підприємств побутового обслуговування, од.	216	216	0
Кількість ярмарків	78	72	-6
Кількість учасників сільськогосподарських ярмарків	702	864	+162

На територіях населених пунктів виробничі території займають незначну частку територію. В більшості представлені підприємствами сільськогосподарського, поліграфічного та будівельного комплексу. Деяку частку території становлять ділянки транспортно-складські території.

Серед населених пунктів громади найбільше зосередження виробничих підприємств знаходиться в смт. Борова та н.с. Мотовилівка ,що представлені деревообробною та будівельною галуззю.

За наявною інформацією програми економічного розвитку станом на 01 жовтня 2022 р. На території Фастівської МТГ функціонують:

- 210 магазинів з продажу продовольчих товарів, торгівельною площею – 12 641,3 м кв.;
- 235 магазинів з продажу непродовольчих товарів, торгівельною площею 17 963,8 м. кв.;
- 75 закладів ресторанного господарства на 2455 посадкових місць;
- 6 ринків (табл.2.1.2).

Таблиця 2.1.3.

Забезпеченість закладами дошкільної освіти на території Фастівської ОТГ[56]

Дошкільна освіта

Основний захід	9 місяців 2021	9 місяців 2022
Загальна кількість дітей дошкільного віку (0-6)	3770	3770
Кількість комунальних дошкільних закладів	ЗДО 17 НВК -5 ФНРЦ 1 23	ЗДО 17 НВК -5 ФНРЦ 1 23
Кількість місць в комунальних дошкільних закладах	2310	2310
Кількість дітей в комунальних дошкільних закладах	2162	1929
Кількість груп у ДНЗ	107	90
Середня кількість дітей у групах ДНЗ	20	21
Кількість дітей із сімей, які переїхали на проживання в м. Фастів з тимчасово окупованих територій	18	31
Кількість дітей з особливим освітніми потребам	68	117

Таблиця 2.1.4.

Забезпеченість загальноосвітніми закладами освіти на території Фастівської ОТГ[56]

Загальноосвітні навчальні заклади		
Назва показника	9 місяців 2021	9 місяців 2022
Кількість загальноосвітніх закладів всіх форм навчання та власності	22	22
Кількість місць в загальноосвітніх навчальних закладах	11038	11038
Кількість учнів в загальноосвітніх навчальних закладах	8613	8498
Кількість комунальних загальноосвітніх навчальних закладах	21	21
Кількість місць в комунальних закладах освіти	10908	10908
Кількість учнів в комунальних загальноосвітніх закладах	8576	8434

Таблиця 2.1.5.

Забезпеченість закладами позашкільної освіти на території Фастівської ОТГ[56]

Позашкільна освіта		
Основний захід	9 місяців 2021	9 місяців 2022
Загальна кількість закладів комунальної позашкільної освіти	5	5
Загальна кількість вихованців комунальних позашкільних закладів	2313	2336
Середня наповненість комунальних закладів позашкільної освіти	449	467

Ситуація забезпечення закладами освіти залишається задовільною (табл. 2.1.3-2.1.5). Вибірково існує проблема в доступності до шкіл та дитячих садочків у віддалених населених пунктах громади (рис. 2.1.14).

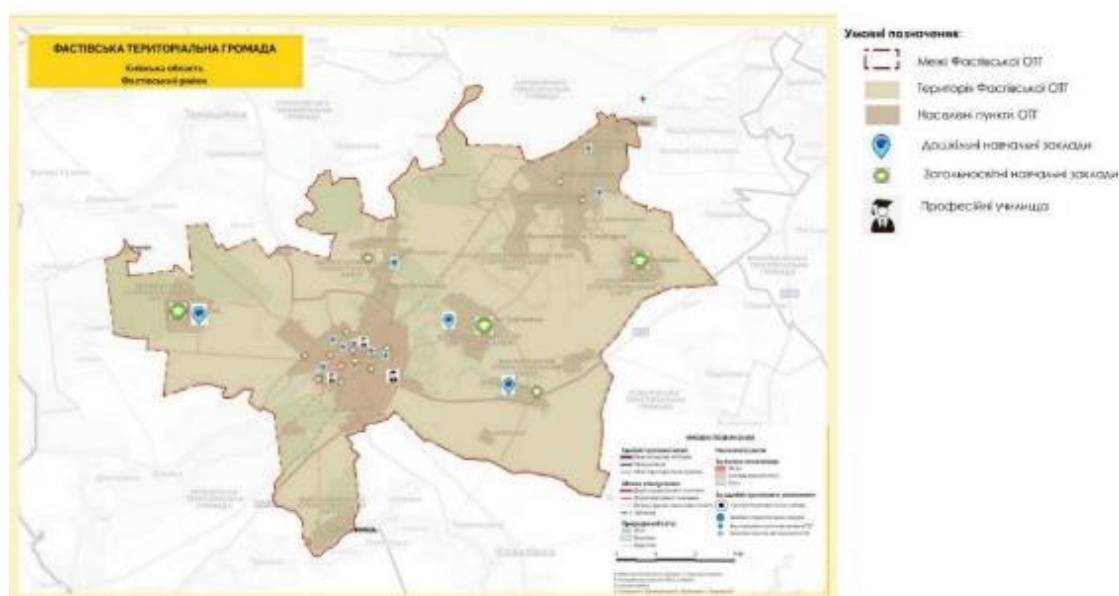
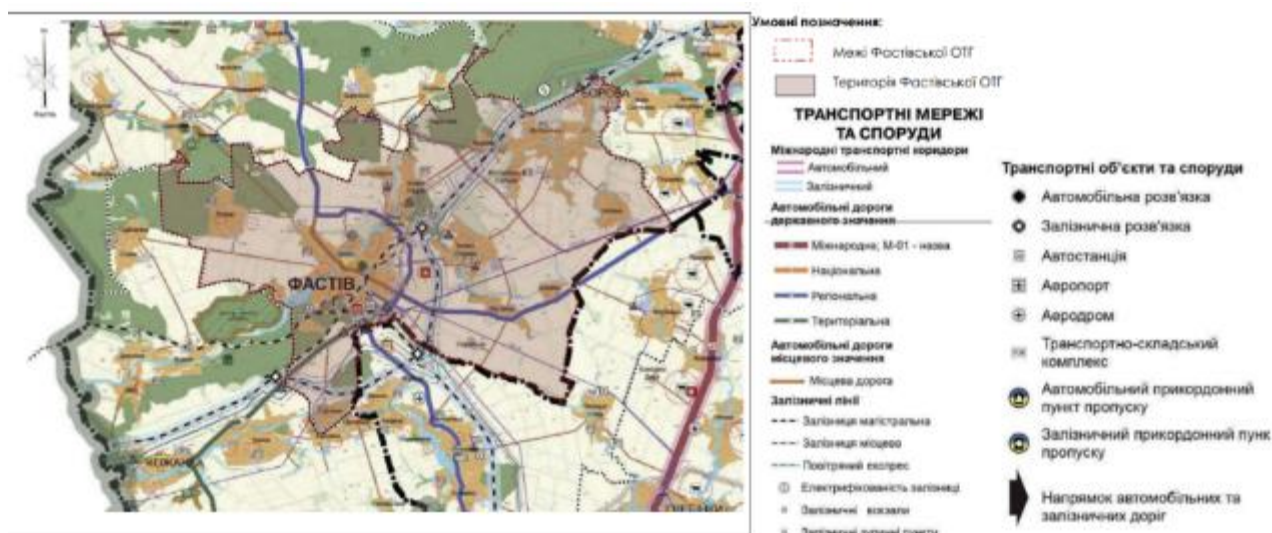

Рис.2.1.14. Схеми розташування освітніх закладів

Пріоритети:

1. Бібліотечна справа. Розвиток бібліотечної галузі громади
  2. Розвиток аматорської творчості громади
  3. Початкова мистецька освіта. Розвиток Фастівської дитячої музичної школи та Борівської школи мистецтв
  4. Музейна справа. Розвиток музейної справи.
  5. Створення умов для дозвілля та відпочинку жителів та гостей громади шляхом облаштування відповідних паркових зон.
  6. Культурно-мистецькі заходи.
  7. Збереження історико-культурної спадщини громади
- Транспортна мобільність та інфраструктура*

Рис. 2.1.15. Схема транспортної мобільності та інфраструктури[52]

Основний транспортний каркас громади складають :

Автошлях Р 04 — автомобільний шлях регіонального значення на території України, Київ — Звенигородка. Проходить територією Київської та Черкаської областей. З'єднує промислові, адміністративні й культурні центри Київської, Черкаської областей. Починається в Києві, проходить через Фастів, Білу Церкву та закінчується в Звенигородці.

Автошлях Р19 — автомобільний шлях регіонального значення на території України. Проходить територією Київської області через Фастів від автошляху

R04, перетинається з міжнародним автошляхом M05 E95 і національним N01. Загальна довжина — 94,1 км. [57].

Автошлях Т 1013 — автомобільний шлях територіального значення в Київській області. Проходить територією Фастівського, Сквирського, Білоцерківського та Володарського районів. Загальна довжина — 74,1 км. [58].

Автошлях Т-10-28 — автомобільний шлях територіального значення в Київській та Житомирській областях. Проходить територією Фастівського та Брусилівського районів. Загальна довжина — 49,5 км.[59].

Недостатнє число робочих місць в межах громади призводить до щоденної масової міграції жителів до міста Київ, що веде до додаткового транспортного навантаження. Зокрема, збільшується транспортний попит на автомобільну дорогу міжнародного значення М-05 (рис. 2.1.15).

Рис. 2.1.16. Аналіз часу транспортної доступності різних населених пунктів Фастівської територіальної громади [60]

Автомобільні шляхи Р-19 та Р-04 – спільно становлять головний об’їзний шлях навколо адміністративного центру громади. На його маршрут припадає значна кількість вантажних перевезень з промислових районів сусідніх громад із заходу ,як один з доступних зв’язків до автошляху М-05. Зокрема, транспортними шляхами громади щоденно здійснюються вантажні перевезення з гранітного кар’єру, що знаходиться в Томашівській територіальній громаді .

Транспортний попит в основному виникає внаслідок потреб об’єктів громадської інфраструктури, таких як магазини, школи та транспортні підприємства, що розташовані всередині громади.

В адміністративному центрі є власна автостанція, яка обслуговує маршрути, що сполучають населені пункти сіл Фастівської громади. Автостанція забезпечує також автобусне сполучення з обласними центрами України (Київ, Житомир), райцентрами (Б. Церква, Тетіїв, Брусилів) та іншими населеними пунктами області.

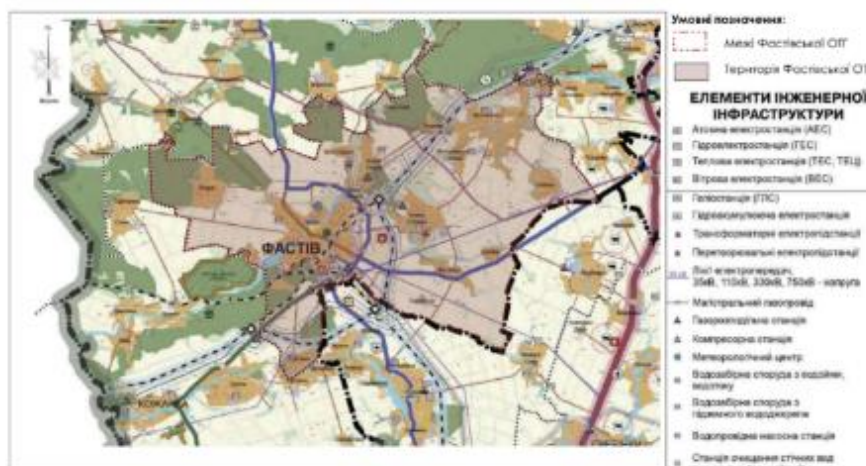

Рис.2.1.17. Схема інженерної інфраструктури[52]

Відповідно до затвердженої мережі автобусних маршрутів загального користування у Фастівській громаді функціонує 27 автобусних маршрутів, які обслуговує 9 приватних перевізників та 48 транспортних засобів [56].

Між станціями Фастів та Київ існує регулярне приміське сполучення, що проходить із заходу на схід у (бік Києва). Час у дорозі складає в середньому 1 год 15 хв. На станції зупиняються також і поїзди далекого прямування, за винятком швидких і експресів (рис. 2.1.16).

На основі проведеного аналізу території та переглянутих матеріалів стратегічного планування громади та ознайомленні з діючими факторами, що мають найбільший вплив визначено основні сильні та слабкі сторони, загрози та можливості, що занесені до SWOT-аналізу.

S Сильні сторони	W Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Проходження важливих автотранспортних та залізничних коридорів • Близкість до столиці України • Наявність водних об'єктів та зелених територій • Родючі ґрунти та помірний клімат; • Наявність історичних пам'яток та архітектурної спадщини • Центричне розташування адміністративного центру • Доволі значний виробничий потенціал 	<ul style="list-style-type: none"> • Брак актуальної містобудівної документації • Погана якість доріг та придорожньої інфраструктури • Брак зручних пішохідних і транспортних перетинів залізничних шляхів • Відсутність громадських просторів • Необхідність оптимізації некомплектних шкіл • Низька громадська активність • Високий рівень безробіття у більшості малих сіл • Довгий інтервал руху громадського транспорту між населеними пунктами • Забруднення водойм, відстійники • Несанкціоновані сміттєзвалища • Пустуючі зони промзони • Низький привабливий вигляд архітектури • Незалученість пам'яток до туристичного маршруту
O Можливості	T Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Розробка тематичних туристичних маршрутів • Резерв землі сільськогосподарського призначення • Вдосконалення мережі внутрішньо-міського транспорту • Реставрація адміністративних споруд 	<ul style="list-style-type: none"> • Близкість до столиці України • Нестача просторів для розвитку молодого покоління • Ізоляція і вимирання малих віддалених сіл; • Міграція молоді та працездатного населення • Вирубка лісових господарств • Нераціональне використання земельних ресурсів

<ul style="list-style-type: none"> • Створення комплексів • Підвищення рівня обслуговування відвідувачів та мешканців • Залучення молодого покоління до міста 	ринкових	
	рівня	
	для	

2.2. Модель прогнозованого розвитку досліджуваної території

Підхід до формування моделі розпочинається з аналізу потенціалу певної території, враховуючи її сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. Потім обирається конкретна територія для подальшого розвитку, зокрема занедбані сільські області.

Далі формується основна ідея яка допоможе використати потенціал цієї території для залучення ініціатив та стимулювання розвитку. Шляхом розвитку культурної спадщини, місцевого підприємництва, туризму та інших секторів економіки.

Рис. 2.2.1. Схематичне зображення підходу до формування моделі прогнозованого розвитку

В наступних етапах варто спрямовувати вектор розвитку та симбіозу, щоб створити умови для сталого та інклюзивного росту цієї території населеного пункту поряд з територією іншого населеного пункту (рис.2.2.1).

Варто зазначити, що такий підхід може працювати і в зворотньому напрямку для розвитку вже сформованої діяльності на території, спрямовуючи

загалом через демографічний спад та ускладнення економічної ситуації . За допомогою креативної економіки розвиток може бути спрямований на кілька ключових аспектів.

Рис.2.2.3. Креативні та культурні сфери креативної економіки

Креативна економіка є життєздатною стратегією розвитку, яку можна реалізувати завдяки креативним індустріям, що охоплюють процеси створення, виробництва та поширення товарів і послуг, які ґрунтуються на творчості та інтелектуальному капіталі (рис.2.2.3).

Рис.2.2.4. Культурно-творчий цикл виробництва креативної економіки, «модель екосистеми» [21]

Значною відмінністю від моделі концентричних кіл є те, що жоден із видів діяльності, що включені в етапи та цикли (наприклад, текстильне виробництво), не є в цій моделі периферійним. Усі вони є важливими і необхідними. Таким чином, модель екосистеми підкреслює взаємозв'язок між різноманітною культурною діяльністю та важливістю створення відповідних умов, які впливають на культурний виробничий цикл (рис.2.2.4). [21]

Перш за все, необхідно сприяти відновленню культурної спадщини та унікальності кожного села. Це включає і організацію фестивалів, майстер-класів та подій, які відображають місцеві традиції та залучають людей до ремесла, сприяючи розвитку місцевого туризму та створенню робочих місць.

Далі, важливо залучати мешканців сіл до процесу створення креативних продуктів та послуг, що відповідають сучасним потребам ринку. Наприклад, розвиток малих бізнесів, спрямованих на виробництво місцевих продуктів, розвиток мистецтва та ремесел, а також підтримку молодих підприємців шляхом надання доступу до ресурсів та навчання.

Важливо створити мережу співпраці між сільськими громадами та містами, щоб обмінюватися досвідом та ресурсами. Створювати місця для стартапів, спільних проектів у сфері культури та туризму, а також сприяти мобільності між містами та сілами для обміну ідеями та навичками.

За допомогою такого підходу креативна економіка може стати справжнім механізмом для відновлення та розвитку занедбаних сільських територій, зберігаючи при цьому їхню унікальність та автентичність. При цьому, важливо використовувати культурно-історичний потенціал - Мотовиліки, В.Снітинки, Веприка (рис.2.2.5).

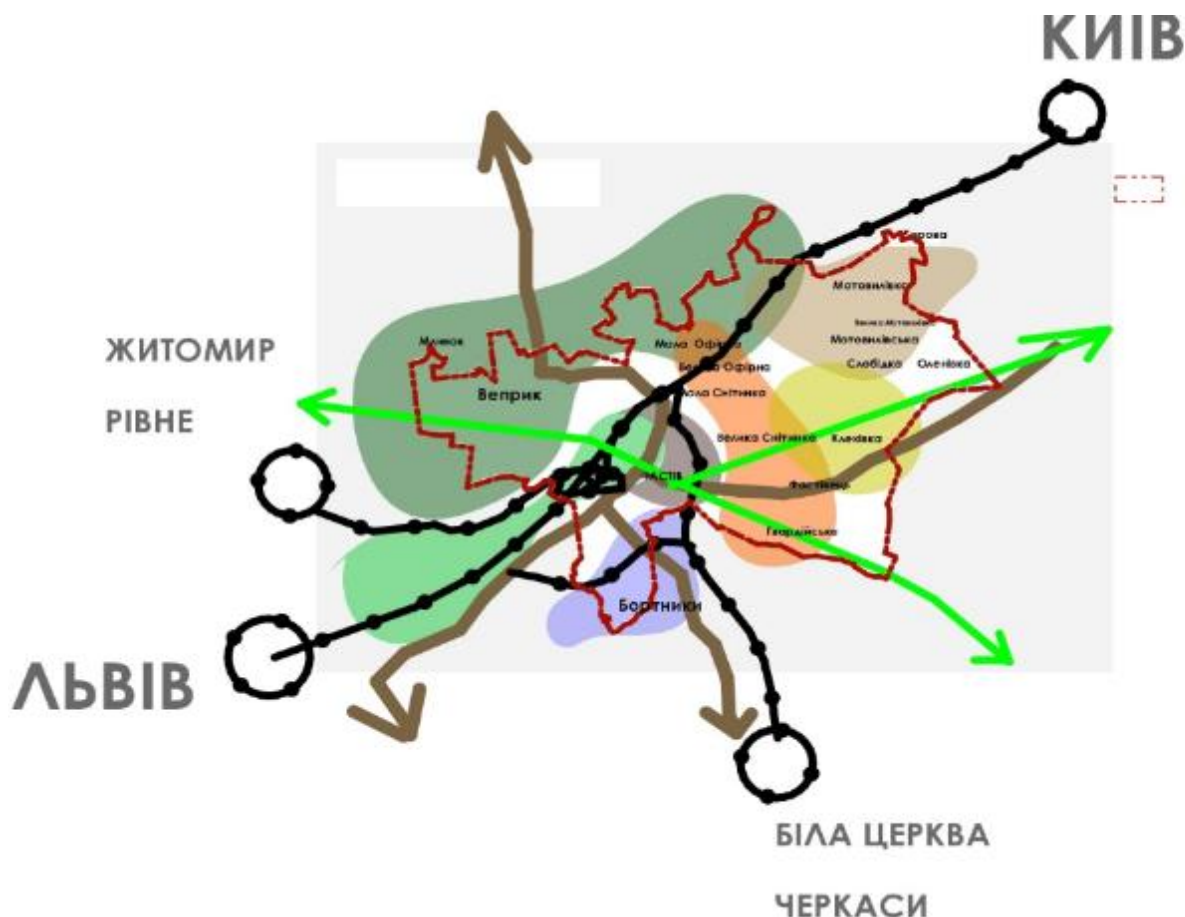

Рис.2.2.5. Схема важливих об'єктів -потенційних «магнітів» території

Історичні об'єкти, що варті уваги:

- 1- Городище Велика Снітинка
- 2- Курган Перепят та Переп'ятиха
- 3- Змієві Вали (від Потіївки – Бортники)
- 4- Мотовиліка – Костел та склеп-усипальниця Руліковських
- 5- Хутір Млинок

Географічне розміщення громади вимагає самодостатнього розвитку та ефективного використання власних ресурсів, виробничих територій та відродження традицій, що базуються на місцевих сировинних ресурсах.

Рис.2.2.6. Модель прогнозованого розвитку Фастівської територіальної громади

Тому, східна частина громади, а саме населені пункти Бортники, Фастівець, Мотовилівська Слобідка, Вишняки, Велика Мотовилівка та Борова можуть розвиватись у напрямку будівельного, деревообробного, використовуючи свої природні ресурси та потенціал. Завдяки доступності лісоресурсів та власної земельної площі, ці села мають можливість розвивати деревообробну галузь, виготовляти дизайнерські дерев'яні вироби та меблі, що може стати додатковим джерелом доходу для місцевих мешканців.

Крім того, землеробство та сільське господарство також є перспективними напрямками розвитку, забезпечуючи вирощування продуктів харчування та сировини для місцевої економіки.

Рис.2.2.8. Загальні цілі Сталого розвитку міст [61]

Загальна модель розвитку Фастівської громади доповнюється та базується на цілях сталого розвитку, які визначені у відповідності зі Стратегією сталого розвитку ООН до 2030 року. Ці цілі є основою для формування стратегічних напрямів розвитку громади та визначення пріоритетних завдань у сферах соціальної, економічної та екологічної сфер (рис.2.2.7).

Висновок: Креативна економіка виступає як важливий компонент цієї моделі, оскільки цілі сталого розвитку створюють основу для розвитку інноваційних та креативних рішень у сфері економіки. Вона сприяє створенню нових можливостей для розвитку бізнесу, зокрема в галузі малого та середнього підприємництва, культури, туризму та інших секторів. Креативна економіка допомагає залучати інноваційні технології, розвивати нові продукти та послуги, створювати робочі місця та забезпечувати стале економічне зростання, що сприяє досягненню цілей сталого розвитку. Таким чином, креативна економіка та цілі сталого розвитку поєднуються та сприяють комплексному розвитку громади.

2.3. Комплексний план просторового розвитку території громади

Просторово-планувальна організація території

Територія Фастівської ОТГ займає площу 336.2 км². За проектними рішеннями площа територіальної громади не зміниться. Зміни в населених пунктах, що межують з іншими громадами – включають проектні пропозиції на територіях, що знаходяться виключно в межах Фастівської територіальної громади.

Чисельність населення громади. Згідно завдання на розроблення проекту проектна чисельність населення громади (на 01.01.2041) прийнята у **72 000** осіб згідно оптимістичного варіанту прогнозу чисельності та статевовікового складу населення.

Природоохоронні та ландшафтні-рекреаційні території

Для розвитку ландшафтів у Фастівській громаді передбачається ряд заходів з метою оптимізації використання природних ресурсів та забезпечення екологічно стійкого розвитку. Спочатку, рекомендується акцентувати увагу на розвитку рекреаційного потенціалу лісових масивів, шляхом облаштування відповідної інфраструктури та організації відпочинку, що наближений до природи. Контроль за рекреаційним навантаженням є також важливим кроком для запобігання деградації чутливих ландшафтів, що може включати в себе встановлення обмежень та моніторинг відвідування.

Далі, для збереження цінних земель, особливо ділянок ріллі з особливо цінними ґрунтами, рекомендується вжиття заходів щодо запобігання їх деградації. Це може включати суцільне заліснення або створення захисних лісосмуг для зменшення ризику розмиву і змиву ґрунтів внаслідок водної ерозії.

У зв'язку з проходженням через територію громади Смарагдової мережі - пропонується ряд перспективних напрямків розвитку рекреаційних територій, що мають гармонічно вписатись в утворений природний каркас та не нашкодити вже сформованому природному ареалу.

Для прибережних заплав вздовж річки Унава та тутешніх штучних кар'єрів, що є важливими через характерне різноманіття місцевого біосвіту.

Пропонується розчистка занедбаних глинистих кар'єрів, для розвитку привабливих рекреаційних зон (рис.2.3.3).

1. Пропонується обладнання території кар'єру поблизу с. Мала Офірни для безпечного відпочинку та купання.

2. Озеро поблизу с. Велика Снітинка,- місцеві панорами не рідко називають мініатюрою карпатських краєвидів. Рельєфні пагорби в поєднанні з лісними масивами та озером ,створюють зону, що вдало запропонувати як зону рекреації та туризму (рис.2.3.4).

3. Оленівка – створення «Пейзажного парку», 24 га - на півночі території біля місцевої водойми (рис.2.3.1-2.3.2).

4. Бортники – рекреаційні зони вздовж р. Кам'янка

5. Влаштування зеленої рекреаційної зони поблизу пам'ятки археології «Городище в с. Велика Снітинка та пішого зеленого маршруту до основної рекреаційної зони з пляжем в центрі населеного пункту.

6. В н.п. Веприк -розміщення рекреаційних закладів на вільній ділянці в бік лісового масиву на заході.

7.Млинок -зелені пішохідні маршрути для туристів, що відвідуватимуть пам'ятку археології – влаштування зон тихого короткотривалого відпочинку біля водойми в с. Млинок.

8.Борова -рекреаційний заклад на півдні населеного пункту. Створення «Парку Змія» поблизу р. Стугна.

9. В н.п. Мотовилівка створення парку з місцями відпочинку в ареалі зеленої зон біля каплиці . Анни Гробівець родини Руліковських.

Рис.2.3.1. Приклад реалізації пейзажного парку [62]

Рис 2.3.2. Приклад реалізації пейзажного парку [62]

Рис.2.3.3. Заплава р. Унава в північній частині м. Фастів в бік Малої Офірни.[60]

2.3.4. Озеро в с.Мала Снітинка [60]

Обмеження у використанні земельних ділянок

В переважній більшості частина земель, що підпадає під обмежене використання відноситься до категорії шумових обмежень від залізниці та автомагістралей, а також від ділянок проходження газопроводу високо тиску та повітряних ліній електропередач. (ЛЕП)

Так, зі заходу на схід громади частина територій обмежується через проходження колій Південно-Західної залізниці. (100 м)

Обмеження у використанні земельних ділянок будуть встановлені:

-від водойм та річок , території яких плануються під реорганізацію для туристичних та рекреаційних цілей

-від нових ліній прокладання мереж електропередач

Від проєктних виробничих територій в межах громади:

- Бортники- автостанція та складська агробаза – 50 м;
- В.Снітинка - завод борошна та круп завод – 100 м;
- Фастівець – завод біопереробки агросировини – 100 м;
- Фастівець - комбикормовий завод – 100 м;
- Гвардійськ - молочний завод та цех морозива – 50 м;
- Клевівка - виготовлення добрив для сільськогосподарських та садових культур – 300 м;

Функціональне зонування території

Відповідно до здійснених рішень зонування території передбачається за наступними категоріями.

На основі аналізу існуючої забудови громади, перспективи функціонально-планувального розвитку, який передбачений «Комплексним планом просторового розвитку Фастівської міської територіальної громади», виділено функціональні типи території, що поділяються на планувальні елементи - територіальні зони (табл.2.3.1).

Таблиця 2.3.1

Код	Типи територіальних зон
	СЕЛЬБИЩНІ ЗОНИ
	Зони житлової забудови
10101.0	Території житлової багатоквартирної забудови
10102.0	Території житлової садибної забудови
10103.0	Території дачної забудови
	Території кварталів вибіркової реконструкції садибної житлової забудови
	Зони громадської забудови
10201.0	Території адміністративно-офісної забудови
10201.1	Території адміністративно управлінських закладів
10201.2	Території науково-дослідних, проєктних та вишукувальних закладів
10201.3	Території фінансових установ та офісної забудови
10202.0	Території закладів освіти
10203.0	Території закладів охорони здоров'я та соціального захисту
10204.0	Території закладів культури, спорту та дозвілля
10205.0	Території закладів торгівлі, харчування та побутового обслуговування
10206.0	Території багатофункціональних центрів
	ВИРОБНИЧІ ЗОНИ

20100.0	Території промислових підприємств
20200.0	Території рибогосподарських підприємств
20300.0	Території лісгосподарських підприємств та лісомисливських господарств
20400.0	Території інноваційних комплексів
20500.0	Території інженерно-комунальної забудови
20501.0	Території об'єктів енергозабезпечення
20502.0	Території об'єктів водопостачання та водовідведення
20503.0	Території об'єктів телекомунікацій
20504.0	Території об'єктів складування та утилізації відходів
20505.0	Території житлово-експлуатаційних організацій
20506.0	Території кладовищ
20600.0	Території транспортно-складської забудови
20601.1	Території автомобільного транспорту
20601.2	Території залізничного транспорту
20601.3	Території повітряного транспорту
20601.4	Території водного транспорту
20601.5	Території магістральних трубопроводів
20602.0	Території транспортних підприємств
20603.0	Території логістичних центрів, складів та баз
20604.0	Території автостоянок і гаражів
20605.0	Території закладів обслуговування автотранспортних засобів
20606.0	Території вулиць та доріг
20700.0	Території спецпризначення
	Території деградованих підприємств перспективної зміни функціонального призначення
	СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ЗОНИ
30100.0	Території під ріллею та перелогами
30200.0	Території під багаторічними насадженнями
30201.0	Території під садами
30300.0	Території для сінокосіння та випасання худоби
30400.0	Території для розміщення сільськогосподарських будівель і дворів
30500.0	Території під полезахисними лісовими смугами
	Території зміни функціонального призначення садів під житлову садибну забудову
	ПРИРОДОХОРОННІ ТА ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ЗОНИ
40100.0	Рекреаційно-туристичні території
40101.0	Території санаторно-курортних та оздоровчих закладів
40102.0	Території рекреаційно-туристичних закладів
40103.0	Території природних ландшафтів, призначені для рекреаційних цілей
40104.0	Території пляжів
40200.0	Території лісів
40301.3	Території зелених насаджень загального користування
40302.0	Території зелених насаджень спеціального призначення
40400.0	Водні поверхні/об'єкти

Згідно з ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування і забудова територій, радіуси доступності для дитячих садочків, шкіл та лікарень можуть бути визначені в залежності від конкретних умов та контексту місцевості. Радіус доступності для дитячих садочків та шкіл враховують відстань, яку діти можуть комфортно подолати пішки або до якої може забезпечуватися зручний шкільний транспорт.

Проектними пропозиціями визначено:

Заклад дошкільної освіти – 500 м;

Загальноосвітня школа – 1000 м;

Лікарня – 1500 м;

Забудова територій та господарська діяльність

Житловий фонд

Планується зведення багатоповерхових житлових комплексів на вільних ділянках землі та територіях, які стають вільними після винесення промислових або комунально-складських споруд та зміни їх функціонального призначення.

Оленівка -садибна житлова забудова, ділянками по 0,010 га, включені до загального планування ,загальною площею 0,37 га.

Бортники,

Садибна житлова забудова, ділянками по 0,010 га, включені до загального планування ,загальною площею 2,60 га.

Велика Снітинка,

В перспективі розвитку на території дослідницьких установ та садівництв – під забудову садибною - 100 га , та блокованої забудови -40 га.

Веррик

Передбачається розміщення садибної забудови- 20 га на півдні населеного пункту. Вибірково на території блокована 6 га - забудова біля «креативних» установ.

В н.п. Мала Снітинка та Велика Офірна, Мала Офірна – вибірково -садибна забудова – 10 га.

Фастівець – розміщення житлової садибної забудови на півночі та південному-сході н.п. частково територія на півночі -під блоковану

Клехівка – садибна житлова забудова на ділянці 8 га при в'їзді в н.п.

Мотовилівська Слобідка – розміщення житлової садибної забудови

н.с. Мотовилівка – виробничий потенціал населеного пункту та прилеглих території – виникає потреба в новому житловому фонді. Зручний зв'язок з Києвом та м. Фастів по залізниці. При плануванні слід передбачити 50 -100 м зони насаджень від залізничних колій. Проєктом передбачається розміщення багатоповерхової житлової забудови до 5-9 поверхів на ділянці 23 га та блокованої забудови на ділянці 14 га в центрі міста.

Борова – передбачається садибна, блокована та багатоповерхова житлова забудова на ділянці обмеженій вул. Польова – вул. Бойка.

Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів;

Пропонується розміщення селекціонерних товариств разом з дослідницькою базою садівництва в населених пунктах Велика Снітинка та Фастівець на базі територій фруктових садів ,що існували до 2010 років .

*Рис.2.3.5. Знімальні майданчики
«Сільський Голівуд», село
Ніжиловичі [63]*

*Рис.2.3.6. Український замок
«Діснейленд», кіностудія Victoria Film
Studios [63]*

Археологічні дослідження на базі археологічних пунктів пропонується розмістити в н.п. Велика Снітинка та Фастівець.

Веприк - намір розмістити креативний хаб – створення виробів з кераміки та розвиток ремесл.

На базі селекціонерного товариства в н.п. В. Снітинка , поряд пропонується розвиток території під аграрний туризм.

Також в с. Веприк пропонується створення території зі знімальними майданчиками з влаштуванням та імітацією історичних локацій для зйомки фільмів та іншого візуального контенту (рис.2.3.5-2.3.6).

В селі Оленівка планувальним рішенням пропонується розміщення ткацької майстерні -Центр ткацтва (рис.2.3.7).

Розміщення виробничих об'єктів

Аналіз сучасних пропозицій, щодо розвитку промислової діяльності в сільських населених пунктах, показує нові тенденції до врахування сучасних технологій при організації виробничих технологій [13].

Розглядаються перспективні зони для розвитку сільськогосподарської діяльності, включаючи вирощування екологічно чистої продукції, закрите рослинництво, органічне землеробство та тваринництво. Також враховується розвиток підприємств переробної промисловості, транспортних та дорожніх підприємств, надання транспортних послуг, а також будівництво об'єктів інфраструктури транспорту та складського господарства.

Оленівка – розміщення еко-ферми (віслюки, барани, олені, кози, вівці) та туристичної сироварні.

На території за містом Фастів в бік н.с. Бортники -пропонується розміщення промислових територій спрямовані на розвиток галузі виробництва будівельних матеріалі.

В н.п. Бортники -розмістити автостанцію та складську агробазу.

Велика Снітинка - південна частина населеного пункту завод з виробництва борошна та круп , садівнича база, яблуневі сади та пасіка.

Рис.2.3.7. Центр ткацтва у м.Вінниця [64]

Мотовилівська Слобідка розвиток територій с.Мотовилівка, с Борова , Мотовилівська Слобідка у напрямку деревообробної просиловості, пропозиція розташування майстерень з виготовлення дерев'яних конструкцій та меблевих заводи. Ціль виробництва - популяризація екологічно чистих виробів з деревини, що поєднують красу і доступність для широкого кола клієнтів. Покладається акцент на столярне виробництво, розширено спектр послуг за допомогою лазерної порізки і гравіювання для створення унікальних декоративних елементів, дерев'яних екологічних іграшок, аксесуарів для кафе, барів та ресторанів.

Фастівець, - завод з біопереробки сировини в східній частині населеного пункту та комбікормовий завод [65].

Гвардійське – Розміщення молочної ферми комплексно з молочним заводом та цехом морозива.

Клехівка, – розміщення лабораторії з виготовлення добрив для сільськогосподарських та садових культур.

Мала Офірна та Велика Офірна -пропозиція подальшого розвитку садово-квіткового розведення.

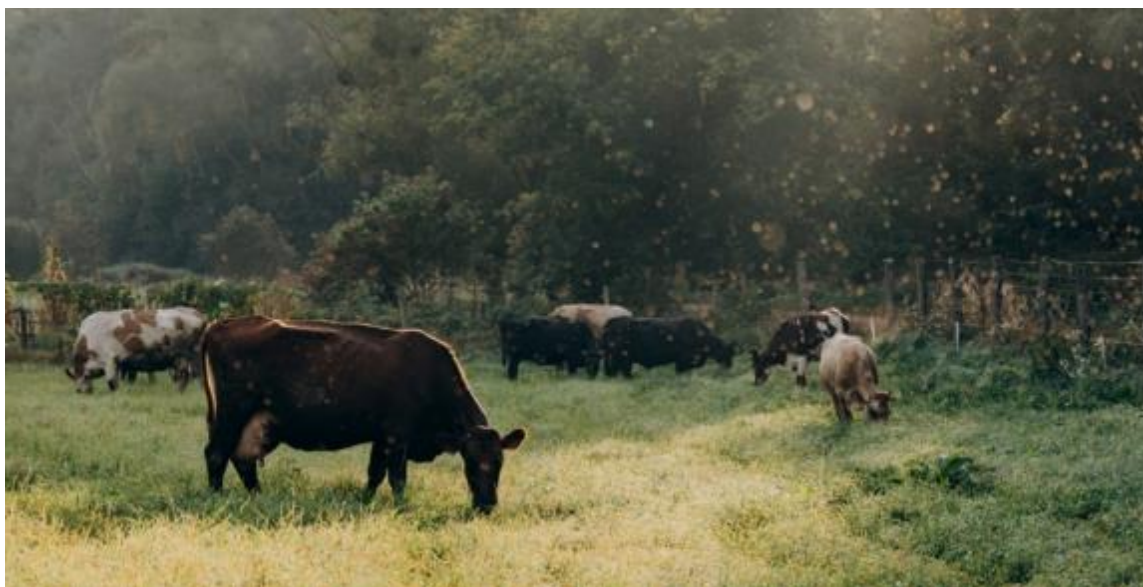
Обслуговування населення

На території наслених пунктів громади заплановано широкий розвиток інфраструктури та об'єктів громадського обслуговування для задоволення потреб місцевого населення та залучення туристів. Цей план передбачає створення

нових можливостей для розвитку різноманітних галузей та збереження культурної спадщини регіону.

Пропонуються спортивні табори для молоді в н.п. Велика та Мала Офірна.

Веприк-Млинок - розміщення бази відпочинку для вікендів, поряд творчі креативні осередки: гончарний центр, магазини, готель та туристична ферма корів, що додатково буде забезпечувати натуральною продукцією мешканців.

Рис.2.3.8 Рідкісні види корів «Велесової ферми», Черкащина [66]

Бортники – розміщення закладу загальної середньої освіти та закладу громадського обслуговування.

Велика Снітинка – проектом передбачається розміщення навчально-дослідного аграрного закладу ім. О. Музиченка. Два дошкільних заклади та об'єкти побутового обслуговування. Також розміщення археологічного пункту поблизу кургану у .В. Снітинці.

В н.п. Клехівка – розміщення транспортного хабу (заправна станція + готель).

В Оленівці розміщення закладу побутового обслуговування, магазину поблизу центру ткацтва.

На території н.п. Фастівець – розміщення амбулаторії сімейної медицини з додатковим доглядом за людьми похилого віку. Також пропонується розмістити «спорт-бар» в зеленій зоні поблизу блокованого проєктного житла.

Вибірково на території: дитячий заклад, магазин та дитячий ігровий майданчик.

На території населених пунктів Мотовилівська Слобідка, Велика Мотовилівка, Мотовилівка та смт Борова пропонуються наступні об'єкти громадського обслуговування : начальний заклад середньої освіти на 200 осіб, дитячі заклади, навчальний комплекс для дизайнерів-конструкторів, торгово-розважальний центр, виставкові павільйони дизайнерських виробів.

Дитячі дошкільні заклади розміщені вибірково в населених пунктах громади.

На територіях населених пунктів та за їх межами вибірково розміщені пожежно-рятувальні пости біля основних транзитних доріг та вулиць сіл.

Транспортна мобільність та інфраструктура

З метою зменшення впливу коливань у міграції на транспортну мережу протягом розрахункового періоду планується створення додаткових робочих місць прямо в межах громади. Це призведе до зменшення потреби в транспорті на існуючій дорожній мережі та, відповідно, до зниження її перевантаження у часи «пік».

На території громади – порашення дорожнього покриття ,особливо по векторам руху нових проектних маршрутів громадського транспорту.

На ділянках автомобільних шляхів біля н.п.Фастівець , Кলেখівка, Мала Снітинка – влаштування шумозахисних конструкцій та огороження пішохідних ділянок від транзитних частин автошляху.

Локально в цих населених пунктах є гостра необхідність розміщення наземних та підземних пішохідних переходів через автомагістраль.

Організація громадського транспорту

Нові маршрути громадського транспорту необхідно влаштувати :

- Маршрут (туристичний\місцевий) до н.п. Веприк.
- Організація додаткової автобусної станції по вул. Фастівецька біля проектного громадського центра. Для зручної доступності жителів населених пунктів громади.

- Маршрут- Фастів -Гвардійське-Фастівець-Клехівка-Оленівка
- Маршрут Фастів- Фастівець-Велика Снітинка -Фастів.
- Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури;

Веломаршрути пропонуються :

-в бік н.п.Веприк , Бортники, Мала Снітинка

Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт

Забезпечення водопостачання та водовідведення для населених пунктів у межах Фастівської територіальної громади здійснюється шляхом використання різних джерел, таких як поверхневі води та підземні резервуари, для задоволення питних, санітарно-гігієнічних та інших потреб населення.

У проекті передбачено підвищення житлового рівня комфорту для мешканців на розрахунковий період, що призведе до збільшення споживання електроенергії на 1 людину щорічно. Планування нових мереж повинно включати необхідні заходи забезпечення відповідності нормативним вимогам щодо безпеки від ліній електропередачі та об'єктів електропостачання.

Природний газ буде використовуватися як основне джерело тепла для водонагрівачів та індивідуальних теплогенераторів. Мережний природний газ буде використовуватися для забезпечення різних категорій споживачів:

В житлових будинках його використовують для готування їжі та гарячого водопостачання. Джерела теплопостачання використовуватимуть його як паливо. Промислові підприємства використовуватимуть його для технологічних потреб. Теплопостачання для існуючого та нового житлового фонду, закладів та підприємств передбачається переважно за рахунок автономних та індивідуальних систем. Природний газ буде основним джерелом тепла.

На основі аналізу місцевих природних умов, найважливішими щодо гідротехнічних заходів є наступні:

- Захист від підтоплення та ліквідація заболочення.
- Очищення річок, струмків та водойм, зокрема річки Унава, озера Снітинка, а також локально на інших територіях громади.
- Відновлення порушених територій, особливо східних областей громади.

Для покращення санітарно-гігієнічного стану водних об'єктів варто взяти наступні заходи:

- Створення водоохоронних зон та прибережних смуг.
- Регулярне очищення русел річок, оскільки вони поступово забруднюються та заростають вологолюбивою рослинністю.
- Видалення незаконно споруджених споруд та забруднюючих об'єктів з прибережних захисних смуг малих річок і водойм.

Благоустрій території

Для досягнення нормативних показників забезпечення в озелених територіях загального користування на проектний період комплексного плану – 73,25 га (виходячи із нормативної потреби 9 м²/особу для міських населених пунктів та 13 м²/особу для сільських населених пунктів), в проекті намічений їх подальший розвиток в системі ландшафтно-рекреаційних територій.

Варто врахувати, що відповідно до норм «Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019», слід врахувати + 10 % до розрахунку озеленення для міста, що має на території важку промисловість або виступає транспортним вузлом.

У населених пунктах громади планується створення системи парків та скверів як у районах проектування житлової забудови, так і серед кварталів вже існуючої житлової та громадської інфраструктури. Це буде здійснюватися з використанням водойм, лісових насаджень та інших зелених зон. В усіх зелених зонах передбачається організація системи прогулянкових алей та стежок, майданчиків для відпочинку, спортивних та дитячих майданчиків.

Поводження з відходами

Щорічно в місті Фастов утворюється близько 15 тисяч тонн твердих побутових відходів. Поточна система управління відходами включає їх збір, вивезення та захоронення. Проте у місті та його околицях відсутні сміттєпереробні заводи та сортувальні станції. Роздільного збору сміття не здійснюється, а місця прийому вторсировини мало. Найближчий сміттєпереробний завод розташований в місті Васильків. У місті діє лише одне

сміттєзвалище, яке експлуатується з 1971 року і перебуває під управлінням Фастівського комбінату комунальних підприємств на підставі рішення міської ради від 29 квітня 2005 року [68].

Пропонується розглянути можливість впровадження роздільного збору сміття та створення пунктів прийому вторсировини для мешканців міста, що сприятиме ефективнішій утилізації відходів та зменшенню негативного впливу на довкілля. Додатково, розглядається можливість співпраці з сміттєпереробним заводом у місті Васильків для оптимізації управління відходами та їх переробки.

Основні заходи щодо вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення:

- створення мережі приймальних пунктів вторинної сировини на базі існуючих та проектних виробничих об'єктів.
- Розміщення сміттєпереробного заводу – між м.Фастів та н.п.Велика Снітинка з екопереробкою [67].
- впровадження технологій переробки окремих компонентів в товарну сировину;
- Реконструкція очисних споруд в м.Фастів;
- Будівництво очисних споруд в н.п. Мала Снітинка;

Висновки до розділу 2

На основі аналізу існуючого стану території Фастівської громади було виявлено ряд значних недоліків в існуючій інфраструктурі та планувальному каркасі місцевості: нестабільність внутрішньої економічної ситуації призводить до нерівномірного розвитку населених пунктів, екологічні проблеми спричинені діяльністю промислових підприємств, недостатня розвиненість інфраструктури та закладів обслуговування, нерегульовані переходи через залізницю.

Дані території мають великий потенціал для розвитку включаючи такі переваги: проходження важливих транспортних маршрутів, близькість до столиці, наявність водних та зелених зон, родючі ґрунти та сприятливий клімат, а також наявність історичної та архітектурної спадщини, центральне розташування адміністративного і значний виробничий потенціал

Аналіз території та подальший розвиток моделі допомогли виявити важливі можливості використання креативної економіки для відновлення занедбаних сільських територій громади. Шляхом залучення місцевих ресурсів, створення мережі співпраці «місто-село» та розвитку культурно-історичного потенціалу можна досягти сталого росту, зберігаючи унікальність та автентичність кожного населеного пункту.

Шляхом впровадження проєктних рішень, які базуються на аналізі сильних та слабких сторінок громади, враховуючи можливості та загрози, планується забезпечити розвиток інфраструктури, промисловості, туризму та сільського господарства. Рішення включають: збереження природних ресурсів та захист прибережних смуг водойм, особливо на півночі громади; створення рекреаційних зон; розміщення виробничих об'єктів, що орієнтовані на сировинний ресурс та можливості і можуть утворити загальний ланцюжок виробництва між населеними пунктами; розвиток житлового фонду поряд з розвитком виробничих та дослідних центрів для балансу доступності «житло-робота»; відновлення інфраструктури та покращення обслуговування населення за рахунок розміщення нових об'єктів.

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ З КОМПЛЕКСНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ М.ФАСТІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Аналіз сучасного стану території м. Фастів

Фастів - місто обласного значення Київської області, важливий залізничний вузол та промисловий центр. Перша літописна згадка про місто Фастів, або Фощево,(Хвостів), та його околиці припадає на 1390 рік. Літопис описує місто як таке, що вже існує. В інших літописних документах, що датуються 1390 роком Фощево (Фастів) згадується як населений пункт, через який проходять торгівельні шляхи, в ньому проводять ярмарки [69].

Місцеві дослідники з'ясували, що ім'я Фаст (Фост) від якого походить назва міста Фастів (Фощово) зустрічається двічі — 912 та 944 року. Важливим є те, що це ім'я зустрічається не в легендах чи переказах, а в історичних документах — договорах з греками.

Існує ряд народних версій про походження назви міста. Одна з них пов'язана з варіантом в озвученні цієї назви — Хвостів. В ній розповідається, що Фастів — це місцевість, де колись відбувалася кровопролитна битва між військами київських князів і кочовиками. Ворог залишив тут велику кількість хвостів — свосередних військових відзнак. Звідси і назва Хвостово [46].

Рис.3.1.1. Фантазійне зображення Фастівського поселення-укріплення

[70]

хронологічні межі етапів історичного розвитку досліджуваного фрагменту середовища

Із 1648 Фастів опинився у складі козацької держави, центр сотні Білоцерківського полку. Занепав через військові дії, у 2-й пол. 1670-х рр. знелюднів.

1685 р. С.Палій в ході козацької реколонізації Пд. Київщини наново осадив Фастів., збудував у ньому фортецю і зробив її своєю резиденцією. Місто стало центром Фастівського полку. Після арешту С.Палія 1704 рік. Фастів контролювали влада Гетьманщини та російські війська (рис.3.1.3).

Рис.3.1.2. Другий поділ Речі Посполитої (виділено Chwastow) [46]

1711-1714 рік після 2-го "великого згону" місто знову спорожніло і почало відроджуватися після повернення під владу Речі Посполитої. Фастів знову став власністю київських римо-католицьких єпископів.

1793 - 1843 після 2-го поділу Речі Посполитої Фастів — у складі Російської імперії, місто залишалося власністю київських римо-католицьких єпископів до 1843, а потім відійшов до казни (рис.3.1.2.).

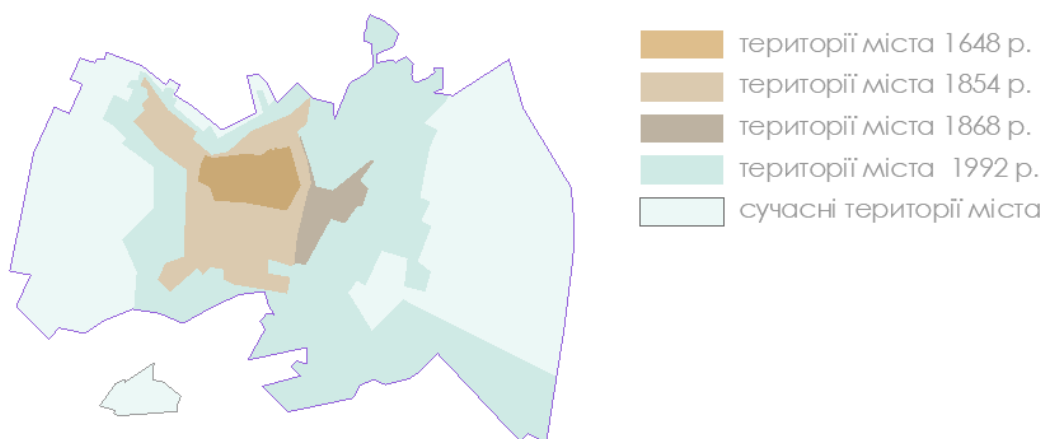

Рис.3.1.3. План містечка-укріплення Фастів, 1637 рік, Гійом Лавассер де Боплан [34]

1870-1876 рік – спорудження залізниць Київ—Балта, і Фастів – прискорило розвиток міста, в економіці якого провідну роль стали відігравати обслуговування залізничного транспорту. Фастів отримав статус вузлової станції.

1890 рік- заснування найбільшого із підприємств -котельно-механічний завод Ф.Брандта.

1 грудня 1918 рік у Фастові укладено "передвступний" договір про злуку між Українською Народною Республікою та Західноукраїнською Народною Республікою.

Рис.3.1.4. Схема історичного розвитку м. Фастів

11 червня 1920 остаточно встановлено рад. владу. Із 1923 місто - районний центр, із 1938 - місто. З 22 липня 1941 до 7 листопада 1943 - окупований гітлерівцями.

1935 роки - тривав розвиток Фастова як транспортного вузла ,після спорудження лінії Фастів—Житомир, станція Фастів стала одним із найважливіших вузлів Пд.-Зх. Залізниці.

З 12 червня 2020 року -наш час , утворена Фастівська територіальна громада, з адміністративним центром м. Фастів (рис.3.1.4).

зміна композиційних особливостей ділянки і елементів середовища в процесі історичного розвитку

Хотілось би додати , що Фастів був не просто містечком, але одним із ключових міст Київського воєводства, тому й міг собі дозволити відповідно потужні укріплення. Завдяки плану ми можемо побачити поетапне розростання

Фастова: Синій колір – вода, червоний колір - первісний вигляд Фастів. Зелений колір - пізніші розширення міста.

1. середмістя з торговою площею, церквами, замком та резиденцією

2. передмістя в долині.

3. нове передмістя але вже перед середмістям Фастова, воно захищало середмістя (рис.3.1.5-3.1.6).

В такий спосіб, з поступовим розвитком Фастова, в нього з'явилося аж 7 ліній укріплень (якщо рахувати з замком) [70].

Рис.3.1.5. План , 16 століття, містечко-укріплення [70]

Рис.3.1.6. Накладення пану на топографічну карту векового масштабу [70]

Рис.3.1.7. Схема закономірностей «генетичний код»

Отже, наявність таких перепадів рельєфу по периметру ділянки, а також знайдений в цьому місці підземний хід спонукають до припущення, що саме тут (на місці гуртожитку) мав знаходитися замок. Виходячи з округлих виступів він міг бути бастейного типу, трапецієвидний (рис.3.1.9).

Вищезгадане трапецієвидне укріплення - очевидно замок, тому що воно знаходилося недалеко від центру міста та його площа була близько 3.6 кв км (якщо 1 сажень=2,13 м). Якщо це сприйняти як площу квадрата, то довжина сторони буде 60 метрів, а на місці замку довжина кожної сторони біля 70 метрів.

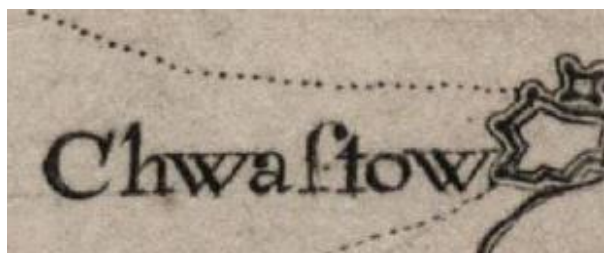

Рис.3.1.8. Фрагмент карти Боплана видання 1650 р [70]

Рис.3.1.9. Бастіонні системи (ранні форми, Оконченко О.М. [71])

Рис.3.1.10. Фрагмент карти Ріцці-Занонні видання 1772 р. [70]

Рис.3.1.11. Фрагмент карти Боплана видання 1670 р. [70]

Аналіз пропорцій міських планувань дозволив виявити закономірності, що стосуються двох головних осей, які задавали розміри «замка-укріплення». Осі сторін 60 м та 70 м відповідно простежуються в сітці планувального каркасу, що почав розвиватись на схід міста та формувати його сучасний центр (рис.3.1.7). При цьому розташуванні відкриті простори та міські площі підпадають під регулярні повтори цих довжин, по вул. Соборній та в бік вул. Київська, на перехресті площі Соборна та центральної міської площі біля будинку урочистих подій(рис.3.1.12).

Рис.3.1.12. Профіль основної вул. Соборна в історичному центрі міста

Будівництво костелу в 18 столітті, задало нову композиційну вісь від головної вулиці Соборної (рис.3.1.13).

Додатково змінився композиційний зв'язок в районі привокзальної площі ,після побудови в 1950-х роках підземного переходу під станцією залізничного вокзалу (до побудови існував наземний міст)(рис.3.1.14.).

У 2011 році містом відбулись зміни з реконструкції /знесення Фастівського вокзалу на станції Фастів та масове будівництво мафів в червоно-сірих кольорах для єдиної стилізації міського колориту.

Семантика досліджуваної місцевості змінилася з появою поняття територіальної громади, в ході об'єднання певних селищ та населених пунктів утворилась нова первинна адміністративно-територіальна одиниця -Фастівська міська територіальна громада.

Рис.3.1.13. Листівка із зображенням костелу у Фастові [34]

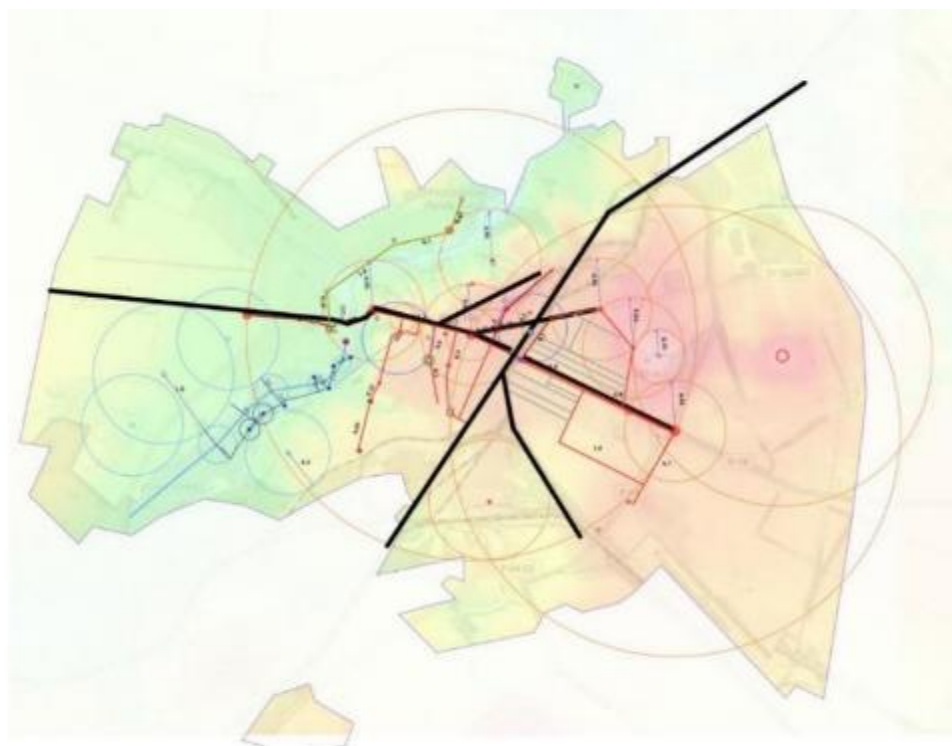
Рис.3.1.14. Наземний пішохідний перехід через залізницю [34]

За результатами історико-культурного аналізу можна виділити наступні конфлікти середовища:

1.Знесення будівлі вокзалу м. Фастів – втрата міської ідентичності. Раніше вокзал візуально сприймався та запам'ятовувався гостями міста.

2.Будівництво нових житлових будинків в середовищі старої забудови Загалом слід наголосити, що новобудова значно змінює існуючу містобудівну ситуацію, зростає рівень транзиту автомобілів на прилеглих територіях, що слід враховувати при майбутніх містобудівних пропозиціях.

3.Потенціальною є реконструкція міського парку та решти зелених зон території громади, що в деяких випадках мають на своїх територіях цікаві історико-культурні об'єкти. Проте від мешканців лунає застережлива критика, що за невеликої площі парку на ньому пропонують створити забагато об'єктів, що зменшуватиме його зелену зону.

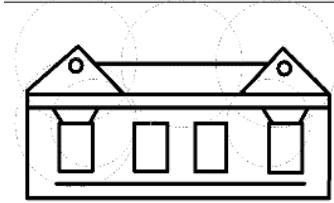
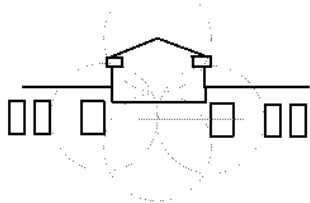
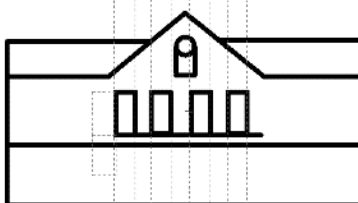

Рис.3.1.15. Схема композиційного аналізу природного ландшафту

Еволюційно-генетичний аналіз існуючої забудови свідчить, що переважна більшість забудови міста Фастів та його центру представлені будівлями 1930х-1960х років, частково в центрі зустрічаються будівлі більш пізнього періоду, для них характерна ліпнина по фронту та фігурно оздоблені віконні перемички (табл.3.1.1).

Розташування забудови представлене лінійним розташуванням – центр, громадська забудова, вул. Соборна , вул. Тимофія Рудяка, вул. Т. Шевченка

		
		
<p><i>Забудова по вул.Т.Шевченка</i></p>	<p><i>Краєзнавчий музей, вул.Івана Ступака</i></p>	<p><i>Центральна пошта міста (Поштамп)</i></p>

Рядова забудова – житловий квартал по вул. Ярослава Мудрого, характерний перепад рельєфу тому з східного боку міста секції кварталу мають вигляд ритмічного зниження.

Рис.3.1.17. Вид на забудову по головній вулиці міста [41]

На перехресті вул. Брандта та вул. Т. Шевченка увагу привертає будівля початку 19-го ст.(табл.3.1.2).

Аналіз закономірностей будівлі на розі вул. Т. Шевченка

		
<i>Фото з листівки «Руїни після Петлюрівського погрому», 1919 рік.</i>	<i>Світлина будівлі 1970 рік</i>	<i>Аналіз закономірностей в забудові</i>

Аналіз способів кодування інформації значимої для місцевого населення дозволив визначити наступні особливості міста:

-матеріалізація суспільних відносин

У Фастові встановлені туристичні вказівники, що вказують на головні туристичні символи міста.

-способи карбування інформації в колективній пам'яті

Фастів називають містом єднання, тому що саме тут, на залізничній станції, у 1918 році був підписаний Акт Злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки. На площі біля вокзалу встановлено вагон-музей разом з пам'ятною табличкою, згодом у 2020 році до локації додали старовинний паротяг (рис.3.1.18 – 3.1.19).

Рис.3.1.18. Вагон-музей 2011 рік [41]

Рис.3.1.19. Вагон-музей 2021 рік [41]

-демонстрація цінних пріоритетів

Монумент Соборності України, що на площі Соборності зроблено у формі стилізованого снопа пшениці, який вивершує гніздо лелек. Цей сильний, вільний птах несе добро людям, символізує сімейну злагоду. (рис.3.1.20).

Рис.3.1.20. Монумент з лелеками на площі Соборності [41]

Біля зали урочистих подій на площі оновлено покриття та створенно новий простір для фотографій у вигляді вишитого рушника. Також поряд встановлена фотозона у вигляді каблучки з українським орнаментом.

-надання середовищу національної ідентичності

На соборній площі знаходяться п'ять флагштоків, на яких майорять прапор України, Європейського союзу, кримськотатарського народу, Фастова та Фастівського району.

Рис.3.1.21. Пам'ятник Семену Палію [41]

Біля флагштоків у гранітну брилу врізано бронзовий барельєф з гербом — пам'ятний знак Соборності України, що символізує єдність українських регіонів

в єдиній державі. По колу площі є таблички з областями України, що поєднуються в колі.

-етнічна своєрідність оточення

На верхній частині площі, на зеленому острівку біля монументу Соборності є два молодих дубки, які символізують міць українського духу.

Біля Палацу культури на головній міській площі створено монумент видатному полковнику Фастівського полку Семену Палію (рис.3.1.21).

На території досліджуваного об'єкту зустрічаються наступні неузгодженості функціональних процесів:

1. Використання місць, що призначені для відпочинку населення не в повній мірі, занепад привабливості. Люди починають знаходити кращі місця, що не обладнані належним чином і можуть бути небезпечними.

2. Стихійна торгівля поблизу привокзальної площі створює великі незручності для доступу населення до платформ залізничного вокзалу. Ці функціональні процеси мають функціонувати окремо, в деяких випадках локально поєднуватись, але органічно.

3. Скупчення молоді на велосипедах в центрі міської площі створюють неоднозначне враження про міське середовище.

4. Взимку спуск дітей на снігових льодянках перешкоджають безпечному руху через територію площі.

В свою чергу дані спостереження ситуацій життєдіяльності допомагають визначити наступні потенційні містобудівні об'єкти, що необхідні для мешканців, виходячи з функціональних процесів, що накладаються:

- місце для зимових ігор
- велотрек, місця для катання та велотрюків
- «зелений театр» чи аналогічне місце для зібрань творчої молоді на природі.
- організація безпечних та обладнаних територій рекреації та туризму на території громади.

№	Розміщення	Об'єкт	Площа
Історико-культурні пам'ятники			
1	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
2	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
Історико-культурні пам'ятники			
3	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
4	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
5	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
6	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
7	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
8	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
9	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
10	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
11	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
12	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
13	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
14	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
15	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
16	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
17	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
18	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
19	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.
20	Пам'ятник на честь воїнів-вояків	0,5 га	1994 р.

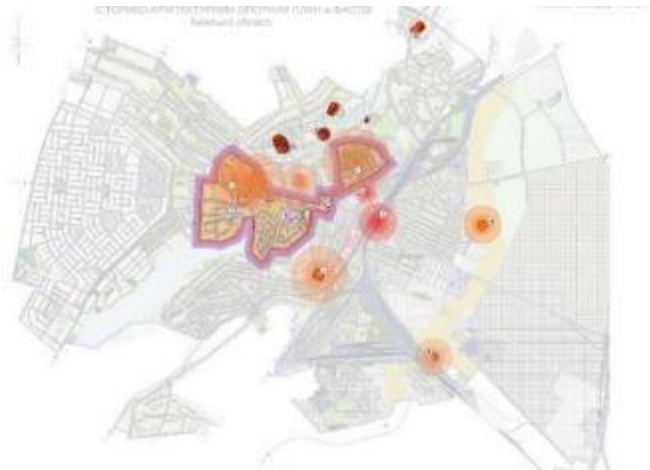

Рис.3.1.22. Схема розміщення елементів урбанізованого середовища міста, які мають історико-культурну цінність

Просторово-планувальна організація території

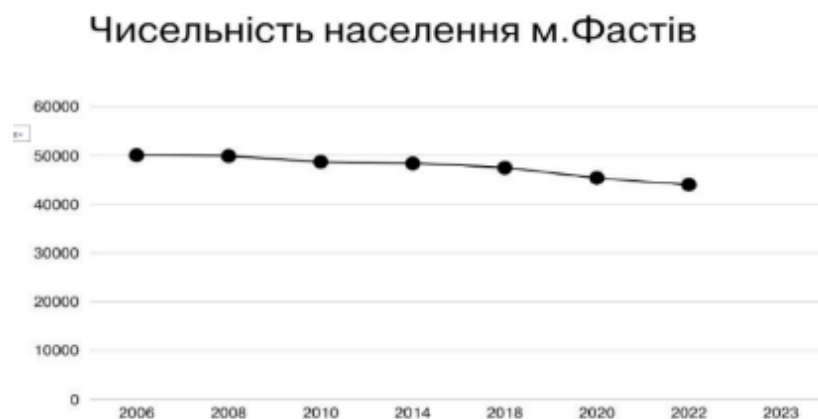
Місто Фастів розташоване на південний захід від Києва на відстані 64 кілометрів. Фастів входить до складу Південного господарсько-планувального району, з центром у Білій Церкві, і виконує роль районного центру в ієрархії Київської системи населених місць.

Економічна зона тяжіння та господарського впливу міста охоплює територію Фастівського району в радіусі 15–20 км, що забезпечує транспортну доступність протягом 30–40 хвилин.

Місто розділене річкою Унава на правобережну та лівобережну частини. Правобережна має вищий берег з крутими схилами і глибокими балками, тоді як лівобережна має низький берег з пологими схилами. Річку Унава зрегульовано ставками-водосховищами. Одним з недоліків планувальної структури міста є проходження залізниці через сельбищну зону з розташуванням на ній сортувальної станції площею 214 га.

Демографічні показники

Характеристика динаміки чисельності населення за останні роки, яка числиться станом на 01.01.2022 р. фактично 44 000 особи.

Рис. 3.1.23. Динаміка чисельності населення м. Фастів

Рис.3.1.24. Вікові групи населення м. Фастів

Землеустрій та землекористування

Площа території міста Фастів в існуючих межах за земельно-кадастровою документацією складає 4386 га.

Територія міста в існуючих межах за функціональним призначенням поділяється на сільбищну, виробничо-комунальні території та зовнішнього транспорту.

Сільбищна територія в межах населеного пункту складає 50% і представлена такими житловими районами:

- Центр площею 531 га;
- Кадлубиця площею 110,56 га;
- Журавлівка площею 138,15 га;
- Снігурівка площею 154,26 га;

Заріччя площею 269,7 га;

Казнівка площею 308га;

Завокзалля – 405,7 га;

Фастів II – 191 га;

Потіївка 72 га.

Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території

Об'єкти природно-заповідного фонду м. Фастова і Фастівського району			
Назва об'єкту ПЗФ	Площа, га	Місцезнаходження	Рішення про визнання
ЗЛЗД "Урочище "Унава"	974,0	Волицька сільська рада, Фастівський район ДП „Фастівське лісове господарство"	Указ Президента України від 20.08.96р. і №751/96
ЗЛандМ "Кожанська балка"	50,0	Малополовецька сільська рада, Фастівський район Малополовецька сільська рада	Рішення 16 сесії 21 скликання від 10.03.94р.
ЗГМ Урочище "Кончаки"	72,0	Дідівчанська сільська рада, Фастівський район ДП „Фастівське лісове господарство"	Рішення 16 сесії 21 скликання від 10.03.94р.
ППБМ Вікова сосна	0,02	Дорогинська сільська рада, Фастівський район ДП „Фастівське лісове господарство"	Рішення Київського облвиконкому №118 від 28.02.72р.
ППБМ Дуб черешчатий	0,02	Волицька сільська рада, Фастівський район ДП „Фастівське лісове господарство"	Рішення Київського облвиконкому №524, 1968 р
ПСММ Фастівський	33,0	Бортниківська сільська рада, Фастівський район ДП „Фастівське лісове господарство"	Рішення Київського облвиконкому №118 від 28.02.72р.
ПСММ Молодіжний	14,02	Фастівська міська рада, Фастівський район Міський відділ освіти	Рішення тринадцятої сесії Київської обласної ради XXIII скликання від 5.10.2000р. № 231-13-XXIII

Рис.3.1.25 Зображення таблиці з об'єктами природно-заповідного фонду м. Фастів та Фастівського району [55]

До об'єктів екологічного ризику в м. Фастові відносяться промислові і комунальні об'єкти що спричиняють істотний негативний вплив на стан навколишнього середовища та санітарно-епідеміологічне благополуччя населення, або становлять потенційну загрозу, і у випадку аварійних ситуацій можуть призвести до забруднення навколишнього природного середовища, захворювання чи загибелі людей. Зонами екологічного ризику слід вважати територію поширення існуючого або потенційного впливу об'єктів залізничного транспорту. Істотний вплив на стан навколишнього природного середовища здійснюють каналізаційні очисні споруди КП ФМР «Фастівводоканал» та сміттєзвалище Фастівської міської ради.

Природно-техногенні процеси на території м. Фастова		
Назва процесу	Площа, га	Основні райони поширення
Підтоплення	564,8	район Завокзалля, Фастів-2, Кадлубиця, Заріччя, Казнівка
Заболочування	97,7	Заплава р. Унава
Ерозія	0,9	Заплава р. Унава
Зсуви	-	Правому схилі р. Унава
Зсувонебезпечні території	65,6	Правому схилі р. Унава
Разом по м. Фастову*	728,9	

* - площа дана з урахуванням накладання поширення декількох процесів

Рис.3.1.26 Природно-техногенні процеси на території м. Фастів [68]

Обмеження у використанні земель

- на території адміністративного центру м. Фастів, східна частина сільськогосподарських земель обмежується через проходження газопроводу високого тиску (150 м);
- в центральній частині міста Фастів в межах історичного ареалу встановлене обмеження за висотністю забудови, категорії (зона регулювання забудови суворого режиму);
- від полігону побутових відходів – східна частина м. Фастів в бік населеного пункту Мала Снітинка – санітарне обмеження (500 м);
- обмеження прибережно-захисної смуги р. Унава (50 м);
- обмеження від об'єктів, що відносяться до пам'яток археології (I-II категорій).

Забудова території та господарська діяльність

Обсяги існуючого житлового фонду становлять 9305 садибних будинків та 126 багатоквартирних житлових будинків із загальною кількістю квартир –7734. Кількість загальної площі складає 891136 м².

Виробничі території

Таблиця 3.1.3.

Перелік об'єктів виробничого комплексу м.Фастів [8]

№	Галузь	Підприємства	Продукція
1	2	3	4
1.	Виробництво машин та устаткування	ТОВ НВО «Червоний Жовтень»	Хімічне обладнання із нержавіючої сталі та з емальованим покриттям

№	Галузь	Підприємства	Продукція
1	2	3	4
		ВАТ «Факел»	Газовикористовуюче обладнання для промисловості, магістральних газопроводів, тепломережі та населення
		ТОВ ф. «Промгазтехнологія»	Газовикористовуюче обладнання, опалювальні котли
		ДП «Промгазапарат»	Газовикористовуюче обладнання, опалювальні котли
		ТОВ «Завод нафтогазових технологій»	Газовикористовуюче та нафтопереробне обладнання
2.	Целюлозна – паперова, поліграфічна промисловість	ТОВ «Компанія Юнівест Маркетинг»	Поліграфічна продукція: журнали, торгові каталоги, колекційні видання
		ТОВ «Юнівест Препрес»	Поліграфічна продукція: журнали, календарі
		ПП«Ефф - систем»	Поліграфічна діяльність, виробництво книжково – журнальної продукції
		ТОВ «Юнівест Медіа»	Поліграфічна діяльність, виробництво друкарських форм, виконання фоторобот
		ВАТ «Елопак–Фастів»	Упаковки типу «Пюр – Пак» для молочної, молочнокислої продукції та соків
3.	Хімічне виробництво	ТОВ «Завод технічних масел «Аріан»»	Масла технічні
4.	Виробництво деревини та виготовлення виробів з неї	ТОВ «Неопол – Ваші меблі»	Корпусні меблі з ДСП
		ТОВ «Електронагрівач»	Електронагрівачі трубчасті, офісні та шкільні меблі
5.	Металургія та оброблення металу	ДП ВАТ «Київський завод металовиробів ім. Письменного»	Металева сітка
6.	Харчова промисловість та перероблення сільськогосподарської продукції	ДП ВАТ «Київхліб» «Фастівський хлібокомбінат»	Хліб, хлібобулочні вироби
		ДП ЗАТ «Оболонь» «Пивоварня Зіберта»	Пиво, безалкогольні напої

№	Галузь	Підприємства	Продукція
1	2	3	4
7.	Текстильна промисловість	АТЗТ ФШП «Козак»	Швейні вироби: брюки, спідниці
8.	Виробництво будівельних матеріалів	ТОВ «Крайзель – Будівельні матеріали»	Сухі будівельні суміші, система утеплення фасадів

Обслуговування населення

На сучасному рівні розвитку міста ще не склалась повноцінна система культурно-побутового обслуговування. Є в наявності практично всі необхідні установи обслуговування, однак, вони розміщені нерівномірно в плані міста (головним чином, в центральному районі). В районах Журалівки, Снігурівки, Кадлубиці відсутні навіть елементи повсякденного обслуговування.

Крім того їх потужність та фізичний стан не дозволяють створювати зручності у користуванні та забезпечити комфортні умови обслуговування. Та як наслідок, чисельність зайнятих в галузях обслуговування складає 3,9 тис. чоловік, тобто 8,0% від чисельності населення, що нижче середнього показника по міським поселенням України (16,5%). Таке положення пояснюється політикою випереджувального розвитку містоформуєчих галузей порівняно з галуззю обслуговування. Крім того, близькість міста до Києва зумовила те, що потреби населення м. Фастова в культурно-побутовому обслуговуванні, особливо епізодичного користування, частково задовольняються за рахунок відповідних установ м. Києва.

На території міста з дошкільних установ на території міста розміщено 12 закладів: «Теремок», «Ромашка», «Унава», «Зірочка», «Сонечко», «Казка», «Журавлик», «Джерельце», «Берізка», «Малятко», «Дзвіночок», «Віночок» Фастівський коледж МАУП, (Фастівський автомобільно - дорожний технікум).

Транспортна мобільність та інфраструктура

Місто перетинається двома залізничними магістралями: Київ – Жмеринка та Миронівка – Житомир. Крім того, у міста є доступ до державних автомобільних трас: М-05 (Київ – Одеса), М-06 (Київ – Чоп), Р-04 (Київ – Фастів

– Біла Церква – Звенигородка) та Р-19 (Фастів – Митниця – Обухів – Ржищів – Канів).

Міська вулично-дорожня мережа в місті Фастів має складну структуру, що складається з радіальних та прямокутних вулиць. Основою цієї системи є радіальні магістралі, які з'єднуються зі зовнішньою дорожною мережею та об'їзною автодорогою. Проте, існують серйозні проблеми з вулично-дорожньою мережею в місті Фастів. Розчленованість території міста річкою Унава, яка протікає з північного сходу на південний захід, а також розгалужена мережа залізничних шляхів створюють складнощі у забезпеченні прямих транспортних зв'язків між окремими районами міста та викликають багато перешкод для руху. Загальний стан магістральної мережі є не задовільним, адже багато вулиць мають обмежену пропускну спроможність та вимагають реконструкції. На місцях перетину залізниць з вулицями особливо відчувається відсутність штучних споруд, що ускладнює ситуацію.

Залізничний транспорт

Найбільшими за обсягами є пасажирські перевезення на транспортних зв'язках Фастова з Києвом. Згідно виконаного аналітичного розрахунку щоденно в напрямку столиці в середньому прямує близько 7,4 тис. пас. за трудовими та культурно-побутовими цілями (2,7 млн. пас. за рік), включаючи поїздки студентів. З них залізницею користується приблизно 6,5 тис. пас. – (2,4 млн. пас.), включаючи поїздки мешканців населених пунктів Фастівського району, які пересаджуються з приміських автобусних маршрутів, автобусним транспортом – 0,9 тис. пас. (0,32 млн. пас.) [68].

Залізнична станція Фастів є відокремленим підрозділом Державного територіально-галузевого об'єднання “Південно-Західна залізниця”. Станція забезпечує організацію перевезень пасажирів, вантажу, а також взаємодію та координацію виробничого процесу з іншими підрозділами залізниці, державними органами прикордонного, митного та інших видів контролю при переміщенні через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів (рис.3.1.26).

Транспорт				
		Залізничний		
		Фастів 1 - Київ	Фастів 1 - Козатін	Фастів 1 - Житомир
Далекого прямування		93	59	1
Приміських		46	15	4
Вантажних		51	83	5

Рис.3.1.26 Кількісні показники типових залізничних потягів по станції Фастів, в трьох напрямках [68]

Важливим недоліком в обслуговуванні пасажирів є недосконале оснащення та організація роботи вокзального комплексу. Новий вокзал, побудований у 2010 році, розрахований лише на 50 пасажирів, тоді як середньодобовий потік становить близько 3000-3400 осіб. Відсутність багажного відділення, медичного пункту, камер шову та місць для відпочинку пасажирів ускладнює користування послугами вокзалу. Крім того, вокзал має острівне розташування тому зв'язок з містом забезпечується лише підземним піхідним тунелем. У разі надзвичайних ситуацій це можна призвести до відсічення пасажирів від безпечного виходу на територію міста. Це ускладнює доступ автомобільного транспорту на привокзальну територію.

Існуюча транспортна система недостатньо відповідає потребам населення в пасажирських та вантажних перевезеннях, що частково обумовлено плановими особливостями міста - розташуванням залізничних ліній та річок. Це впливає на зв'язок між великими районами міста, безпеку руху та час поїздки. Більшість об'єктів транспортної інфраструктури застаріли та потребують реконструкції, що не відповідає сучасним стандартам.

3.2. Рекомендації щодо реорганізації планування і забудови м. Фастів

В існуючій характеристиці планування і забудови міста, у висновках визначені кілька напрямків основних проблем, які необхідно вирішити в проекті.

У проекті передбачається перегляд планування та забудови території міста Фастів з метою покращення його структури. Це включає функціональне зонування як основу для оптимізації планування міста, перегляд існуючої системи магістральних вулиць та об'їзних доріг для підвищення пропускної здатності та безпеки руху, вдосконалення системи обслуговування, проведення інженерної підготовки та благоустрою території, а також заходи щодо охорони та оздоровлення навколишнього середовища.

Розвиток міста, а саме міських структур (сельбищної зони, рекреаційної, громадської зони) пропонується у західному і південно-західному та східному напрямках. Це обумовлено тим, що північний напрямок вже вичерпав свій ресурсний потенціал, як по територіях, так і по інженерно-транспортному обслуговуванню. При цьому повноцінний розвиток південної частини міста стає складнішим через розгалуженість залізничного вузла, що перешкоджає ефективному розміщенню та інфраструктурному забезпеченню нових міських структур. Тому, зосередження зусиль на розвитку західного і південно-західного напрямків, а також східного напрямку, може сприяти більш ефективному та збалансованому розвитку міста в цілому.

Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території

Водні поверхні, які вже існують у місті, є важливою складовою місцевої екосистеми. Заплановані інженерні заходи передбачають їх очищення та оздоровлення з метою створення комфортних місць для відпочинку та розваг. Організація та благоустрій прибережних зон сприятиме створенню привабливих водно-зелених територій у межах міста.

1. Набережна Унави – вздовж прибережно-захисної смуги р. Унава, що становить -50 м, пропонується прокласти набережну з врахуванням існуючого ландшафту та з реалізацією заходів по водовідведенню під час зливи та повені.

2.Проектом передбачається розчистка кар'єрів мікрорайону Завокзалля та створення зеленої зони поблизу комерційних споруд, створивши зелений ареал посеред громадського центру.

Рис.3.2.1 Тематичний парк з гірками, що підлаштовані під ландшафт [72]

3.Враховуючи існуючі ландшафти внизу по вул. Я. Мудрого - розробка тематичного дитячого парку(рис.3.2.1).

4.Реорганізація та розчистка струмків р. Унава – в бік Скригалівської дамби, та організація протяжної зеленої зони з пішохідними та велосипедними прогулянковими маршрутами.

5.Поблизу Скригалівської дамби -прогулянкові зелені зони з лісистими пагорбами -з місцями для розміщення тимчасових кемпінгів.

Обмеження у використанні земельних ділянок

Встановлені обмеження у використанні земельних ділянок

- від водойм та річок , території яких плануються під реорганізацію для туристичних та рекреаційних цілей на території громади;
- від нових ліній прокладання мереж електропередач;
- від проєктих виробничих територій в межах міста;
- санітарно-захисна зона залізниці;
- охоронні зони ліній електропередачі та трансформаторних підстанцій.

Встановлюються межі водоохоронних зон відповідно (Постанови Кабінету Міністрів України від 8 травня 1996 р. № 486 «Про затвердження Порядку

визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них»), а також межі прибережних захисних смуг:

-для малих річок, зокрема, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів – 25,0 метрів;

-для р.Унава та водосховища на ній – 50,0 метрів.

Забудова територій та господарська діяльність

Розміщення житлового фонду

Відповідно до архітектурно-планувальних рішень для житлового будівництва передбачено – 39,5 га. При цьому, зважаючи на масштаб та категорію населеного пункту, пріоритет надається розвитку одноквартирній забудові садибного типу та багатоповерховій багатоквартирній забудові.

1. Під забудову багатоквартирним житлом (5-9 поверхів) пропонується по ділянка обмежена вул.Ярослава Мудрого- вул.Лугова, – (1,6 га) поруч школа, дошкільний заклад ,зручний зв'язок з центром міста та громадською інфраструктурою, враховуючи 25м, СЗЗ від протоки річки Унава (рис.3.2.2-3.2.3).

Рис.3.2.2. Ділянка під житлову забудову обмежена вул. Ярослава Мудрого-вул. Лугова [73]

Рис.3.2.3. Приклад для житлової забудови по вул. Ярослава Мудрого-вул. Лугова [74]

2. Під забудову багатоквартирним житлом (вул.Яблунева- вул.Фастівецька) Зручний виїзд до основного автомобільного шляху до Києва. Потенційний розвиток громадського центру району. Слід врахувати 50 метрів санітарно захисної зони від лінії проходження електропередач –(4-6 га) (рис.3.2.7-3.2.8).

3. Ділянка по вул. Дмитрова, вул. Феофанова, вул. Щастя - пропозиція середньоповерхової забудови (4-5 поверхів) та таунхаусів (2-3 поверхи), (3,2 та 11,2 га). Розвиток рекреаційного потенціалу території, поряд будівництво спортивної веслувальної школи (рис.3.2.4 -3.2.5).

Рис.3.2.4. Ділянка під житлову забудову обмежена вул. Дмитрова, вул. Феофанова, вул. Щастя [73]

Рис.3.2.5. Приклад для житлової забудови по вул. Дмитрова, вул. Феофанова, вул. Щастя [75]

4. На ділянці по вул. Скригалівська планується розвиток багатоквартирної житлової забудови 5-7 поверхів. Також поряд в північний бік пропонується розвиток блокованої багатоквартирної забудови 2-3 поверхи таунхауси (рис.3.2.6).

Рис.3.2.6. Приклад житлової забудови 2-3 поверхи, таунхауси [76]

5. На ділянці що обмежена двома проектними вулицями, що будуть проходити в створ провулку Дачного, поблизу міського центру, планується розвиток ділянки під багатоквартирну житлову забудову.

6. На заході вулиця між вул. Волошкова та проектною вулицею пропонується розвиток садибної житлової забудови на ділянці орієнтовної площі

Рис.3.2.7. Ділянка під житлову забудову обмежена Вул.Яблунева-Фастівецька [73]

Рис.3.2.8. Приклад для житлової забудови по вул. Яблунева-Фастівецька [77]

7. Вулиця Фастівецька -також пропонується забудова садибного типу на ділянці орієнтовною площею- 12 га. Слід зазначити, що ділянки вже виділені за кадастром. Але територія частково може бути забудована, лише за умови закриття Завокзальського кладовища, зменшення санітарно-захисної зони до 100 м. та проходження встановленого кладовищного періоду. Далі між садибної забудови та багато квартирної планується ряд блокованого житла (таунхаус).

Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів;

Розміщення ділового центру пропонується на базі частини території колишнього заводу Червоний Жовтень (рис.3.2.9).

Рис.3.2.9. Приклад реорганізації промислових територій під громадський об'єкт, Каунас, Литва [ ]

Розміщення виробничих об'єктів:

Для подальшого розвитку виробничих територій місто Фастів має вагомі передумови, зокрема:

- зручний залізничний та автомобільний зв'язок для транспортування та перевезення сировини та товарів;
- потенційний трудовий ресурс;
- наявність пустуючих та занедбаних територій колишніх виробничих об'єктів;

Таблиця 3.2.1

Перспективи розвитку виробничих територій в межах м.Фастів

Об'єкт	Площа (га)	Зайнятих (тис.осіб)
Промислові підприємства	100 га	0,5
Логістично-складські комплекси	120 га	0,38
Інженерно-комунальні	100 га	0,1

Виробничі території

Виробничі території призначені для розміщення виробничих та складських об'єктів, споруд транспорту, об'єктів комунального призначення.

Визначено створення 3-х виробничо-комунальних районів:

- 1-й центральний виробничо-комунальний район;
- 2-й східний виробничо-комунальний район;
- 3-й південний виробничо-комунальний район.

1. На північному-заході м. Фастів розташування хлібопекарні та створення власної мережі хлібобулочного крафтового виробництва.

2. В південній частині міста біля розходження проєктної сортувальної станції пропонується розміщення логістичних комплексів та баз;

3. На в'їзді в місто, біля існуючої АЗС передбачається розмістити транспортний хаб з додатковими сервісами транспортного обслуговування.

4.3 північного боку вул. Фастівецька території пропонуються під розвиток виробничих об'єктів альтернативної енергії. Поряд на північ території передбачається розміщення швейних майстерень та фабрики одягу.

5. Вибіркові ділянки південних районів передбачаються під подальший розвиток виробництва будівельних матеріалів.

Збереження традиційного середовища

1. Встановлення меж територій археологічних об'єктів з урахуванням їх координат.

2. Планування проведення археологічних досліджень для забезпечення захисту культурної спадщини у випадку будівництва на території пам'яток археології відповідно до статті 37 Закону України "Про охорону культурної спадщини".

Обслуговування населення

Центр міста, що розташований вздовж головної вулиці, вулиці Соборної, залишається основним громадським центром. Він представлений системою площ, що розширюється в напрямку річки Унави вздовж цієї вулиці. Основною архітектурною особливістю центру є адміністративний ансамбль, який передбачається розвивати шляхом реконструкції. Планується впровадження підземного торговельного центру з пішохідними переходами для зручності мешканців.

Пропонується сформувати систему підцентрів у місті, для оптимізації наявної проблеми розділення міста та транзитної перевантаженості вулиці Соборна. Для орієнтації на прилеглі населені пункти громади проектом передбачається розміщення громадського центру з торговими площами для мікрорайону Завокзалля, що зоною впливу зможе обслуговувати населені пункти із сходу громади, за умови додаткової розробки автобусних маршрутів та курсування громадського транспорту.

1. По правий берег річки Унава– проектом передбачається розмістити спортивну веслувальну школу разом з іншими спортивними корпусами (рис.3.2.10).

Рис.3.2.10. Приклад вигляду громадської будівлі [78]

2. Пропонується розміщення кінологічної школи в північно-західній частині міста Фастів, яка сполучає в собі дві основні функції. По-перше, це школа, спеціалізована на навчанні та дресируванні собак різних порід. По-друге, пропонується готель для тварин, де власники можуть залишити своїх домашніх улюбленців на період відсутності, забезпечивши їх комфортним та безпечним перебуванням. У додаток до цього, в рамках цієї ініціативи працює притулок для безпритульних та вразливих тварин, який надає їм тимчасовий притулок, лікування та можливість знайти нових господарів.

3. Територій колишньої пожежно-рятувальної частини та гуртожитку на півдні міста реорганізація цих територій для розміщення навчального комплексу, що буде орієнтований на навчання поліграфічній справі та для підвищення кваліфікації працюючих робітників на наявних поліграфічних комбінатах міста.

4. Територія колишнього цегельного заводу з глинистими кар'єрами передбачається під розвиток громадського центру для району Завокзалля та населених пунктів громади (розміщення закладів торгівлі, комерції та об'єктів громадського обслуговування).

5. Розвиток правого берегу р. Унава в рекреаційному напрямку- розміщення літніх таборів та оздоровчої бази (кінний та вело- спорт) (рис.3.2.11).

Рис.3.2.11. Приклад громадської рекреаційної забудови

6. Розміщення міської бібліотеки на території по вул.Героїв Чорнобиля,4.

7. Створення парку зимових та літніх розваг «тюбінгові гірки» та «парк Казок» по вул. Ярослава Мудрого, поряд «кам'яний ліс».

Рис. 3.2.12 Тюбінгові гірки, Львів [79]

8. Розміщення громадського центру поряд території парку «Молодіжний». Та створення зеленого театру для організації фестивалів та підтримки культурного розвитку молоді.

9. Будівництво школи мистецтв по вул.Тараса Шевченка 1\9.

10. Біля міського парку «Європейський», що пропонується під реконструкцію - розмістити кінотеатр «Лелека» (рис.3.2.13).

Рис.3.2.13. Приклад громадської забудови

11. На довгострокову перспективу – передбачається розміщення загальноосвітнього закладу по вул. Скригалівська біля житлової забудови, що планується на реалізацію в період до 30 років.

12. Торгово-розважальний центр з широким спектром послуг пропонується по вул. Скригалівська.

13. Басейн та спортивний клуб та креативний центр по вул. Ярослава Мудрого, 51.

14. Кіностудія «ФФ-ФастівФільм» та дитячий планетарій поблизу вул. Володимира Мономаха.

15. Також спортивний клуб та креативний центр внизу від вул. Андрія Саєнка та в зеленій зоні. Поруч з парком Молодіжний також пропонується розмістити дитячий планетарій.

16. Привокзальну площу в бік мікрорайону Завокзалля – а перспективу пропонується реорганізувати – прибрати наявні торгівельні споруди що розташовані на території проїзної частини та зробити єдиний торгівельний комплекс з закладами щоденного обслуговування.

П'ять дитячих дошкільних закладів пропонується розташовувати на території будівництва нового житлового фонду для забезпечення перспективної потреби та вибірково на території міста.

Транспортна мобільність та інфраструктура

Місто розділяється на дві частини, при цьому житлові райони утворені на сході в бік столиці в більшості випадків відірвані від обслуговуючого центр, а від значного житлового масиву в центральній частині складно потрапити до виробничих районів.

1. Проектом передбачається виведення підземного тунелю під залізницею від вул. Фастівецька в бік центру для з метою покращення умов безпеки руху через залізницю та подальшого розвитку транспортної інфраструктури міста.

2. Будівництво нової сортувальної станції на обході Фастівського вузла.

3. Пропонується реорганізувати та зробити пішохідною вулицею відрізок вул. Зигмунда Козака (від вул.Небесної Сотні до вул.Івана Мазепи) – для створення комфортної громадської зони , підвищення рівня безпеки, та винесення приватного авто, що постійно скупчується в даному відрізку вулиці (рис.3.2.13).

Рис.3.2.13 Розгортка по вул. Зигмунда Козака

4. Натомість пропонується розвивати мережу багатоповерхових паркінгів на та стоянок :

-по вул. Брандта. паркінг- 300 машино-місць;

5. В районі сортувальної станції залізниці, з східної сторони будуть розміщені транспортно-складські комплекси та інші об'єкти інфраструктури та обслуговування вантажних автомобілів. Розміщення цих об'єктів в периферійній зоні міста, поруч з важливими автошляхами та зручною транспортною розв'язкою, значно знизить навантаження пасажирського та вантажного транзитного автотранспорту на магістральну мережу міста. Також, будівництво пунктів автосервісу та автостоянок для відстою вантажного транспорту на в'їздах до міста.

6. По місту передбачається встановлення 3-ох велохабів. На перспективу передбачено влаштування велосипедних доріжок вздовж вулиць та через парки відповідно.

7. Влаштування фунікулерного підйому біля головної дамби від вул. Соборна -вздовж вул. Унавська.

8. Реорганізація привокзальної площі – винесення хаотичної парковки та відстою громадського транспорту на південь по вул. Т. Шевченка, будівництво автосанції, громадських об'єктів та паркінгу.

Організація громадського транспорту

Проектом пропонується значне розширення мережі міського автобусного транспорту. Нові маршрути автобусів будуть охоплювати майже всі головні вулиці міста. При плануванні маршрутів були враховані такі фактори, як нормативний радіус доступності, розташування нових житлових районів, а також розвиток промислових зон. Нові автобусні маршрути будуть охоплювати такі ключові об'єкти : веслувальна школа, громадський центр "Завокзалля" та парк "Молодіжний".

Місця зберігання для особистих автомобілів мешканців нового багатоквартирного житла будуть організовані згідно з такою системою:

1. На територіях нового будівництва будуть створені багатоповерхові підземні гаражі, що розташовані під будівлями, а також автостоянки на цокольних поверхах житлових комплексів.

2.Для об'єктів з вибіркоким або незавершеним будівництвом передбачається наявність відкритих автостоянок або автостоянок на цокольних поверхах житлових будівель.

3.Для нового багатоквартирного житлового будівництва передбачено створення мережі гостьових автостоянок загалом на 900 місць для автомобілів.

4.Крім того, на в'їздах та виїздах з міста планується створення перехоплюючих автостоянок, де можна тимчасово залишити автомобілі. Ці стоянки будуть обслуговуватися міським громадським транспортом. Вони призначені для тимчасового зберігання легкових автомобілів мешканців прилеглих населених пунктів, які працюють у місті Фастів.

Інженерне забезпечення території

Відповідно до розрахункових показників чисельності населення, розвитку промислового виробництва і підвищення рівня інженерного обладнання житлового фонду, потреба міста у додаткових об'єктах інженерної інфраструктури.

Також, будівництво самопливних мереж, насосних станцій і напірних колекторів у районах нової забудови та існуючої неканалізованої забудови. Також, реконструкція водоочисної станції в м. Фастів.

Підготовка та благоустрій території.

Для захисту берегів р. Унава та упорядкування прибережної захисної смуги даним проектом передбачається влаштування набережної з східного боку річки загальною протяжністю 1,2 км.

Також рекомендується провести благоустрій існуючих пляжів в районі лісопаркової зони в бік району Потіївка.

Додатково пропонується створення природного бар'єру поблизу Потіївка та Фастів -2 , що знаходяться поруч із залізничною колією. Цей бар'єр згрупований з різних типів рослин, таких як дерева, кущі та трав'янисті рослини. Вони будуть висаджені вздовж санітарних відстаней або вздовж паркану, що розташований поруч із залізницею. Такі заходи спрямовані на створення ефективної бар'єрної системи, що допоможе зменшити шумовий вплив від залізничної ділянки та покращити якість життя мешканців, які проживають поблизу.

3.3. Пропозиції з модернізації привокзальної площі в м. Фастів

Існуючий стан

Планування привокзальної площі характеризується прямолінійними зв'язками до торгівельних та освітніх закладів. Майже вся територія представлена місцями для паркування та відстою автотранспорту (рис.3.3.1).

Основна забудова ділянки представлена одно та двоповерховою забудовою торгівельних закладів, що оточують площу з східного боку.

Північ – парковка автотранспорту на 25 місць;

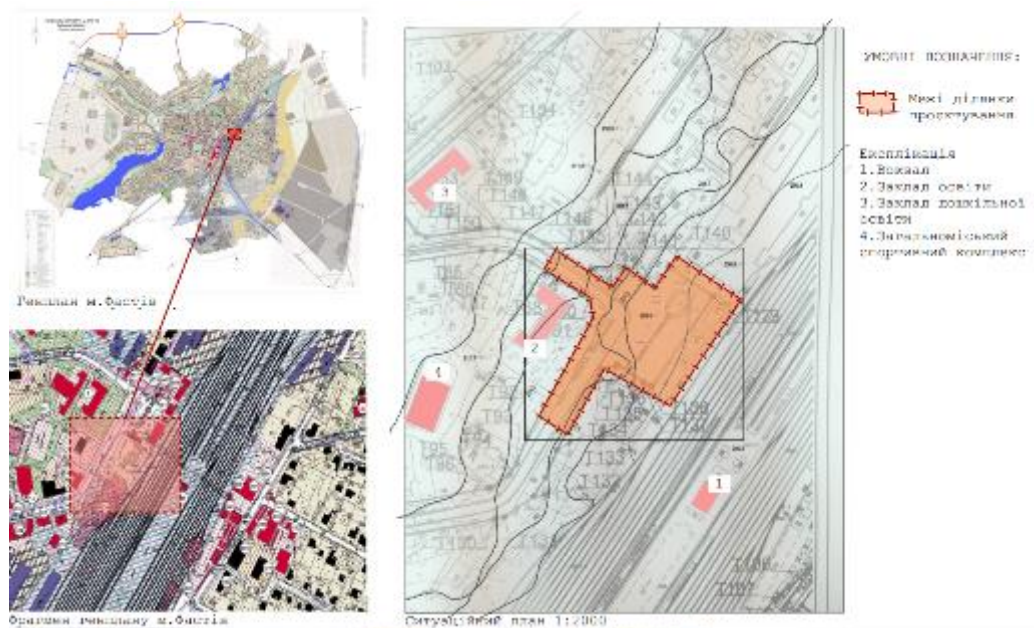
Захід – загальноосвітній заклад 4 поверхи- Фастівський академічний ліцей №9;

Пд-Зх – складські будівлі залізниці 1-2 поверхи, через підземний перехід – будівля залізничного вокзалу, міські та приміські платформи;

Південь - будівля торгівлі (3 поверхи);

Пд-Сх – забудова громадського обслуговування, магазини, кафе, аптека, Нова пошта, точки видачі товару «Епіцентр» .

За межею ділянки також знаходяться об'єкти що підпадають під категорію підвищеного попиту/ інтересу для населення – дитячий дошкільний заклад №9 «Берізка» та спортивний комплекс «Машинобудівник» (рис.3.3.1).

*Рис.3.3.1 Розташування та межі ділянки привокзальної площі м. Фастів
Благоустрою та озеленення ділянки проектування*

Благоустрій ділянки проектування знаходиться в незадовільному стані. На території відсутнє озеленення, недостатня кількість освітлення, що представлено лише ліхтарями (8 м), що обслуговують полотно міської вулиці.

Для привокзальної площі характерний високий та регулярний пішохідний та транспортний потік, що потребує достатньої кількості місць очікування, смітників та зрозумілих інформаційних елементів, що на жаль відсутні на території проектування.

Територія навколо укриття цивільного захисту має земляний насип висотою 1,3-1,8 м, що має незадовільний вигляд газону та решти чагарників і хаотично висаджених рослин.

Покриття тротуару та проїзної частини має досить багато проблемних ділянок, що погіршують загальні зв'язки на території та ускладнюють рух пішоходів, особливо при складних погодніх умовах територія затоплюється у східній частині.

Зупинки громадського транспорту мають непривабливий вигляд, їх габаритні розміри не забезпечують захисту середньостатистичної кількості пасажирів при складних погодніх умовах. Зупинки не обладнані виразними інформаційними стендами. Серйозна проблема з недостатньою кількістю

смітників та засміченість території через стихійну вуличну торгівлю. Решта малих архітектурних форм представлена кіосками, неохайність та відсутність єдиного кольорового модулю створюють не позитивне враження від привокзальної площі. На площі відсутні елементи та засоби для інклюзивних груп населення.

Також, важливою проблемою є відсутність елементів та планувальних засобів, що відділяють пішоходів від загального руху транспорту (рис.3.3.2).

Рис.3.3.2 Фото та гугл-зображення. Вигляд привокзальної площі м. Фастів [60]

Концепція "Плинність час у" благоустрою та озеленення привокзальної площі включає в себе інтеграцію елементів, які відзначають і підкреслюють поняття часу. Це включає створення художніх об'єктів, які відображають рух часу, таких як сонячний годинник та ландшафтні композиції, встановлення годинників у вигляді рельєфних елементів та створення нічних освітлювальних інсталяцій, які динамічно відображають зміни годин.

Озеленення території включає сквер очікування з сонячним годинником та алею історії, де рослини та інформаційні стенди символізують різні етапи життя та історії міста. Технологічні інновації, такі як електронні розклади та віртуальні екскурсії, доповнюють концепцію, надаючи інтерактивний підхід до взаємодії з часом та подіями.

Благоустрій

Комплексний благоустрій території здійснюється шляхом вимощення тротуарів та влаштування проїздів асфальтобетонним покриттям, озелененням всієї вільної від вимощення території, влаштування засобів та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами (ліхтарі освітлення, інформаційний стенд), технічних засобів регулювання дорожнього руху (дорожні знаки), малих архітектурних форм (огорожі, ворота, урни), зони відпочинку, майданчики.

Озеленення передбачає висаджування нових (декоративних) згідно плану озеленення. При цьому влаштування квітників необхідно проводити сортами квітів, які б забезпечували послідовне безперервне цвітіння на протязі тривалого часу.

*Рис.3.3.3 Вид проекту привокзальної площі. Вид з висоти
Озеленення*

Площа озеленення проектованої ділянки складає **0,45 га.**

Відповідно до духовних потреб людей зростають вимоги до естетично-композиційних якостей міського середовища. Заходи з благоустрою та озеленення відкритого простору вільної від забудови території якраз і покликані для задоволення пішоходів. Основними компонентами комплексного благоустрою є зелені насадження (дерева, майданчики газонів, квітники), а також пішохідні зв'язки.

Озеленення сформоване між проїздами та зовнішніми межами території: на загальній ділянці громадського простору – квітники, клумби, рослини, що в'юються, компактні групи кущів, невисоких окремих дерев; на іншій території (громадська забудова) – вільні композиції і різноманітні прийоми озеленення.

Для створення умов комфортного відпочинку мешканців проектом пропонується застосувати в рекреаційній зоні також малі архітектурні форми: лавки для відпочинку, паркові світильники, урни для сміття.

Для зручності маломобільних груп населення планується влаштування плавних переходів в усіх місцях перетину пішохідних шляхів з проїздами.

Зовнішнє освітлення

Запропонована система освітлення для привокзальної площі включає в себе ретельно розроблені рішення, спрямовані на забезпечення якісного та ефективного освітлення різних зон, з урахуванням естетичних, енергоефективних та безпекових аспектів. Для пішохідних зон передбачено використання вбудованих LED-лінійних світильників, що забезпечують рівномірне та яскраве освітлення, а система автоматичного вимикання/вмигання допоможе зекономити енергію.

У розробці освітлення для архітектурних елементів передбачено використання спеціальних світлодіодів, які підкреслять важливі деталі та створять естетичний ефект. Кольорова температура світла додатково може бути використана для створення певної атмосфери. Зелені насадження будуть освітлені високоефективними LED-світильниками, що додасть їм додаткового об'єму та краси, а також створить атмосферу спокою.

Для забезпечення безпеки площі передбачено використання камер відеоспостереження з інфрачервоними світлодіодами, що освітлюватимуть темні ділянки. Також розглянуті елементи аварійного освітлення, які допоможуть навести на шлях евакуації в надзвичайних ситуаціях. Всі ці заходи спрямовані на забезпечення не лише функціональності, але й естетики та безпеки привокзальної площі у будь-який час доби.

Висновки до розділу 3

Місто Фастів стикається з рядом проблем у сфері транспортної та житлової інфраструктури. Нерівномірне розташування та недостатня кількість установ обслуговування у віддалених районах призводять до дискомфорту для мешканців. Також, складна структура вулично-дорожньої мережі та застаріла транспортна інфраструктура погіршує безпеку руху. Існуюча забудова, переважно представлена будівлями 1960-1980-х років, потребує реконструкції та модернізації.

Історико культурний та генетичний аналіз міста допоміг виявити характерні особливості та напрямки для проектних рішень для територій та загального вигляду планувального каркасу. Комплексний аналіз території дозволив віднайти рушійні чинники, що відіграють ключову роль для розвитку міста.

Тому, проектними рішеннями було запропоновано шляхи реалізації наявного потенціалу та вирішення основних гострих проблем: запропоновано підземне сполучення через залізничні колії, що робить планування більш гнучким та варіативним для міських процесів; для зменшення навантаження на основні транспортні осі, розвивається система громадських підцентрів, що зможе забезпечувати додаткову зону впливу від адміністративного центру на Фастівську громаду; враховуючи наявні планувальні та естетичні проблеми привокзальної площі, що має бути для міста візитівкою, запропоновані проектні рішення реконструкції її просторового планування.

РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

4.1. Художня концепція містобудівного об'єкта

4.1.1. Вербальний опис художньої концепції містобудівного об'єкта

1. Ідеологія проєктної розробки:

- формулювання загальної художньої ідеї

Духовне відродження міста можливе через звернення до його історії та культури козацьких часів.

- перевірка її значущості:

- Чи має значення дана художня ідея для жителів світу?

Відродження міста через звернення до його історії та культури може стати джерелом патріотизму, національної гордості та сприяти збереженню та популяризації культурних цінностей. Крім того, в умовах глобалізації такі ідеї сприяють розвитку туризму та міжнародної співпраці, розширюючи культурний обмін між різними країнами та народами. Підкреслення важливості міста як транспортного вузла допомагає підтвердити його роль у спільному економічному та соціокультурному просторі. Таким чином, ця ідея може охопити коло не лише місцевих жителів, але і зацікавить людей з різних країн та культур, що можуть випадково відвідати місто подорожуючи до Києва.

- Чи має значення дана художня ідея для України?

Ідея підкреслює важливість єднання та збереження історичних цінностей. Концепція спонукає громадян відчувати себе частиною великої та багатопланової історії своєї країни, що надає їм почуття причетності та відповідальності за її майбутнє.

- Чи має значення дана художня ідея для мешканців міста?

Це важливо для збереження історичної пам'яті та усвідомлення культурних традицій, що допоможе місту зберегти свою унікальну ідентичність та сприятиме відновленню зв'язку з його минулим. Такі ініціативи не лише привернуть увагу до культурного спадку, але й спонукатимуть до подальшого вивчення і шанування історії міста серед місцевих мешканців.

2. Генерування творчого задуму

- пошук проєктних ідей

1.Об'єкт :Фастів

2.Випадкові об'єкти: сонце, квітка, гравітація

3.Комбінація об'єкт +випадковий об'єкт

Сонячний Фастів

Роса Фастова

Гравітаційний Фастів

4.Ознаки випадкового об'єкту

Сонце - сяйво, тепле, енергійне

Роса - прохолодна, рухлива, ранкова

Гравітація – космічна, сильна, постійна

1. Об'єкт +ознака

Сяючий Фастів

Тепло в Фастові

Енергія Фастова

Прохолодний Фастів

Рухливий Фастів

Ранковий Фастів

Зміни у Фастові

Космічний Фастів

Сила Фастова

6. Ланцюг асоціацій ознак

Сяючий – ліс – момент- сміх -промінь

Тепле- обійми- кухня - розмова -враження

Енергійне - усмішка - атмосфера – танець -

Прохолодний- морозиво ,вода, світанок, вітер

Рухливий - спорт, гра, ріка ,листя

Ранковий – вокзал,- музика, свіжість ,кава

Космічний - художник, корабель, супутник

*Сильний – вузол, брама, герой,
Постійний – годинник, природа, спадщина*

7. Об'єкт + асоціації

- систематизація ідей

1. Ліс – Фастівський ліс

2. Момент – Моментальний Фастів

3. Сміх – Смішний Фастів

4. Промінь – Фастівські промені

5. Обійми – Фастівські обійми

6. Кухня – Кухонний Фастів

7. Розмова – Розмовний Фастів

8. Враження – Вражаючий Фастів

9. Усмішка – Усміхнений Фастів

10. Атмосфера – Атмосферний Фастів

11. Танець – Танцювальний Фастів

12. Морозиво – Фастівське морозиво

13. Вода – Водяний Фастів

14. Світанок – Фастівський світанок

15. Вітер – Вітряний Фастів

16. Вокзал – Вокзальний Фастів

17. Музика – Музичний Фастів

18. Свіжість – Свіжий Фастів

19. Кава – Кавовий Фастів

20. Художник – Художній Фастів

21. Корабель – Фастівський корабель

22. Супутник – Супутниковий Фастів

23. Вузол – Вузловий Фастів

24. Брама – Фастівські брами

25. Герой – Героїчний Фастів

26. Годинник – Фастівський годинник

27. *Природа – Природний Фастів*

28. *Спадщина – Фастівський спадок*

Найбільш цікаві ідеї

4. *Промінь – Фастівські промені*

5. *Обійми – Фастівські обійми*

10. *Атмосфера – Атмосферний Фастів*

12. *Морозиво – Фастівське морозиво*

19. *Кава – Кавовий Фастів*

23. *Вузол – Вузловий Фастів*

24. *Брама – Фастівські брами*

26. *Годинник – Фастівський годинник*

28. *Спадщина – Фастівський спадок*

- перевірка ідей на можливість реалізації

1. *Сяючий – фонтан у Фастові, що сяє на сонці.*

2. *Тепле – кафе у Фастові, де можна насолодитися обіймами і гарячою кавою.*

3. *Енергійне – танцювальний фестиваль у Фастові, де кожен усміхнений і готовий рухатися.*

4. *Прохолодний – ранкова прогулянка у парку Фастова, коли світанок надає прохолоду.*

5. *Рухливий – спортивний клуб у Фастові, де можна займатися різними видами спорту.*

6. *Ранковий – поїзд з Фастова, що відправляється рано вранці.*

7. *Космічний – астрономічний гурток у Фастові, який вивчає та мріє про космос.*

8. *Сильний – замок Фастова, що свідчить про міць і силу минулих часів.*

9. *Постійний – центральний парк у Фастові, який завжди залишається незмінним і привітним до відвідувачів.*

3. Розробка принципової проєктної моделі

- формування проєктної гіпотези (способів рішення проєктної проблеми)

Проблема 1 – Низький розвиток та привабливість громадських просторів для різних вікових категорій.

Формування культурних маршрутів, що будуть охоплювати важливі культурні та історичні «перлини» міста. Створення зон для відпочинку спільного та окремого перебування різних вікових груп населення.

Проблема 2 – Незадовільний стан тротуарів та загалом пішохідних шляхів на основних векторах руху в центральній частині міста.

Реконструкція пішохідних зон та тротуарів – включаючи заміну покриття, влаштування та реконструкцію систем водовідведення, облаштування тактильних засобів для осіб з інклюзивністю.

Проблема 3 – Недостатня кількість зелених зон, парків або утримання їх в неналежному стані.

Створення нових парків та скверів у місті. Організація програми догляду та обслуговування існуючих зелених зон.

Проблема 4 – Несистематична забудова міста малими архітектурними формами, що не мають узгодженості між собою та наявною архітектурою, виникнення хаотичного вигляду міста та порушення естетичної гармонії.

Створення єдиної стилістики для зупинок громадського транспорту та кав'ярень та інших малих архітектурних форми, що будуть розташовані по основних векторам історичного маршруту.

Проблема 5 – Ігнорування та відсутність дизайн-коду для історичного ареалу міста. Недбале ставлення до збереження та реставрації історичних будівель.

Розробка та впровадження плану збереження та реставрації історичних будівель та пам'яток. Контроль вигляду інформаційних та рекламних стендів та вивісок на фасадах історичних будівель. Створення світлових інсталяцій

Проблема 6 – Небезпечні місця для переходу через центральну вул. Соборна та залізничні шляхи. Проблеми з доступністю до залізничних платформ.

Будівництво підземного переходу в місці найширшого профілю по вул. Соборній. Також, будівництво наземного пішохідного переходу через залізничні колії з виходами до платформ.

Проблема 7 – Недостатність тротуарів, доступних для маломобільних громадян, відсутність пандусів.

Встановлення додаткових світлофорів та пішохідних переходів. Будівництво пандусів та облаштування спеціальних зон та підйомників для інклюзивних осіб на тротуарах.

Проблема 8 – Відсутність доріжок для руху людей на різних транспортних засобах (велосипед, самокат, борд) на пішохідних тротуарах.

Розроблення профілю вул. Соборна, вул. Т. Шевченка, вул. І. Маземи, вул. Героїв Чорнобиля та вул. Київська з врахуванням руху людей на транспортних засобах (велосипед, самокат, борд).

Проблема 9 – Недостатня кількість місць для паркування та відповідно нелегальне паркування в центральній частині міста.

Будівництво нових паркінгів у центральній частині міста. Введення системи платного паркування з метою регулювання паркувальних місць. Будівництво нових паркінгів у центральній частині міста.

- *формування інтуїтивної моделі ситуації*

За інтуїтивною моделлю (рис. 4.1.1) в уявленні людини це місто відображає відродження та переосмислення своєї історії. Воно є місцем, де минуле і сучасність переплітаються, де гордість за культурні та історичні досягнення стає джерелом натхнення для майбутнього.

Перш за все пропонується реконструкція привокзальної площі м. Фастів, з урахуванням особливостей міста передбачається створити тематичні зони очікування та відпочинку, що матимуть інформаційні стенди з історією міста, мініатюрні моделі головних архітектурних пам'яток Фастова, що прикрашатимуть сквер очікування. На площі також пропонується розмістити кіоск відомого фастівського «кооперативного» морозива.

На зупинках громадського транспорту передбачається розмістити інформаційну дошку або візуальну інсталяцію, яка б розповідала про важливі історичні моменти або події, що відбувалися у цьому конкретному районі міста.

На основній платформі, де розташований фастівський вокзал на місці колишньої пошти розглядається розміщення об'єктів громадського обслуговування: історичного кафе з відповідним інтер'єром (старі фотознімки, експозиції поштових марок, макети поетапного розвитку міста, козацька символіка), та туристичного центру з зоною відпочинку для працівників залізниці та туристів.

По вул. Т. Шевченка 32 – розмістити багатоповерховий паркінг на 100 авто та автобусну станцію для очікування та відстою громадського транспорту. Також поряд заклади торгівлі та громадського обслуговування.

Також, по вул. Т. Шевченка пропонується реставрація існуючої 5-ти поверхової забудови відповідно до стилістики історичного центру міста.

За адресою вул. Т. Шевченка, 13а – розміщення школи мистецтв зі сквером «Натхнення», що буде об'єднувати її вхідну групу з центральним стадіоном та Фастівською дитячою музичною школою.

В парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва "Молодіжний" пропонується розмістити «зелений» театр, що гармонійно впишеться в існуючий ландшафт, простір навколо сцени може використовуватися для проведення майстер-класів та інтерактивних заходів з мистецтва.

На центральній площі Перемоги передбачається будівництво підземного переходу з додатковим цивільним укриттям та торговими приміщеннями.

Поряд з адресою вул. Героїв Чорнобиля, 4 – будівництво бібліотеки з зеленим сквером та зонами релаксації. Далі курсуючи цією ж вулицею можна натрапити на другорядний вхід до парку «Європейський», що передбачається до реконструкції та розмістити поруч кінотеатр «Лелека».

Передбачається організація пішохідного бульвару по вул. Зигмунда Козака, з можливістю проїзду спецтехніки, та обмежити проїзд приватних автомобілів. Також по цій вулиці пропонується реконструкція стихійного ринку

в криті торгівельні зали в комбінації з магазинами та об'єктами щоденного обслуговування.

Прямуючи бульваром пішоходу зручно потрапити до однієї з архітектурних пам'яток міста – Фастівського костелу Воздвиження Святого Хреста.

Поблизу костелу, по вул. Ярослава Мудрого, 29 передбачається вхід до споруди станції фунікулеру та посадочної платформи. Далі за спадом рельєфу в бік р. Унава в зеленій зоні пропонується провести лінії курсування фунікулеру. Цей маршрут завершується біля дамби на річці Унава.

Також до фунікулеру можна потрапити від однієї з локації «острівців сонця» за адресою вул. Соборна, 77 та відразу потрапити на оглядовий майданчик.

Далі за одним із маршрутів можна потрапити до ще однієї архітектурної перлини міста Храму Покрови Богородиці 1740 р.

Від храму поруч з східного боку починається початок «зеленого маршруту» міста, від пров. Європейський та завершується біля парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва "Молодіжний".

На шляху проходження «зеленого маршруту» передбачається локально розташувати зони відпочинку та активного дозвілля молоді, а також скульптури та інсталяції з символікою козацької доби. Також спортивний клуб та креативний центр внизу від вул. Андрія Саєнка та кіностудію «ФФ-ФастівФільм» поблизу вул. Володимира Мономаха в зеленій зоні. Поруч з парком Молодіжний також пропонується розмістити дитячий планетарій.

Також біля дитячого закладу «Джерельце» внизу по вул. Ярослава Мудрого пропонується створення тематичного дитячого парку з «Котигорошко». З врахуванням особливо крутого рельєфу пропонується розміщення різноярусних гірок, що нагадуватимуть формою зміїв та драконів.

Локально на шляху описаних маршрутів пропонується розміщувати стилізовані крамниці з крафтовою випічкою від фастівського хлібокомбінату та кіоски з місцевим морозивом.

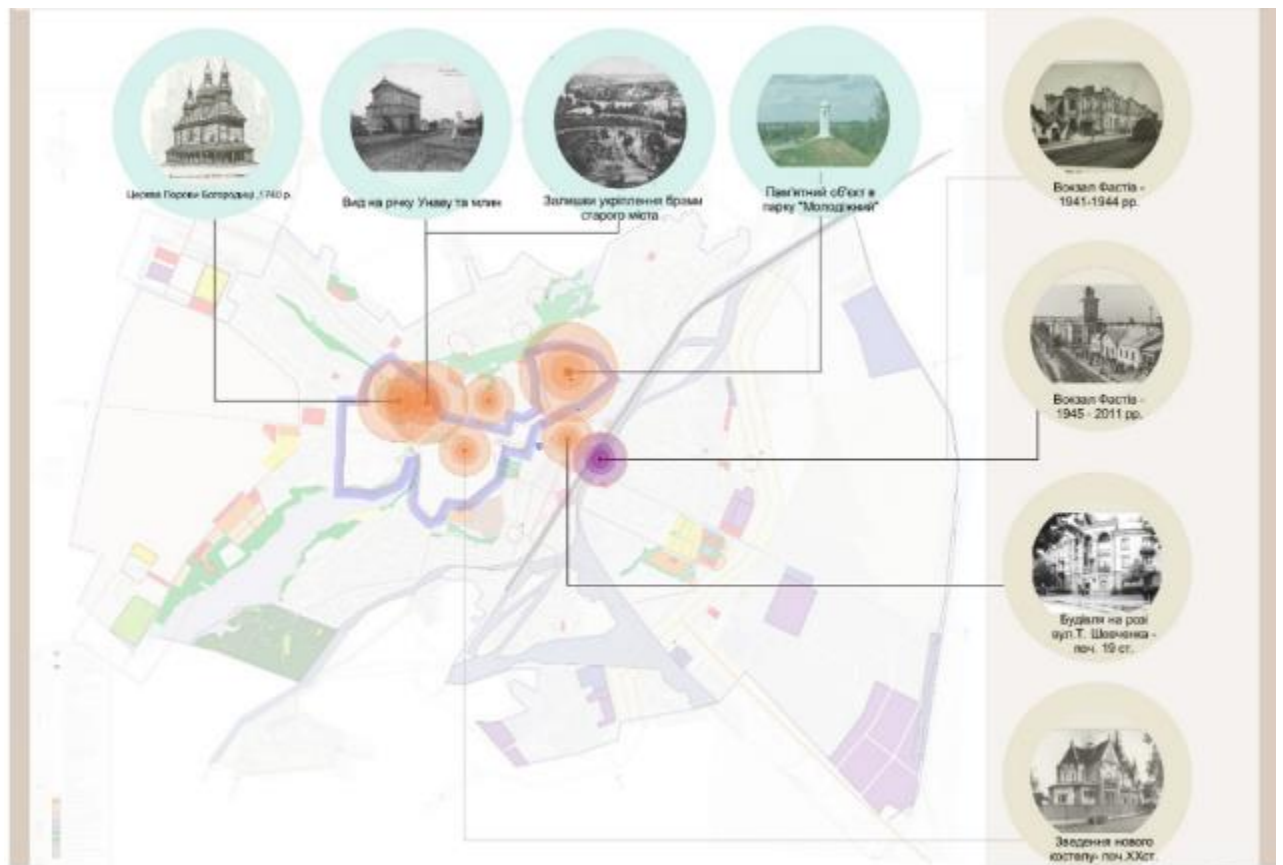

Рис. 4.1.1. Інтуїтивна модель

- верифікація «внутрішньої моделі» зовнішнього середовища

Промінь – Фастівські промені

"Фастівські промені" є перспективною ідеєю художньої концепції через їхню здатність відобразити значення міста як центру злуки та сполучення. *Перший промінь* підкреслює історичну та культурну вагу Фастова, який об'єднав у собі дві частини України, створивши унікальний симбіоз традицій та історій.

Другий промінь концепції висвітлює значення Фастова як ключового транспортного вузла, який відіграв важливу роль у минулому та має потенціал для подальшого розвитку у сучасних умовах. Розвиток транспортної інфраструктури міста в сучасний період стане важливим фактором для стимулювання економічного зростання та зміцнення зв'язків між різними регіонами, що робить ідею "Фастівських променів" особливо перспективною для подальшого розвитку міста.

4. Фіксація проєктного наміру

Пішохідні маршрути «променів» втілюють у собі велич козацької епохи та дух сучасності, запрошуючи мешканців та відвідувачів на захопливу подорож історичними вулицями та «зеленими» стежками міста. Вздовж маршрутів розташовані архітектурні пам'ятки, скульптури козаків, тематичний музей та культурний центр, які розкривають багатство та різноманіття спадщини краю.

Вздовж пішохідних стежок в зеленій зоні від «старої брами « міста до парку «Молодіжний» - по довжині маршруту можна залучати історичні дороговкази, що будуть описувати події козацької доби та створити відповідні описи на стежках.

Пропонується використати продовж шляху до річки Унава 3-и тематичні поділи для пішохідної подорожі:

"Золоті степи" – для опису просторів, які оточують місто, використанням міфічних назв місцевостей або річок, які розповідають про історію і традиції.

"Вогняні дракони" – для створення образів та метафор, що символізують місто, що здатне пережити випробування та відновитися після труднощів.

"Сонце над шпилями" – для використання сонячних мотивів або образів, які відображають світлу та радісну енергію міста, що розвиває свій потенціал.

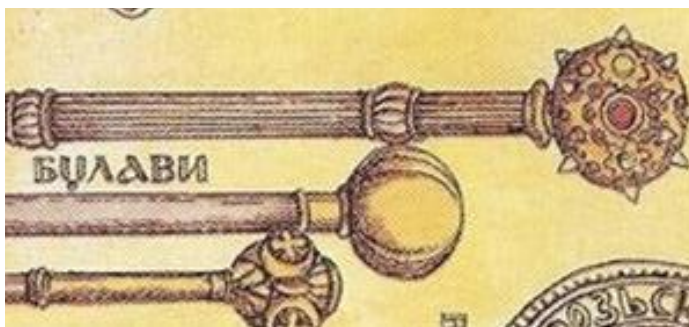
Відповідно до зон проводити виставки та фестивалі з залученням місцевих митців. На території існуючого пляжу №2 облаштувати місця для тимчасових фестивалів свята Івана Купала та Масляниці або (ще «Сирної неділі»).

Ці маршрути сприятимуть не лише відкриттю та відтворенню забутих історичних та культурних скарбів міста, а й стимулюватимуть активний спосіб життя та корисний спосіб проведення вільного часу, надаючи можливість насолоджуватися красою міста та його неповторною атмосферою пішохідної прогулянки.

Для кращого функціонування художньої концепції пропонується залучити та інтегрувати в описаних просторах відповідну символіку:

- булава та бунчук – символи влади кошового отамана (рис. 4.1.2);

- військова печатка – символ влади судді, підтверджуючи всі офіційні документи, видані кошем (рис. 4.1.3);
- срібна чорнильниця або ще каламар – символ влади військового писаря (рис. 4.1.4);
- литаври – музичні інструменти, що створювали сигнали, які скликали Січову раду (рис. 4.1.5);
- жезл-пірнач – відмітний знак кошового отамана [80].

Рис. 4.1.2 Зображення козацької булави [80]

Рис. 4.1.3. Печатка

Рис. 4.1.4. Срібна чорнильниця, каламар

Рис. 4.1.5. Зображення козацьких литаврів [80]

Такі заходи допоможуть зберегти і передати наступним поколінням значущість та спадщину козацької епохи, а також підкреслити унікальність міста Фастова в контексті історії України.

- формування ідеальної моделі реорганізації містобудівного об'єкта

1. Створення з'єднання між сучасними зупинками громадського транспорту та історичними подіями, що траплялися поруч. Наприклад, на кожній зупинці можна розмістити інформаційну дошку або візуальну інсталяцію, яка б розповіла б про важливі історичні моменти або події, що відбувалися у цьому конкретному районі міста чи території громади. Таким чином, подорожуючи громадським транспортом, пасажери отримали б можливість пізнавати історію свого міста.

2. Створення "Островків сонця" – особливих місць з найкращими панорамами, де можна спостерігати за заходом і сходом сонця. Вони можуть бути розташовані поруч із фунікулером, який веде до місця розташування колишнього замку-укріплення. Ці місця можуть бути облаштовані як фото-зони з логотипами та символікою міста, що нагадуватимуть про його унікальний характер та історію. Така концепція дозволить не лише насолоджуватися красою природи, але й поглиблювати зв'язок з культурною спадщиною міста через відчуття прекрасного.

3. Ідея створення "Парку Змія" з гірками на основі легенди про річку Стугну, Борова – можливість об'єднання культурних традицій та сучасних розваг. Цей парк може стати символом сполучення між минулим і сучасним, де кожен відвідувач матиме змогу відчутти атмосферу легенд та міфів, а також розважитися на атракціонах, які відображають боротьбу богатирів зі змієм.

4. Створення зеленого театру в парку "Молодіжний" – пам'ятці паркового мистецтва міста Фастів, – може включати в себе амфітеатр органічно вписаний в ландшафт парку. Простір навколо сцени також може використовуватися для проведення майстер-класів та інтерактивних заходів з мистецтва, що залучить відвідувачів до творчого процесу та збагатить їхні враження від відвідування парку.

5. Створення макетної моделі старого вокзалу м. Фастів, який функціонував до 2011 року (рис. 4.2.1.1), у поєднанні з екскурсіями та інтерактивними інсталяціями на спорудах, таких як багатоярусні паркінги, дозволить не лише відновити пам'ять про минуле міста, а й нагадувати про втрачені історичні цінності. Додатково, інсталяції старого вокзалу на спорудах, таких як багатоярусні паркінги, може стати цікавим способом відновлення історичної архітектури та прикрашання міського простору. Це не лише збереже пам'ять про минуле міста, а й надихне мешканців і відвідувачів на подальші вивчення та вшанування його культурної спадщини.

Рис. 4.1.6. Графічне зображення вигляду Фастівського вокзалу до 2011 р.

4.1.2. Зображення художньої концепції містобудівного об'єкта

- графічне зображення ідеальної моделі реорганізації містобудівного об'єкта

Рис. 4.1.2. Схематичне зображення ідеальної моделі реорганізації архітектурного середовища міста Фастів

4.2. Енерго-інформаційне моделювання містобудівного об'єкта

4.2.1. Тематичне зонування ділянки

Для розкриття художньої концепції містобудівного об'єкта використано образ «птиці Фенікса». Як відомо Фенікс – відроджується з попелу, свого минулого та символізує «вічність» та «оновлення». Концепція полягає у

відродженні міста через звернення до його історії та культури козацьких часів. Втілення образу птаці об'єднує три головні сили міста: козацький епос – як символ витримки, злука символізує мир, співпрацю та взаєморозуміння та транспортний вузол – символ перетину шляхів, ідей, культур.

В тематичному зонуванні (рис. 4.2.1) голова птаха спрямована на захід – у майбутнє, де території міста визначаються на резервну перспективу. Частина історичного ареалу, де знаходився замок-укріплення – серце. Звідси по різні боки р. Унава та зеленої пішохідної зони на півночі міста розходяться «крила» птаці. Основний каркас «тулуб» – вул. Соборна є головною планувальною віссю на якій зосереджено найбільше об'єктів обслуговування. «Промені» – тематичні маршрути міста, що відтворюватимуть образи легенд, оповідань та історії та розкриватимуть культурні скарбниці місцевості. Район вокзалу та залізничних колій – уособлюють лапи та хвіст птаха, що тримаються за основні транспортні артерії міста та стимулюють його розвиток.

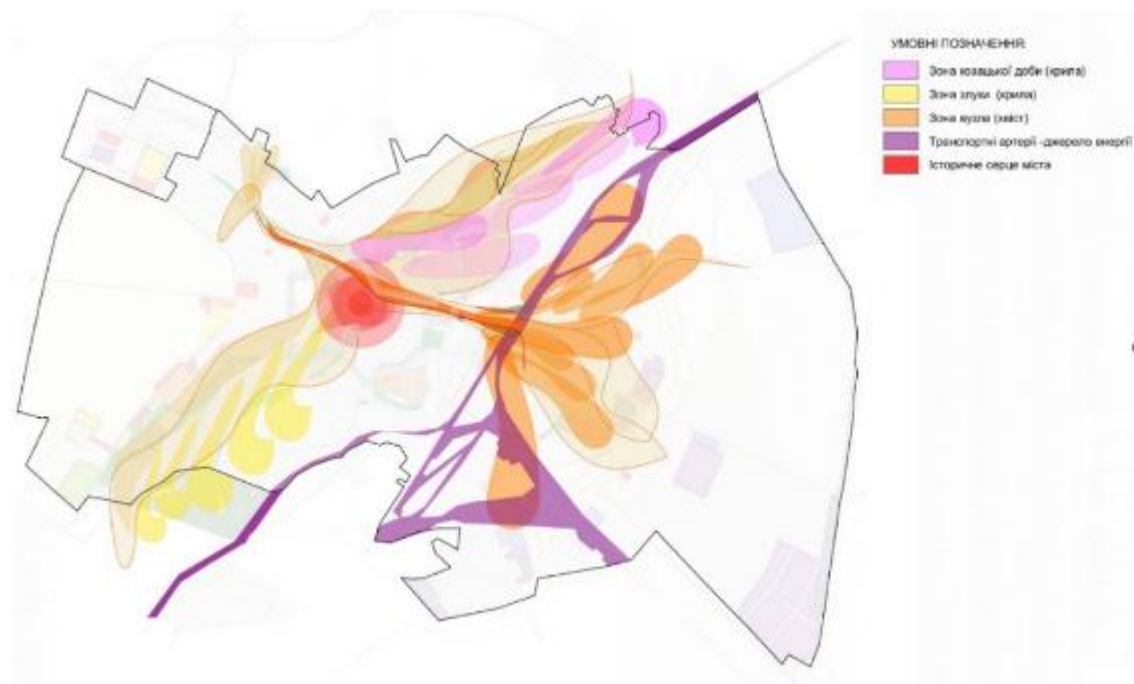

Рис. 4.2.1. Схема тематичного зонування м. Фастів

4.2.2. Сценарне моделювання урбанізованого середовища

Сценарне моделювання урбанізованого середовища в м. Фастів орієнтується на зв'язки в місті 4-ох груп людей: місцевих мешканців, мешканців з громади, гостей ,що опинились в місті проїздом та туристів.

Загалом модель зав'язується на основний центрах тяжіння в місті та привабливих існуючих та проектних об'єктах (Головний собор в центрі міста, Костел Воздвиження, доміантний будинок на площі та Палац культури) (рис.4.2.2).

- Місцеві мешканці – культурні заклади, парки, зелені зони, спортивні зони, об'єкти дозвілля, торгові центри, ринкові комплекси, освітні будівлі, адміністративні об'єкти, (вибірково)
- Мешканці громади – торгові центри, криті ринки, освітні будівлі, адміністративні об'єкти. Вибірково- зелені зони, парки, історичні об'єкти.
- Гості (люди що очікують пересадки, пасажери регіональних поїздів, що зупиняються на перегруповування вагонів) – відвідання привокзальної площі, кафе та заклади очікування в районі залізничного вокзалу.
- Туристи – історичні місця, пам'ятки архітектури, зелені зони, фунікулер, туристичні місця та локації.

Рис. 4.2.2. Схема сценарного моделювання урбанізованого середовища м. Фастів

4.2.3. Програмування емоційних реакцій людини на оточення

Базуючись на найбільш відвідувані існуючі локації міста в симбіозі з запропонованими проектом визначено 6 маршрутів (5 пішохідних та 1 веломаршрут) (рис. 4.2.3). Кожна локація маршруту була стратегічно вибрана для

виклику та програмування певних емоцій, починаючи від позитивних вражень на початку маршрутів до більш глибоких та різноманітних почуттів, таких як цікавість, вдячність, смуток, захоплення продовж курсування шляхом.

Маршрут №1 – починається від привокзальної площі та прямує через центр міста по вул. Соборна та веде до його історичної частини, до підвищення, де в старовину були укріплення, млин та сітні старого замку. Тут людина отримує позитивні емоції та відчуття захоплення біля скверу та кафе з терасами, з яких розкривається панорамний пейзаж. Шлях охоплює міські площі, фонтан, Палац культури, будівлю урочистих подій, п'ятачок Демократії з кафе та зонами відпочинку, торговий центр, магазини, сквер «Сонячний».

Маршрут №2 – є найкоротшим, починається від привокзальної площі, прямує через спокійну та не жваву вул. Івана Ступака. Проходить повз сквер «Пам'яті» та поминальне кафе, далі тінистими алеями біля школи №5 напрямом змінюється до пам'ятки садово-паркового мистецтва Молодіжний, що викликає у відвідувачів гарні та світлі емоції радості особливо у весняні періоди цвітіння.

Маршрут №3 – один з найцікавіших, – починається від П'ятачка Демократії та завершується спуском на фунікулері до дамби і далі прогулянкові пішохідні зони розходяться вздовж набережної р. Унава. На шляху маршруту людина відвідує міський парк «Європейський», бібліотеку, кінотеатр «Лелека», пішохідну вуличку з магазинами костел.

Маршрут №4 – починається від парку «Молодіжний» та курсує вздовж основної зеленої зони до дитячого парку «Котигорошко». На шляху розташований планетарій, спортивний зал та вибіркові спортивні та дитячі майданчики. Рух можливий на велосипедах та самокатах.

Маршрут №5 – через віддаленість від центру шлях розглядається в основі як веломаршрут, що починається від набережної та продовжується в лісопарку. Даний шлях може відчуватись, як маленька подорож містом з можливістю споглядати панорамні види та силуети міста, викликаючи вдячність, спокій, натхнення та відчуття бадьорості.

4.3. Просторово-часове моделювання містобудівного об'єкта

4.3.1. Часове моделювання функціональних процесів

Часове моделювання функціональних процесів містобудівного об'єкту визначається протягом доби та за періодом року. (рис.4.3.1)

В більшості в будні дні функціональні процеси відбуваються в місцях скупчення громадських об'єктів в центрі та районі вокзалу – вранці від 7:00- до 11:00 та ввечері від 18:00 до 21:00.

Рис.4.3.1. Схема періодичності функціонального використання території різними категоріями відвідувачів

4.3.2. Об'ємно-просторова композиція об'єкта

В об'ємно-просторовій композиції містобудівного об'єкта відбудуться зміни в результаті нового будівництва житлових та громадських будівель. На південному заході за річкою Унава, на заході за церквою Богородиці та в новому громадському центрі біля в'їзду в місто – вибірково зміняться композиційні домінанти. Враховуючи точки найбільших перепадів та точок найвищого рельєфу вул. Соборна залишається головною композиційною віссю (рис. 4.3.2).

Рис. 4.3.2. Схема об'ємно-просторової композиції містобудівного об'єкта

4.3.3. Підбір засобів виразності урбанізованого середовища

Пропонується оздоблення стендів та громадських зупинок в одній кольоровій гамі з імітацією дерев'яних покриттів, що краще відображатимуть старовинні мотиви.

В парках та зелених зонах в сприятливі пори року пропонується розташовувати різьблені дерев'яні скульптури від місцевих майстрів, що створюють їх на місці спилу аварійних дерев.

За допомогою світлових інсталяцій пропонується створення силуету старого вокзалу м. Фастів до 2011 року на будівлі паркінгу, біля привокзальної площі.

За кольоровим рішенням пропонується реконструкція фасадів історичного ареалу відповідно до визначених кольорових градієнтів (рис. 4.3.3).

Рис. 4.3.3. Схема підбору засобів виразності містобудівного об'єкта

Висновки до розділу 4

Художня концепція "Промені Фенікса" для відродження міста Фастів використовує образ птаці Фенікса, символізуючи вічність і оновлення через звернення до козацької історії та культури. Зонування міста відтворює форму птаха, з його головою, серцем та крилами, що відображає значення культурних, історичних та транспортних аспектів. Ця концепція сприяє розвитку і приваблює туристів, ставши потужним стимулом для подальшого росту міста.

Сценарне моделювання урбанізованого середовища в м. Фастів базується на зв'язках між місцевими мешканцями, мешканцями з громади, гостями та туристами, орієнтуючись на ключові центри тяжіння в місті.

Для програмування емоційних реакцій людини на оточення у місті запропоновано 6 маршрутів, які охоплюють ключові локації та привабливі об'єкти, викликаючи різні емоції, від захоплення до спокою. Ці маршрути розширюють можливості для відпочинку та вивчення міста, враховуючи існуючі та нові об'єкти.

Під час розробки художньої концепції планувального розвитку міста Фастів були сформовані наступні естетичні вимоги до об'єкту проектування:

1. Впровадження системи збереження та реставрації історичних будівель, разом із розробкою дизайн-коду для історичного ареалу, сприятиме збереженню автентичності міста.

2. Враховуючи розподіл функціональних процесів у місцях скупчення громадських об'єктів у центрі та районі вокзалу протягом будніх та вихідних днів, естетичні вимоги орієнтовані на забезпечення гармонійної інтеграції цих об'єктів у міський пейзаж. Під час ранкових та вечірніх годин, коли активність у цих місцях є найбільшою, естетичні вимоги спрямовані на створення привабливої та відповідної атмосфери.

3. Естетичні вимоги, визначені художньою концепцією, полягають у збереженні гармонійного співвідношення нових будівель із оточуючим середовищем. Нові житлові та громадські споруди мають доповнювати ландшафт та архітектурну спадщину міста, зберігаючи його історичний характер. Окремі зміни у композиційних елементах на південному заході, біля церкви Богородиці та у новому громадському центрі, повинні відповідати загальній естетичній концепції, забезпечуючи єдність і стилістичну цілісність містобудівного об'єкта.

4. Засоби виразності міського середовища визначені художньою концепцією, мають включати в себе відтворення старовинних мотивів і дотримання кольорових градієнтів, що відображають історичний ареал міста. Оздоблення стендів та громадських зупинок у відповідній кольоровій гамі з імітацією дерев'яних покриттів сприятиме збереженню традиційного образу. Різблені дерев'яні скульптури, виготовлені місцевими майстрами, та світлові інсталяції, що відтворюють силует старого вокзалу.

5. Будівництво підземних та наземних пішохідних переходів підвищить безпеку пішоходів та сприятиме їхній зручності та комфорту. Усі ці заходи спільно сприятимуть створенню привабливого та життєздатного міського середовища, яке історично зібране, але одночасно орієнтоване на майбутнє.

Подальше втілення цієї концепції в життя сприятиме формуванню нових туристичних маршрутів, розвитку інфраструктури та стимулюванню місцевої економіки через збільшення потоку відвідувачів. Такий підхід не лише оновить обличчя міста, а й стане важливим чинником його реінтеграції в загальнодержавний культурний контекст, роблячи Фастів не лише важливим транспортним вузлом, а й привабливим центром для культурного та туристичного відпочинку.

РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

5.1.1. Характеристика району проектування

Об'єкт проектування- Фастівська ОТГ розташована на південному заході Київської області. Входить до складу Фастівського району. Територію громади перетинають залізничні шляхи Південно-Західної залізниці України, автошляхи Р-04, Р-19. Також, автошлях М-05, що забезпечує загальний взаємозв'язок з Києвом (рис.5.1.1).

Кліматичні умови

Клімат Фастівського району характеризується помірно континентальним кліматом з теплим літом та помірно холодною зимою. Середньорічна температура повітря становить $+6,7^{\circ}$, з найхолоднішим місяцем січнем і найтеплішим липнем. Розподіл опадів рівномірний протягом року, з найбільшою кількістю опадів у липні та червні. Район також відрізняється значним випаровуванням вологи, що може спричинити посуху у деякі роки [41].

Рельєф

Територія розташована у серці східноєвропейської частини континенту, простягаючись вздовж берегів річки Унава. Її рельєф - добре дренована рівнина, з висотами від 170 до 220 метрів над рівнем моря. Річка та її притоки поділяють територію на дві частини: правобережну з вищими крутими схилами та лівобережну з низькими берегами (рис.5.1.3).

Лесове плато у цій області перетинається долинами річок, таких як Ірпінь, Унава, Кам'янка, Стугна, і мережею балок, особливо у південно-східній та північній частині району. Зазвичай річкові долини мають невеликі заболочені заплави та виражені надзаплавні тераси, а береги річок мають пологі схили, тоді як схили балок часто піддаються ерозії. Річку Унава зрегульовано за допомогою ставків-водосховищ [41].

Містобудівні умови

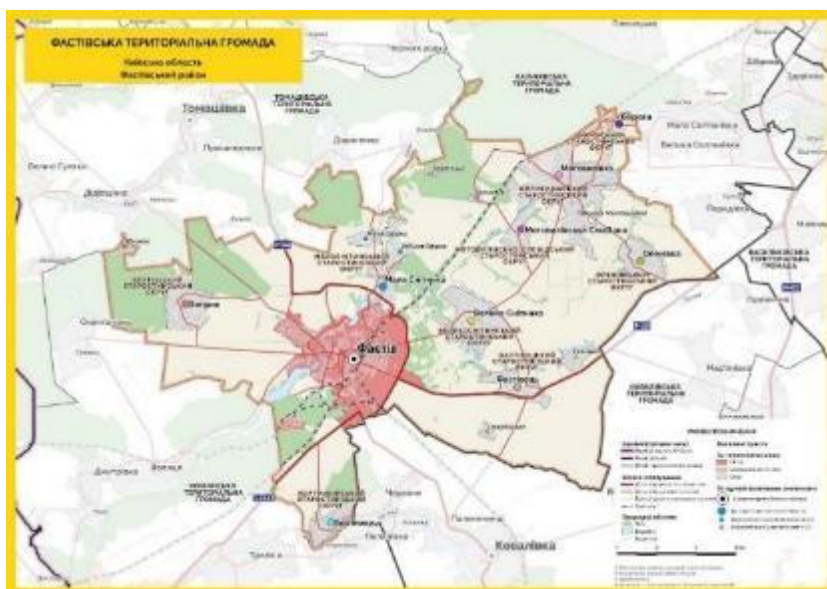
Територія займає площу 336.2 км² та розташована на південному заході Київської області. Вона включає в себе одне місто (Фастів), одне селище міського типу (Борова) і 16 сіл: Оленівка, Бортники, Велика Снітинка, Веприк,

Млинок, Мала Снітинка, Велика Офірна, Мала Офірна, Мотовилівська Слобідка, Фастівець, Гвардійське, Клехівка, Велика Мотовилівка, Мотовилівка, Вишняки, Тарасенки (рис.5.1.2) [81] .

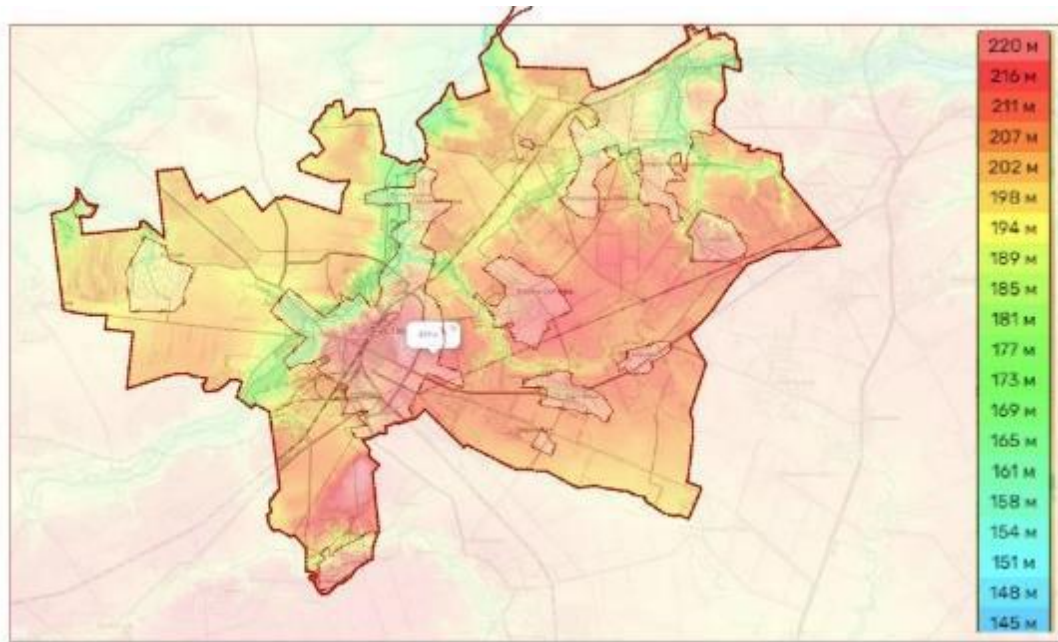
Місто Фастів є адміністративним центром громади, в плануванні поділене залізницею

Рис.5.1.1 Схема розташування Фастівської територіальної громади в Фастівському районі

Рис.5.1.1 Схема Фастівської територіальної громади

Рис.5.1.3 Рельєф Фастівської територіальної громади

5.1.2. Характеристика об'єкту проектування

Об'єкт - місто Фастів

Розташування – Фастівська ОТГ , Київська область.

Площа ділянки – 43 км²

Кількість жителів – 44 014 особи, в зоні дії НС- близько 10 000 осіб.

Способи евакуації: особистий транспорт, громадський транспорт.

Проектом передбачається будівництво підземного тунелю для забезпечення безперешкодного зв'язку автомобілів та пішоходів між західною та східною частинами міста.

Освоєння територій під будівництво нового житлового фонду в основному планується вздовж мікрорайону вул. Фастівецька, на заході по вул.Дмитрова та на вибіркових ділянках міста.

5.2. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

5.2.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування

Пожежа — це неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що розповсюджується в часі і просторі та створює загрозу життю і здоров'ю людей, навколишньому середовищу, призводить до матеріальних збитків [82].

Дослідження місцевості вказує на те, що найбільш ймовірним джерелом ризику пожежі є загорання в житлових та громадських будинках та на територіях

лісових масивів. Та враховуючи розміщення на території міста потужного залізничного вузла ймовірність надзвичайної ситуації в районі залізничних колій несе за собою потенційно більші негативні наслідки.

Багато різних типів вантажів перевозяться залізницею, і деякі з них мають потенційну небезпеку вибуху або пожежі. Часті випадки пожеж та вибухів на залізничному транспорті пов'язані з недбалим поводженням з вогнем, виникненням іскор від локомотивів, неправильним використанням опалення та технічними недоліками у роботі обладнання. На ці групи причин припадає понад 60 % усієї кількості пожеж і вибухів [83].

Крім цього, залізничними коліями перевозять небезпечні вантажі: від палива та нафтопродуктів до радіоактивних відходів та вибухових речовин.

На території проектування такою ділянкою ймовірної надзвичайної ситуації може бути центральні посадочні платформи та колій залізничного вузла станції Фастів. В бік сходу знаходиться житловий мікрорайон Завокзалля та зі східного боку житлова забудова центру.

Правилами пожежної безпеки на залізничному транспорті, затвердженими наказом Міністерства транспорту та зв'язку України [84], визначаються основні вимоги пожежної безпеки на об'єктах і в рухомому складі залізничного транспорту та є обов'язковими для виконання підприємствами, установами, організаціями й об'єднаннями Укрзалізниці, а також іншими підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які користуються послугами залізничного транспорту.

5.2.2 Оцінка обстановки при пожежі на потенційно-небезпечному об'єкті

Пожежна безпека — це стан об'єкта, за якого виключається можливість пожежі. Гасіння пожежі вимагає значних матеріальних засобів і людських ресурсів [82].

Основними причинами пожеж на залізниці вважаються:

1. схід вагонів, що перевозять легкозаймісті рідини з рейок;
2. задимлення всередині пасажирських вагонів;
3. зіткнення поїздів;

4. різні пошкодження (витік, розсипання) небезпечних вантажів.

Тому спосіб гасіння пожежі на залізниці вибирається виходячи з місця розташування вогнища, тип джерела загоряння, його інтенсивності і причин.

При цьому, в першу чергу проводиться евакуація всіх людей на безпечну відстань від загоряння.

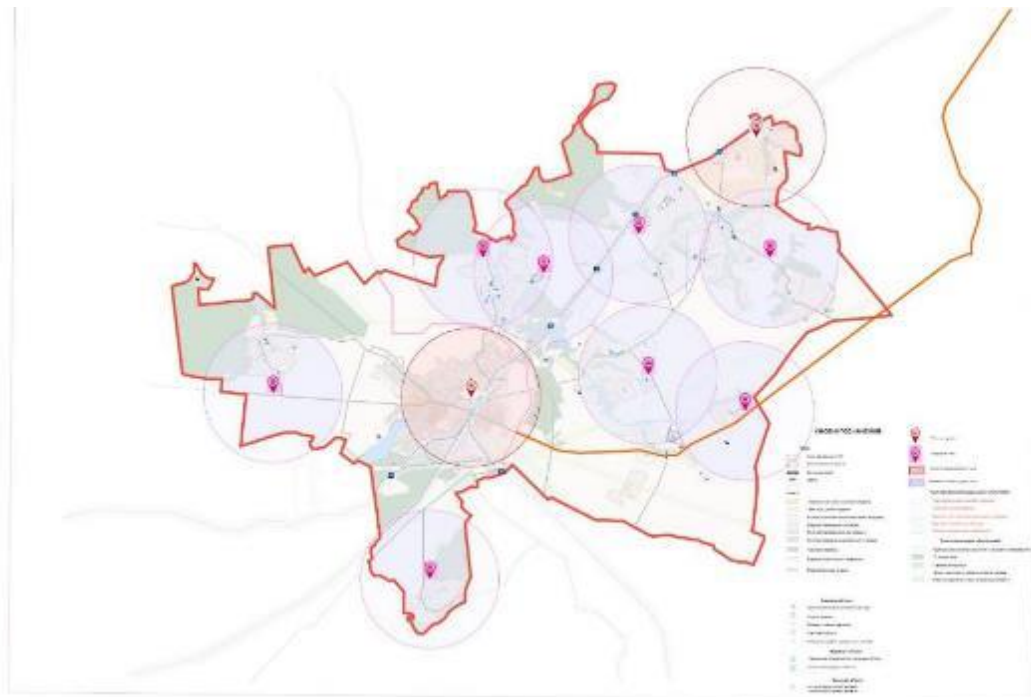
Уражаючи фактори під час пожежі такі:

- значення теплового потоку, в осередку пожежі температура досягає декількох тисяч градусів;
- сильне задимлення;
- токсичні речовини, які утворюються у процесі згорання.

Пожежні депо розміщуються на сельбищних та виробничих територіях м. Фастів. Загальна кількість пожежних машин згідно з розрахунком –11 автомобілів.

Фастівський районний сектор ГУ ДСНС У Київській області знаходиться за адресою провулок Шестопаля, 1, провулок Героїв Прикордонників, 1.

А також, в см.Борова – пожежна частина на 2 автомобілі за адресою вул. Залізнична.

Рис.5.2.1 Схема розміщення існуючих та проєктних пожежно-рятувальних частин (постів)

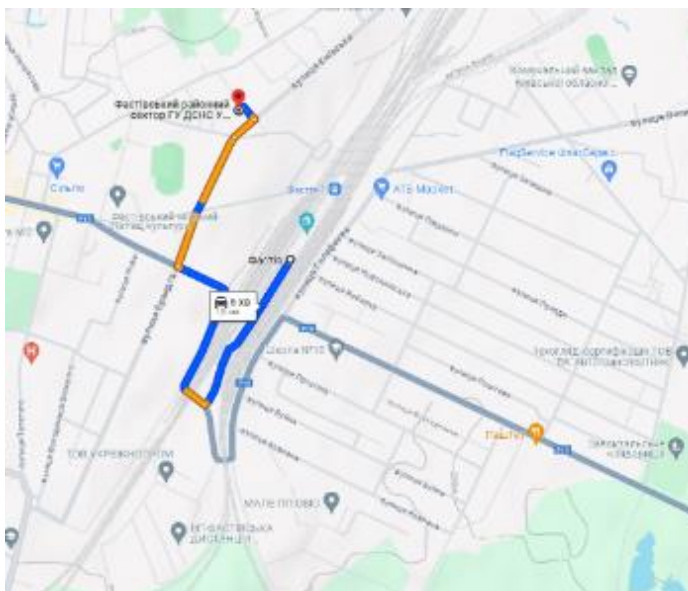
За проєктними рішеннями в кожному населеному пункті передбачається пожежний пост на 1-2 пожежних автомобілі залежно від розрахунку (табл. 15.1) –ДБН Б.2.2-12:2019. Відповідно ДСТУ 8767 розділ 5. на радіус обслуговування одним державним пожежно-рятувальним підрозділом, по дорогах загального користування, не повинен перевищувати 3 км [85]. Якщо в зоні виїзду підрозділу або частини розміщуються промислові підприємства, радіус обслуговування залежно від категорії виробництва до 2 або 4 кілометрів.

У місті Фастів існує централізована система господарсько-протипожежного водопроводу, двохзонна. Водопровідна мережа - кільцева, низького тиску, має протипожежні гідранти та запірну арматуру для аварійного відключення ділянок мережі [68].

Час прибуття від найближчої пожежної частини в м.Фастів до місця надзвичайної ситуації - 6 хв (рис. 5.3.2-5.2.3).

Рис. 5.2.2. Схема розташування місця надзвичайної ситуації від найближчого пожежного депо в системі міста

Рис. 5.2.3. Схема маршруту до місця надзвичайної ситуації від найближчого пожежного депо

5.2.3. Прийняття рішення з питань Цивільного захисту

Важливо розробити план дій та процедури евакуації для мешканців та працівників, забезпечити належну підготовку персоналу та наявність необхідного обладнання для ліквідації можливих наслідків пожежі.

Необхідно забезпечити, щоб час прибуття державних пожежно-рятувальних підрозділів до місця виклику не перевищував 10 хвилин на території міста та 20 хвилин в населених пунктах за межами міста. Водночас, потрібно ретельно враховувати метеорологічні умови, сезонні особливості і стан доріг.

Це означає, що необхідно мати в розпорядженні ефективні системи моніторингу дорожньої ситуації та швидкого реагування на будь-які перешкоди, що можуть затримати прибуття рятувальних служб [86].

5.3. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується

5.3.1. Основні заходи при евакуації мешканців

Евакуація — це упорядковане виведення чи вивезення людей з об'єктів і населених пунктів, перебування в яких стає небезпечним для життя. Основна мета евакуації — забезпечення безпеки кожної людини.

Евакуації підлягає населення, яке проживає в населених пунктах, що знаходяться у районах можливої надзвичайної ситуації.

Види евакуації класифікуються залежно від масштабності надзвичайної ситуації:

Загальна евакуація- в цьому випадку будівля або населений пункт повністю звільняються. Це може бути необхідно у випадку серйозної надзвичайної ситуації, такої як пожежа або небезпека вибуху.

Часткова евакуація – коли звільняється лише частина будівлі, населеного пункту або адміністративного району. При цьому може бути обмежена господарсько-виробнича діяльність для збільшення шансів на врятування.

Негайна евакуація - терміновий захід, який виконується, коли надзвичайна ситуація вже виникла або може виникнути в обмежений час. Негайна евакуація може стати необхідною у випадку пожежі, вибуху, аварії тощо.

Тимчасова евакуація - це проводиться при невеликій, тимчасовій загрозі, такій як підняття рівня води або хімічна аварія на віддаленні. Такий вид евакуації може бути виконаний для тимчасового укриття від потенційної небезпеки [87].

Для успішної евакуації та запобігання паніці та загибелі людей необхідно вжити наступні заходи:

- попередньо спланувати процес евакуації, визначити безпечні райони для тимчасового проживання евакуйованих,
- організувати систему оповіщення керівників підприємств та мешканців про початок евакуації,
- створити центр керування евакуацією, забезпечити належне життєзабезпечення у місцях тимчасового розміщення евакуйованих, і організувати тренування для дітей з правил поведінки під час евакуації.

Евакуація населення з небезпечних районів і зон проводиться у разі загрози життю та здоров'ю людей. Евакуації підлягає все населення району, якому загрожує небезпека.

Масові евакуаційні заходи мають бути запроваджені у найкоротший термін та залучати різні види транспорту, або реалізуватись поетапно в залежності від ситуації.

Евакуація мешканців мікрорайону Завокзалля та перебуваючих на платформах та в будівлі вокзалу вимагає швидких та організованих заходів.

1. Перш за все, слід негайно оголосити про необхідність евакуації через гучномовці, радіо, телефонні повідомлення та будь-які доступні засоби оповіщення.
2. Після цього мешканці та працівники вокзалу мають бути направлені до заздалегідь визначених безпечних зон, які можуть бути позначені на мапах евакуації.
3. Необхідно забезпечити відповідну організацію евакуаційного процесу, включаючи контроль за потоком людей та запобігання паніці. Крім того, слід забезпечити належний доступ до транспорту для тих, хто не може самостійно покинути місце небезпеки,
4. Для піших евакуйованих можуть бути організовані проміжні пункти евакуації (ППЕ) поблизу доріг за межами небезпечних зон.
5. Мешканців прилеглих мікрорайонів вивозять із небезпечних зон за допомогою наземного автотранспорту. Це можуть бути автобуси корпорації «Богдан» чи приватний транспорт.

Транспорт

Враховуючи ,що зоні дії надзвичайної ситуації орієнтовно може перебувати 10 000 осіб.

Для евакуації приблизно 170 осіб з інклюзивністю. Пропонується залучити для евакуації - 10 міських автобусів малого класу з низькою площадкою у задньому звісі, пристосований для перевезення пасажирів інвалідних візках, габаритною довжиною 8,21 м. [88] .

Загальна пасажиромісткість такого автобуса складає 61 чол., з них 17 пасажирських сидінь.

Та для евакуації ще 9 000 осіб - приміських автобусів

Модель А70132 – 25 сидячих місця, загальна – 43.

Необхідно залучити відповідно 210 автобусів при умові повної посадки при одночасній евакуації всіх мешканців.

При умові розділення процесу евакуації на три етапи- необхідно залучити 70 автобусів.

У випадку нестачі засобів чи можливості пересування транспортом евакуація людей може здійснюватись пішки. У такій ситуації людей розподіляють по пішим колонам і організують для них заздалегідь розроблений маршрут.

5.3.2. План евакуації населення. Графічна частина.

Схема евакуації населення передбачає кілька критично-важливих етапів та враховує можливість ситуації, при якій буде неможливо здійснити перетин залізничних колій. Тому маршрути евакуації дублюються по обидві частини міста.

Спочатку населення збирається на збірному евакуаційному пункті ЗЕП:

(ЗЕП-1) – Фастівський академічний Ліцей № 9 , за адресою вул. Т. Шевченка, 51 відстань від залізничного вокзалу через підземний перехід складає 70 м - 5 хв ходьби.

(ЗЕП-2) – Гімназія № 10, за адресою вул. Фастівецька, 14 – відстань становить -700 м. Піший маршрут дорівнює- 9 хв або 2 хв на транспорті

Тут люди отримують необхідні інструкції та ресурси перед початком евакуації.

Після цього населення за потреби та можливості прямують до проміжних пунктів евакуації (ППЕ), які можуть служити для надання додаткової допомоги та ресурсів.

(ППЕ-1) – будинок Культури (пл.Перемоги,1) – відстань 750 м, пішохідний маршрут 11 хв або 3 хв на транспорті.

(ППЕ-2) – В проєктному багатофункціональному комплексі по вул. Фастівецька. Відстань – 1,3 км, пішохідний маршрут 18 хв та 4 хв на транспорті.

Додаткові пункти регулювання розміщені в Фастівській міській та проєктному багатофункціональному комплексі по вул. Фастівецька.

Після проміжних пунктів евакуації населення до приймальних евакуаційних пунктів (ПЕП), де вони знаходять тимчасове притулок та отримують додаткову допомогу.

ПЕП-1 – проєктна школа по вул. Скригалівська , відстань становить 3,6 км, пішохідний рух 51хв та 8 хв на транспорті. Евакуація до ПЕП-1 рекомендовано остаточно здійснювати автобусах.

ПЕП-2 – Комунальний заклад Київської обласної ради "Фастівський обласний ліцей" (вулиця Великоснітинська, 63,) відстань становить 1,6 км , пішохідний рух 21 хв та 4 хв на транспорті.

Евакуація може відбуватися як по автомобільних маршрутах (АМ-1,АМ-2), так і пішими маршрутами (ПМ-1,ПМ-2), залежно від обстановки та можливостей.

Крім того, залежно від обставин надзвичайної ситуації може бути використано залізничний транспорт для перевезення евакуації.

Зона евакуації (Б) - кінцевий пункт призначення, де населення переселяється на довготривалий період. В той час, як територія евакуації (В) охоплює ширшу область, де надаються додаткові ресурси та підтримка(рис.5.3.2.).

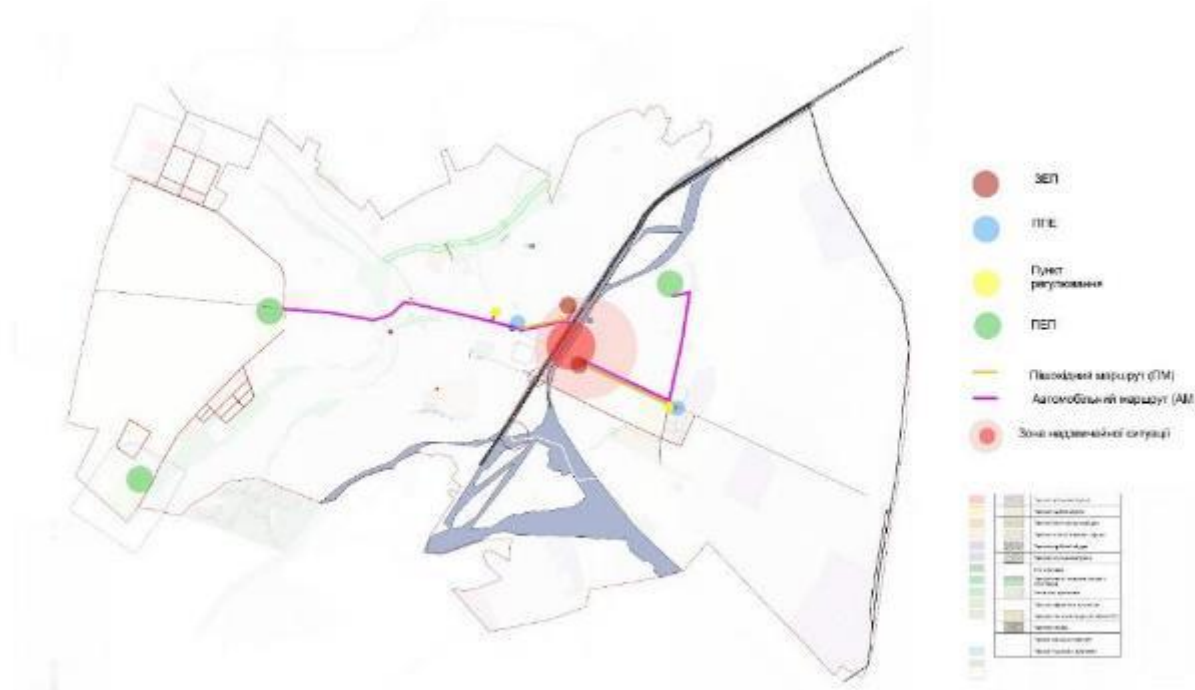

Рис.5.3.2. Схема евакуації населення

Висновки до розділу 5

Виходячи з проведених досліджень та аналізу потенційних загроз пожежі та інших надзвичайних ситуацій в районі залізничного вузла було розроблено комплексний план евакуації населення міста Фастів.

Пожежні депо розміщуються на сельбищних та виробничих територіях м. Фастів. Загальна кількість пожежних машин згідно з розрахунком –11 автомобілів.

Система евакуації передбачає чітке розподілення обов'язків та використання різних транспортних засобів для перевезення населення, включаючи автобуси, спеціально адаптовані для людей з обмеженими можливостями. Крім того, передбачено створення проміжних пунктів евакуації для надання додаткової допомоги та ресурсів.

План передбачає також ретельно розроблені маршрути евакуації, що дублюються для врахування можливих обмежень, наприклад, перетину залізничних колій. Пункти збору та проміжні пункти евакуації розташовані таким чином, щоб забезпечити доступність для мешканців та надання їм необхідної допомоги.

ВИСНОВКИ

1. Під час аналізу наукових досліджень було виявлено ключові аспекти сталого розвитку територіальних громад, включаючи соціально-економічний розвиток, сталий розвиток сільських територій, та просторову організацію транзитних міст-вузлів.
2. Ознайомлення з сучасними іноземним та вітчизняним досвідом розвитку територій громад допомогло виявити тенденції у просторовій реорганізації, зокрема, стратегії розміщення виробничих територій, інтегрований розвиток транспортної інфраструктури та збереження історичного середовища.
3. Враховуючи проаналізовані чинники впливу, визначено групи факторів, які впливають на сталий розвиток території Фастівської територіальної громади: функціональні, естетичні, економічні, екологічні та культурні. Та враховуючи розташування міста в системі розселення Київської області було виявлено ряд умов, що впливають на розвиток громади: географічне розташування, структуру населення, природні ресурси та історично-культурний спадок.
4. На основі проведеного аналізу стану території Фастівської громади виявлено значні проблеми, такі як екологічний дисбаланс, нерівномірний розвиток населених пунктів, недостатня розвиненість інфраструктури та обслуговування. Рушійними силами території є те, що розташована на важливих транспортних маршрутах, має доступ до столиці, володіє природними та культурними ресурсами. Аналіз існуючого стану також дозволив докладніше ознайомитися з історично-культурним потенціалом території, що важливо відновлювати та зберігати у пам'яті населення для подальшого розвитку та збереження цінних національних цінностей.
5. Аналіз території Фастівської громади та подальший розвиток моделі дозволили виявити значні можливості використання креативної економіки для відновлення занедбаних сільських територій. Шляхом залучення місцевих ресурсів, формування мережі співпраці "місто-село" та розвитку культурно-історичного потенціалу можна досягти сталого росту, зберігаючи унікальність та автентичність кожного населеного пункту.

6. Пропозиціями комплексного плану просторового розвитку виділяються ключові рішення, спрямовані на збереження природних ресурсів, створення рекреаційних зон, розвиток виробничих об'єктів та житлового фонду, а також відновлення інфраструктури. Ці заходи спрямовані на забезпечення балансу між житловими умовами, робочими місцями та доступністю послуг для мешканців, що сприятиме сталому розвитку та покращенню якості життя у громаді.
7. Місто Фастів стикається з серйозними проблемами у сфері транспортної та житлової інфраструктури, що потребують негайного втручання та модернізації. Результатами аналізу існуючого стану, виявлено що місто потребує розробки додаткових планувальних рішень, щоб мати змогу ефективно обслуговувати зону впливу громади. Таке переосмислення міста Фастів є важливим з точки зору оптимізації його функцій та ролі в системі управління громадою.
8. Історико-культурний та генетичний аналіз міста допоміг виявити характерні особливості та напрямки для проєктних рішень для територій та загального вигляду планувального каркасу. Комплексний аналіз території дозволив віднайти рушійні чинники, що відіграють ключову роль для розвитку міста.
9. Запропоновані проєктні рішення спрямовані на реалізацію потенціалу міста Фастів та вирішення основних проблем. Підземне сполучення через залізничні колії сприятиме більш гнучкому плануванню та зменшить навантаження на основні транспортні магістралі. Розвиток системи громадських підцентрів дозволить розширити зону впливу адміністративного центру на громаду. Щодо привокзальної площі, важливою є реконструкція її просторового планування, щоб вона стала справжньою візитівкою міста.
10. Реконструкція планувальної структури привокзальної площі спрямована на перетворення порожнього простору у зручний громадський простір, створюючи безпечний рух пішоходів до головної міської зупинки та зменшуючи транспортне навантаження у її центральних частинах .

Благоустрій території, включаючи озеленення та малі архітектурні форми з історичним контекстом.

11. За допомогою художньої концепції "Промені Фенікса" місто Фастів набуває символічного значення вічного оновлення та відродження. Через звернення до культурної спадщини. Вимальовується новий образ, що відображає унікальність та красу цього місця. Сценарне моделювання міського середовища допомагає для розвитку туристичних маршрутів. Втілення естетичних вимог у плануванні та дизайні міста створить гармонійне та привабливе середовище, що сприяє збереженню історичної спадщини та відтворенню її у новому світлі.
12. Комплексний план евакуації для міста Фастів, розроблений на основі досліджень та аналізу потенційних небезпек, демонструє високий рівень підготовки до надзвичайної ситуацій – аварії на залізних коліях. План евакуації для міста Фастів враховує обмеження, перетину залізничних колій, і включає розроблені маршрути евакуації, які дублюються в обидві частини міста для більшої безпеки населення. Пункти збору та проміжні пункти евакуації стратегічно розташовані в громадських установах, щоб гарантувати доступність для мешканців та надання їм необхідної допомоги в надзвичайних ситуаціях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Документ Саміту 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань. [Електронний ресурс] URL:<https://ukraine.un.org/uk/sdgs>
2. Лейпцизька Хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку» м. Лейпциг, 25 травня 2007 року [Електронний ресурс] URL: <https://city2030.org.ua/ua/document/tekst-leipcizkoi-hartii-stalogo-evropeiskogo-mista>
3. Указ Президента України №722/2019 «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>
4. Перший Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні, Політичний форум зі сталого розвитку під егідою Економічної і соціальної ради ООН, липень 2020 року. [Електронний ресурс] URL:<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>
5. Програми «U-LEAD» з Європою розробка Стратегії розвитку Фастівської міської територіальної громади на 2022–2027 роки. [Електронний ресурс] URL:<http://fastiv-rada.gov.ua/category/stratetiia-rozvytku-hromady>
6. В. О. Яценко., дис. д. арх «Містобудівні основи розвитку локальних систем розселення об'єднаних територіальних громад» 2021р. [Електронний ресурс] Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL:<http://irbis-nbuv.gov.ua/aref/0521U101837>
7. Габрель М.М., Огоньок Ю.В., «Малі міста (містечка) в новій адміністративнотериторіальній структурі регіонів України: прогнозування змін функцій та перспектив розвитку» [Електронний ресурс] Наук.-техн.збірник(стр.35) URL <https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/02/2016/201660.pdf>
8. Огоньок Ю.В., 2017. Генеральний план населеного пункту в розвитку нової територіальної громади (приклад м Гусятин Тернопільської області). [Електронний ресурс] Архітектурний вісник КНУБА : наук.-

вироб.зб.,КНУБА,URL:<http://repository.knuba.edu.ua:8080/xmlui/handle/987654321/4270>

9. Дида А.Ю. Принципи формування атрактивності архітектурного середовища малих міст - автореф. дис. ... канд. архітектури: 18.00.01. Львів, НУ «Львівська політехніка», 2015, 22 с. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/27645/1/avt_Dyda.pdf
- 10.Н.М. Шебек, К.О. Рашківська, тези доповіді на тему «Проблеми і орієнтири просторового розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області
- 11.Н.М. Шебек, К.О. Рашківська, тези доповіді на тему «Сучасні тенденції сталого розвитку територій територіальних громад»
- 12.VII Міжнародна науково-практична конференція “GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS”, 1-3.03.2024, Ліверпуль, Великобританія
- 13.Лепешко А.А. Перспективи розвитку сільської промисловості в епоху сучасних технологій // Містобудування: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей шостої науково-практичної конференції (Київ, 23 квітня 2024 р.).– Київ: КНУБА, 2024. 19 с. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.21843.18720>
- 14.Шишкін Е. А. Гайко Ю. І., Завальний О. В. - Проблеми та перспективи планування територій новостворених територіальних громад на прикладі Старосалтівської об'єднаної територіальної громади, (2017). *LIBNAS / LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE*. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2017_63_74 (дата звернення: 17.11.2023).
- 15.Третяк Ю. В. Проблеми ревіталізації сільських поселень України в контексті сталого розвитку / Ю. В. Третяк, В. О. Тімохін, Н. М. Шебек, М. Е. Третяк // Містобудування та територіальне планування. - 2022. - Вип. 79. - С. 420-433. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2022_79_39.
- 16.Бондаренко, В. М.,О. В. Бондаренко. "Ефективне використання сільськогосподарських земель як фактор забезпечення сталого розвитку

- сільських територій." *Агросвіт* 13-14 (2020): 12-17.
 URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3250&i=1>
17. Кузьменко, Т. Ю. "Принципи та прийоми функціонально-планувальної організації приміських сільських поселень." (2015).
 URL: <https://repository.knuba.edu.ua/bitstream/987654321/7615/1/201558-238-244.pdf>
18. Черкес, Б. С., О. А. Дида. "Проблема архітектурної атрактивізації малих транзитних міст." *Містобудування та територіальне планування* 46 (2012): 591-600. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/MTP_2012_46_85.pdf
19. Швець, Л. М. *Містобудівні принципи формування залізничних вокзальних комплексів у структурі малих і середніх міст. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури. Харків—(2018).—20 с.*
 URL: https://radaarch.kname.edu.ua/images/sampled/kuzmenko/Shvets/dis_shvets_1-43.pdf
20. Доктор Бадрул Хайдер з університету RMIT, Мельбурн, Австралія
21. Свінцицька, О. М., В. О. Ткачук. "Креативна економіка та креативні індустрії." Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка» (2020). URL: https://www.academia.edu/download/67543814/Maket_Creat_economy.pdf
22. Іноземний досвід планування території громади Хорватія URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781351150088-12/community-development-contemporary-croatia-globalisation-neoliberalisation-ngo-isation-paul-stubbs>
23. Іноземний досвід планування території розвитку гміни Кам'янець-Зонбковіцький URL: https://samorzad.gov.pl/web/gmina-kamieniec-zabkowicki/studium-uwarunkowan-i-kierunkow#_Toc58505668

24. Інтегрована карта Судововишнянської територіальної громади [URL :
https://hromada.canactions.com/sudovovyshnianska/](https://hromada.canactions.com/sudovovyshnianska/)
25. Комплексна стратегія відновлення та подальшого розвитку Макарівської селищної територіальної громади URL: <http://surl.li/tlowz>
26. Планування Калитянської селищної об'єднаної територіальної громади Київської област URL: <https://ppt-online.org/135409>
27. Пілотний проєкт Пісочинської селищної громади - пояснювальна записка.
28. Інтегрована концепція розвитку міста Вінниця URL: <https://mistosite.org.ua/articles/suchasnyi-rozvytok-mist-v-ukraini-pryklad-vinnytsi>
29. Транспортна стратегія м. Голвея 2016 р URL: <http://surl.li/tlozf>
30. Реконструкція привокзальної площі у Ворцлаві, Польща. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2019/02/04/chomu-privokzalnyi-ploshhi-davno-potribna-povna-rekonstruktsiya-a-ne-remont-poyasnyuemo-na-prikladah/>
31. Проєкт реконструкції скверу імені Ольги "Кора" перед залізничним вокзалом в Ополі. URL: <https://www.architekturaibiznes.pl/po-kilku-latach-zrealizowano-projekt-konkursowy-w-opolu.-rozmawiamy-z-architektura,32158.html>
32. Привокзальна площа м. Фастів URL: <http://surl.li/tlyif>
33. М. Фастів Снігурівської дамби – стокова світлина URL: <https://1ua.com.ua/rnf3041984>
34. Архівні та історичні стокові світлини міст URL: <https://pastvu.com/ps?f=r!7128>
35. Будівля Фастівського вокзалу - стокова світлина URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2_I
36. Поселення Городище с. Млинок -стокова світлина URL: <https://ukrainaincognita.com/arkhelogichni-pam039yatky-2/mlynok>
37. Фастівський район - стокове зображення URL: <https://kyivregiontours.gov.ua/directions/fastiv-district>
38. Схема транспортного зв'язку м. Фастів – стокове зображення URL: http://www.fastiv-rada.gov.ua/wp-content/uploads/PDSER-Klimatu_Fastova.pdf

39. Фастівська дерев'яна церква Покрови URL: <http://surl.li/tlvxy>
40. Пам'ятний знак селища Борова URL: <https://borova.org/zhzl/vukulov-vladimir/>
41. Фастівська міська рада URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/>
42. Фастівська міська територіальна громада URL: <http://surl.li/tlvnb>
43. Фастівська районна рада URL: <https://fastiv-region.gov.ua/index.php/fastivska-raionna-rada/itemlist/category/34-fastivska-raionna-rada?start=70>
44. Фастівський район історична довідка (1923-2020) URL: <http://surl.li/tlvoa>
45. Реєстр пам'яток національного значення URL: <https://mcip.gov.ua/kulturna-spadshchyna/derzhavnyy-reiestr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/>
46. Н. Кравченко, Л. Чиговська, Т. Неліна - Фастівщина: сторінки історії (від давнини до 20-х років ХХ століття)" Фастів, 2004 рік.
47. Збірник історичних переказів - Фастівщиною разом- (стр.9. 35) - URL: https://fastivrayvo.at.ua/Tekst/Turism/Fastivshina_1.doc
48. Змієві вали, Київщина URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2022/03/15/161067/>
49. Державний земельний кадастр України URL: <https://kadastr.live/#14.62/50.07871/29.94823> (дата звернення: 20 березня 2023 р.)
50. pp
51. С.Д. Лисенко, П.А. Головешко - "Археологічні дослідження в Україні в 1994-1996 роках", К., 2000 р., с. 78 – 82. URL: <https://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Archeology/ArcheolDoslVUkr1996/Fastiv1994-1995.html>
52. Схеми планування Київської області URL: <https://kievvlavst.com.ua/project/resources/attachments/nkTT3fes.pdf>
53. І.О. Примаченко- Тверді побутові відходи – еколого-економічний аспект проблеми, ОДЕКУ, Одеса, 2017 URL: http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/1608/1/Prymachenko_Tverdi_%20pobutovi_%20vidkhody_%20%D0%9C_2017.pdf
54. Європейська мережа Emerald (Смарагдова мережа) URL: <http://emerald.net.ua/>

55. Природно-заповідний фонд Київської області/Існуючі території та об'єкти ПЗФ Київщини URL: <http://surl.li/odcvs>
56. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Фастівської міської територіальної громади 2023 р. URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/2023-3/>
57. Автошлях Р19
URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%88%D0%BB%D1%8F%D1%85_%D0%A0_19
58. Автошлях Т 1013 URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%88%D0%BB%D1%8F%D1%85_%D0%A2_1013
59. Автошлях Т-10-28 URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%88%D0%BB%D1%8F%D1%85_%D0%A2_1028
60. Карта ресурс -Google maps URL: <http://surl.li/tlwlc>
61. Загальні цілі Сталого розвитку URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/11/>
62. Квітковий парк Matria від JA8 Arquitetura e Engenharia, Бразилія, 2021 рік URL: <https://landezine-award.com/matria-flower-park/>
63. Інтерактивна мапа цікавих місць України URL: <https://find-way.com.ua/mapa>
64. Центр ткацтва у м.Вінниця URL: <https://biggggidea.com/project/stvorennya-tsentr-tkatstva-vereta/>
65. Біопереробка сировини URL: <https://siydobro.com/product/kombikormovizavodi-kupivlya-ta-vigotovle/>
66. Велесова ферма, Черкащина URL: <https://www.ukrainer.net/velesova-ferma/>
67. Сміттєпереробний завод з екопереробкою, URL: <https://freedome.org.ua/smittiepererobnyy-zavod-u-zhytomyri-vyrobliatyme-ekokompost/>
68. Пояснювальна записка. Генеральний план м.Фастів, ДП «УКРНДПЦІВІЛБУД» — 2013 р.- с. 148
69. Історія міста Фастів URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/istoriia-mista/>
70. Замки та укріплення України, Фастівський район URL: <http://surl.li/tlxgj>

71. О.М. Оконченко. Оборонне значення фортифікацій замків Західної України в класифікаційного поділу прийнятого у XVII столітті, Збірник матеріалів археологія фортифікація України, Кам'янець - Подільськ 2017 р.
72. Концепція розвитку парку імені Гурова в Маріуполі, агенція Big City Lab розробила. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2021/01/17/u-mariupoli-povnistyu-rekonstruyuyut-miskyj-park-shho-tut-zminytsya-kontseptsiya/>
73. Історико-архітектурний опорний план м. Фастів, - «УКРНДПЦИВІЛБУД», 2013 р. (зображення -фрагмент схеми)
74. Житловий комплекс Портленд, Орегон URL: <https://www.gbdarchitects.com/portfolio-item/ll-hawkins/>
75. Житловий проект Birla Navya Sector 63A Gurgaon розробник- Avarna Projects LLP URL: <https://www.onetouchrealty.in/birla-navya-sector-63a-gurugram/>
76. Екологічно чисті будинки Ліпхук, Гемпшир. URL: <https://reformat.co.uk/three-contemporary-townhouses-proposed-for-liphook/>
77. Житловий комплекс для спортсменів, Франція: <https://soa.archi/fr/architecture/projects?item=5>
78. Проект клубу дозвілля, Франція URL: <https://lambertlenack.com/administration-v2/server/php/files/vue%20ext.11.png>
79. Тюбінгові гірки, Львів URL: https://zaxid.net/u_parku_kulturi_vidkrili_vsesezonnu_girku_dlya_tyubingu_n1386854
80. Козацькі клейдони Ісакіна , Ю. Козацькі клейноди – символи незалежної України. 72-а Студентська Науково-технічна конференція, 2007 URL: https://eprints.kname.edu.ua/131/1/%D0%A1%D1%83%D1%81%D0%BF%D0%B3%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD_4.doc%20
81. Фастівська територіальна громада- зображення URL: <https://decentralization.ua/newgromada/4091/composition>
82. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012 № 5403-VI URL: <https://ips.ligazakon.net/document/t125403?an=26>

- 83.Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010. – К.: Держспоживстандарт України, 2010. – 23 с.
- 84.Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 21.12.2009 р. № 1322
URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/312453_312518
- 85.ДСТУ 8767:2018 Пожежно-рятувальні частини. Вимоги до дислокації та району виїзду, комплектування пожежними автомобілями та проектування.
- 86.ДСТУ 8767:2018 Пожежно-рятувальні частини. Вимоги до дислокації та району виїзду, комплектування пожежними автомобілями та проектування..
- 87.І. С. Стефанович, Іван Станіславович, П.І. Стефанович, А.С. Красноус.
"Евакуаційні заходи під час надзвичайних ситуацій." The XI International Scientific and Practical Conference «Implementation of modern scientific opinions in practice», March 20–21, Bilbao, Spain. 267 p..URL:
<http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/7008/1/IMPLEMENTATION-OF-MODERN-SCIENTIFIC-OPINIONS-IN-PRACTICE.pdf#page=256>
- 88.Корпорація. Автобуси «Богдан» URL: <https://bogdan.ua/avtobusi/>

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ

Назва вищого навчального закладу КНУБА
 Кафедра Містобудування
 Спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»
 Освітньо-наукова програма «Містобудування»
 Освітній рівень «Магістр»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
 на засіданні кафедри
 містобудування
 зав. каф. професор, д. арх.
 Шебек Н. М. _____

Студент Рашківська Катерина

Група МБМ-22-1а

Керівник професор, д. арх. Шебек Н. М.

1. **Тема магістерської роботи** Особливості сталого розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області
2. **Вид містобудівної документації** : Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади; Внесення змін до генерального плану адміністративного центру громади; Розробка детального плану території;
3. **Назва території розроблення містобудівної документації:**
 Фастівська міська територіальна громада UA32000000000030281, місто Фастів – адміністративний центр UA32140150010091295, привокзальна площа м. Фастів, обмежена вул. Т. Шевченка та залізничними коліями, кадастровий номер
4. **Площа території проектування:** Фастівська ОТГ - 336,2 км², Фастів-43 км², Привокзальна площа м.Фастів-1,2 га
5. **Перелік джерел вихідних даних**
 Схема планування території Київської області. План сучасного використання території. ЦИВІЛЬБУД. Київ —2020. Картосхема Фастівської територіальної громади, Міністерство розвитку громад та територій України. Остапенко П., Бончковський О., Остапенко С., Перхалюк Р. —2020 р., Генеральний план м. Фастів ДП «УКРНДПЦИВІЛЬБУД» — 2013 р. План зонування території м.Фастів — 2013 р. «ДІПРОМІСТО» Історико-архітектурний опорний план м. Фастів — 2013 р «УКРНДПЦИВІЛЬБУД»
6. **Перелік чинних нормативно-правових документів, яким мають відповідати проектні пропозиції**

- ДБН Б.1.1-14:2021 - Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні
- ДБН Б.2.2-12:2019 - Планування та забудова територій
- ДБН Б.2.2-5:2011 - Благоустрій територій
- ДБН В.2.3-5:2018 - Вулиці та дороги населених пунктів
- ДБН В.1.1-31:2013 - Захист територій, будинків і споруд від шуму
- ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення"
- Земельний кодекс України
- Водний кодекс
- Закон України «Про основи містобудування»
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
- Закон України «Про Державний земельний кадастр»
- Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
- Закон України «Про екологічні мережу України»
- Закон України «Про захист населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру»
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»

Постанова Верховної ради «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 24.12.1999

7. Узагальнення даних комплексної оцінки території:

- 7.1. Просторово-планувальна організація території
- 7.2. Землеустрій та землекористування
- 7.3. Ландшафтне планування; Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території
- 7.4. Обмеження у використанні земель; Обмеження у використанні земельних ділянок
- 7.5. Забудова територій та господарська діяльність
- 7.6. Обслуговування населення
- 7.7. Транспортна мобільність та інфраструктура
- 7.8. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації
- 7.9. Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території; Підготовка та благоустрій території

8. Вимоги до проектних рішень:

- 8.1. Просторово-планувальна організація території
  - Трансформація планування населених пунктів відповідно до норм забезпечення житловим фондом на проектну перспективу.
  - Пропозиції розпланування західної та східної частини міста в житлову забудову, з формуванням відповідної інфраструктури.

- Реконструкція пішохідних просторів привокзальної площі з відповідним узгодженням з ринковою інфраструктурою.
- 8.2. Ландшафтне планування; Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території
- Розробка тематичних туристичних маршрутів
  - На заході громади облаштування та благоустрій місць відпочинку привабливих для туристів створення зон активного відпочинку поблизу місцевих природних ландшафтів Веприк Млинок, Бортники, М. Офірна, М. Снітинка,
  - Проектування зелених зон загального користування відповідно до проєктних потреб.
  - Залучення важливих ландшафтних об'єктів до зеленої мережі міста
  - Реорганізація системи міського озеленення;
  - Створення зелених зон та благоустрою громадського простору привокзальної площі;
- 8.3. Обмеження у використанні земель;
- Передбачити нові ссз від проєктних кладовищ , промислових зон.
  - Узгодження проєктної та існуючої захисної зони русел річок та смарагдової мережі на території.
  - Передбачити заходи для зменшення шумового впливу від залізниці;
- 8.4. 1. Функціональне зонування території територіальної громади;
- Зміна цільового використання територій аварійних промзон
  - Закриття/розширення існуючих кладовищ, залежно від кладовищного періоду.
  - Зміна профілю виробничих територій (вибірково)
  - Проектування нових промислових зон
  - Проектування нових громадських зон в населених пунктах
2. Функціональне зонування території населеного пункту;
- Зміна цільового використання територій аварійних промзон;
  - Перепрофілювання шкідливих виробничих об'єктів
- 8.5. Забудова територій та господарська діяльність
- Визначення ділянок під об'єкти креативної економіки в населених пунктах громади;
  - Відведення території під будівництво нового житлового фонду;
  - Стимулювання розвитку інноваційного та органічного фермерства;
- 8.6. Обслуговування населення
- Формування мережі громадських центрів
  - Забезпечити достатню кількість об'єктів громадського обслуговування для зони впливу на населені пункти громади;

- Покращити сферу обслуговування
- Формування мережі громадських об'єктів , (заклади побутового обслуговування, заклади охорони здоров'я, освіти, заклади
- Додати нові громадські функції до міського простору
- Передбачити зручні місця очікування та обслуговування мешканців , перебуваючих на автовокзалі.

8.7. Транспортна мобільність та інфраструктура

- Вдосконалення мережі внутрішньо-міського транспорту
- Поліпшення вуличного - дорожньої мережі міста, яка буде здійснювати зручний зв'язок між сельбищною та виробничою зонами.
- Проектування шляхопроводу через залізничні колії.
- Проектування зон зберігання автотранспорту
- Розробка мережі велосипедних маршрутів по місту
- В зону існуючого автовокзалу передбачається реорганізація території, нова розмітка місць зберігання та відстію пасажиротранспорту. Забезпечення безперешкодного пасажиропотоку на шляху до автотранспорту від залізничного вокзалу
- Будівництво безпечних пішохідних переходів через залізничні колії;

8.8. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

- Розгляд додаткових під'єднань до основної мережі (за потреби)

8.9. Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території;

- Передбачити заходи розчистки відстійників та забруднених водойм через стічні відходи підприємств.
- Інженерна підготовка та благоустрій території
- Розробка вертикального планування для території привокзальної площі
- Розміщення лав для сидіння , зон очікування транспорту, вуличного освітлення, зелених насаджень, сміттєвих баків, інформаційних стендів,
- Реорганізація надземної частини цивільного укриття.

8.10. Художня програма формоутворення об'єкта проектування.

- Вербальний опис художньої концепції містобудівного чи ландшафтно-рекреаційного об'єкта;
- Створення художнього образу для планувальних осей міста
- Концепція «часу» для просторової організації привокзальної площі.

9. Розрахунок основних проектних показників комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади

Назва показників	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проектних показників	
			Короткостроковий період (до 5-ти років)	Середньостроковий період (6-10 років)
Площа території територіальної громади	га/%	33 620	33 620	
у тому числі:				
<i>В межах населених пунктів:</i>				
- сільбищні		3 092	3 403	+75
- виробничі		582	990	+230
- сільськогосподарські		2 650	1930	
природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, у тому числі:				
- рекреаційно-туристичні		15,6	15,6	
- лісів		80,5	80,5	+10,0
- озеленені		520,0	520,0	
- водні поверхні/об'єкти		170,3	180,0	
- території природно - заповідного фонду		40,3	85,0	+60,0
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт		14,77	30,5	
<i>За межами населених пунктів</i>				
- сільбищні		20,8	-	
- виробничі		74,0	60,0	
- сільськогосподарські		18 096	18 000	
природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, у тому числі:				
- рекреаційно-туристичні		27,0	27,0	
- лісів		7 000	7 000	
- озеленені		1 200	1 200	
- водні поверхні/об'єкти		39,0	39,0	
- території природно-заповідного фонду		-	45,0	
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт		-	14,3	

Назва показників	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проектних показників	
			Короткостроковий період (до 5-ти років)	Середньостроковий період (6-10 років)
Кількість населених пунктів	од.	18	18	
у тому числі:				
- міст	од.	1	1	
- селищ міського типу	од.	2	2	
- сільських населених пунктів	од.	15	15	
Населення, всього	тис. осіб	64 174	72 100	
у тому числі:				
- міське	тис. осіб	44 040	48 000	
- сільське	тис. осіб	20 100	24 100	
Нове житлове будівництво,				
у тому числі:				
- садибний	тис. м ² загальної площі, кількість садиб	-	80,000	
- багатоквартирний	тис. м ² загальної площі, кількість квартир	-	120,000	
Заклади обслуговування				
- заклади дошкільної освіти	місць	2480	2810	
- заклади загальної середньої освіти	місць	11038	11440	
- заклади (центри) первинної медичної допомоги, всього	відв./зміну	710	920	
- заклади вторинної та третинної медичної допомоги, всього	ліжок	1500	2000	
- пожежно-рятувальні підрозділи	машин	11	32	
- заклади громадського обслуговування	м ² площі підлоги	30 000	36 000	
- спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	-	2200	
- басейни загального користування (криті/відкриті)	м ² дзеркала води	-	570	
Щільність населення	осіб/га	0,52		
Загальна довжина залізничної мережі	км	140	154	
Довжина автомобільних доріг	км	290	393,7	

У тому числі:				
- з твердим покриттям (усього)	км			
З них:				
державного значення:				
- міжнародні (М)	км	-	-	
- національні (Н)	км	-	-	
- регіональні (Р)	км	21,2	21,2	
- територіальні (Т)	км	16,0	24,5	
місцевого значення:				
- обласні	км	84,0	103,0	
- районні	км	168,8	245,0	

**Розрахунок основних проектних показників генерального плану
населеного пункту**

Назва показника	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проектних показників	
			Коротко-строковий період (до 5-ти років)	Довгостроковий період (понад 15 років)
Населення	тис. осіб	44 040	48 000	53 000
Територія в межах населеного пункту, всього, у тому числі:	га	4386	4562,5	4562,5
- житлової забудови	га	1346,14	1420,5	1480,3
- громадської забудови	"-	53,6	77,6	81,3
- виробничих підприємств	"-	532,63	992,7	
- інноваційних комплексів	"-	10,5	15,5	
- спецпризначення	"-	88,3	50,5	
- рибогосподарських підприємств	"-	13,5	13,5	
- лісгосподарських підприємств	"-	10,2	10,2	
- інженерно-комунальної забудови	"-	299,5	400,8	
- транспортно-складської забудови	"-	304,87	260,3	
- під ріллею та перелогами	"-	430,4	320,4	
- під багаторічними насадженнями	"-	25,63	10,3	
- для сінокошіння та випасання худоби	"-	90,6	15,5	
- для розміщення сільськогосподарських будівель і дворів	"-	525,67	525,67	
- під позахисними лісовими смугами	"-	40,71	50,8	
- ландшафтні та рекреаційні території, у тому числі:	"-	275,23	340,0	
туристичні	"-	15,6	33,8	

лісів	-"	75,3	75,3	
озеленені	-"	100,32	145,6	
водні поверхні/об'єкти	-"	85	85	
- природно-заповідного фонду, вилучені з господарського використання	-"	-	10,2	
- природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	-"	14,77	17,3	
- інші території	-"	50,6	30,3	
Розподіл житлового фонду за видами забудови:				
- садибний	тис. м ² загальної площі, кількість садиб	<u>651,350</u> 10599	<u>720,85</u> 12014	
- багатоквартирний	тис. м ² загальної площі, кількість квартир	<u>239,786</u> <u>7734</u>	<u>370,145</u> <u>10280</u>	
Середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м ² /осіб	18	23,5	
Вибуття житлового фонду, всього:	тис. м ² загальної площі, кількість садиб,			
- непридатного	тис. м ² загальної площі,	=	30,2	
- придатного у зв'язку з реконструкцією	тис. м ² загальної площі,	=	8,0	
Об'єкти громадського обслуговування:				
- заклади дошкільної освіти, всього	тис. місць	2,236	2,540	
- заклади загальної середньої освіти, всього	тис. місць	5,432	5,800	
- заклади (центри) первинної медичної допомоги, всього	тис. відвідувань за зміну	0,575	0,650	
- заклади вторинної та третинної медичної допомоги, всього	тис. відвідувань за зміну	1,0	1,1	
- спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	-	1820	

- басейни загального користування (криті/відкриті)	м ² дзеркала води	-	570	
- пожежно-рятувальні підрозділи	об'єкт/пожежних автомобілів	3	11	
- універсальні зали	тис.осіб	-		
- клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць відвідування	-	850	
- заклади торгівлі та надання послуг	м ² торг. площі	-	4 670	
Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту				
Довжина вулиць і доріг, всього, у тому числі:	км	175,6	214,2	
- міських магістралей (окремо загальноміського та районного значення)	км	65,2	87,0	
- сільських вулиць і доріг усіх категорій	км	110,4	127	
Щільність вулиць і доріг, всього, у тому числі:	км/км ²	6,5	6,8	
- міських магістралей (окремо загальноміського та районного значення)	км/км ²	2,1	2,8	
Довжина ліній вуличного громадського транспорту, в тому числі:				
- Автобус	км	46,0	62,3	
Щільність мережі громадського транспорту	км/км ²	1,4	2,2	
Загальний рівень автомобілізації	легкових автомобілів на 1 тис.осіб	245	400	
Інженерне забезпечення				
Захист території від затоплення:				
- площа	га	-	152,4	
Намив, підсипання території	га	-	119,3	
Берегоукріплення				
Пониження рівня ґрунтових вод	га	-	411	
Русел річок, каналів і дна водойм	км/га	-		
Противерозійні, протизсувні, протикарстові заходи	га	-	10,29	
Ренатуралізація та відновлення торфовищ, водно-болотних, лучних, степових та інших цінних природних екосистем	га	-	32,5	
Освоєння територій із іншими складними умовами:				
- протипросадні заходи	га	-	85,3	
- сейсмічністю 7 балів і більше	га	-		
Очисні споруди дощової каналізації	Одиниць	-	1	
Санітарне очищення території				

Обсяги твердих побутових відходів, всього:	тис.т/ рік	-		
Об'єкти поводження з відходами (сміттєпереробний комплекс, сміттєсортувальна станція, перевантажувальна станція)		-		
- кількість	Одиниць	-	1	
- потужність загальна	тис.т/ рік	-	2700	
Полігони		-		
- кількість	Одиниць	-	1	
- площа	га	-	28,3	
Звалища				
- кількість	Одиниць	1	-	
- площа	га	11	-	

Розрахунок основних проектних показників детального плану території

Назва показника	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проектних показників
Територія			
Територія в межах проекту, у тому числі:	га/%	1,2/100%	1,2/100%
- ділянки установ і підприємств обслуговування	га/%	0,21/17,5%	0,17/14,7%
- зелені насадження	га/%	0,09/7,5%	0,45/37,5%
- вулиці, площі	га/%	0,90/75%	0,50/41,67%
Території (ділянки) забудови іншого призначення (ділової, виробничої, комунально-складської,)	га/%	0,01/0.83%	0,08/6,7%
- інші території	га/%	-	-
Вулично-дорожня мережа та міський пасажирський транспорт			
Протяжність вулично-дорожньої мережі, всього у тому числі:	км	0,15	0,15
- магістральні вулиці загальноміського значення	км	-	-
- магістральні вулиці районного значення	км	0,15	0,15
Кількість транспортних розв'язок у різних рівнях	од.	-	-
Кількість підземних та надземних пішохідних переходів	од.	1	4
Щільність вулично-дорожньої мережі, всього, у тому числі:	км/км ²		
- магістральної мережі	км/км ²		
Протяжність ліній наземного громадського транспорту (по осях вулиць) всього, у тому числі:	км	0,15	0,1
Довжина ліній вуличного		0,15	0,1

громадського транспорту, в тому числі:			
-Автобус	км	0,15	0,1
Щільність мережі громадського транспорту	км/км ²	1,4	1,4
Щільність велосипедних доріжок	км/км ²	-	0,9
Гаражі для тимчасового зберігання легкових автомобілів	маш.- місць	-	-
Відкриті автостоянки для постійного (тимчасового) зберігання легкових автомобілів	маш.-місць	70	35
Інженерна підготовка та благоустрій			
Територія забудови, що потребує заходів з інженерної підготовки з різних причин	га	-	0,65
	% до тер.	-	
Протяжність закритих водостоків	км	-	-
Охорона навколишнього середовища		-	-
Санітарно-захисні зони, всього	га	0,09	0,45
- у тому числі озеленені	га	0,08	0,45

10. Перелік проектних матеріалів

10.1. Перелік графічних матеріалів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади

- Схема розташування території громади у системі розселення (довільний масштаб).
- План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель М 1:100 000;
- Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель М 1:50 000;
- План функціонального зонування території М 1:100 000;
- Ландшафтний план М:100 000;
- Схема транспортної мобільності та інфраструктури М:100 000.

10.2. Перелік графічних матеріалів генерального плану населеного пункту:

- Схема розташування території розроблення містобудівної документації в системі розселення М 1:50000;
- План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель М 1:20000;
- Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель М 1:10000;
- План функціонального зонування території М 1:20000;
- Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:20000;

10.3. Перелік графічних матеріалів детального плану окремої території в межах або за межами населеного пункту:

- Схема розташування території детального плану в системі планувальної структури територіальної громади та населеного пункту М 1:500;
- Схема існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель М 1:500;
- Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель М 1:500;
- План функціонального зонування території М 1:500;
- Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:500;
- Схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування М 1:500;

10.4.Розгортки (min 2) М 1:500;

10.5.Перспективні зображення.

10.6.Відео-презентація проектних пропозицій (фільм-обліт території)

10.7.Пояснювальна записка.

11. Список використаних джерел

1. Схема планування території Київської області ЦИВІЛЬБУД. Київ —2020
– Електронний ресурс. Режим доступу:
https://kievvlst.com.ua/project/resources/attachments/nk_TT3fes.pdf
2. Картоschema Фастівської територіальної громади, Міністерство розвитку громад та територій України. Остапенко П., Бончковський О., Остапенко С., Перхалюк Р. —2020 р., – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<https://gromada.info/gromada/fastivska/> (дата звернення: 10.03.2023)
3. Генеральний план м. Фастів ДП «УКРНДПЦИВІЛЬБУД» — 2013 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://fastiv-rada.gov.ua/heneralnyj-plan-mista/> (дата звернення: 10.03.2023)
4. План зонування території м. Фастів — «ДППРОМІСТО» -2013 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://fastiv-rada.gov.ua/plan-zonuvannia-fastova/> (дата звернення: 10.03.2023)
5. Історико-архітектурний опорний план м. Фастів — 2013 р. «УКРНДПЦИВІЛЬБУД» – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<http://fastiv-rada.gov.ua/istoryko-arkhitekturnyj-opornyj-plan/> (дата звернення: 08.05.2023)
6. Пояснювальна записка. Генеральний план м. Фастів, ДП «УКРНДПЦИВІЛЬБУД» — 2013 р.- с. 148 (дата звернення: 02.05.2024)

7. Державні будівельні норми України ДБН Б.1.1-14:2021. Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні. – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 2022. – 77 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/dbn-b.1.1-14_2021.pdf
8. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pd>
9. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-5:2011 - Благоустрій територій – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/01/DBN-B225-2011.pdf>
10. Державні будівельні норми ДБН В.2.3-5:2018 - Вулиці та дороги населених пунктів – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V23-5-2018.pdf>
11. Державні будівельні норми ДБН В.1.1-31:2013 - Захист територій, будинків і споруд від шуму – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://econstruction.gov.ua/laws_detail/3083626778627933844?doc_type=2
12. Державні будівельні норми міна № 1 ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення" – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://econstruction.gov.ua/laws_detail/2845903765012219876?doc_type=2
13. Земельний кодекс України – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14>
14. Водний кодекс – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/213/95-%D0%B2%D1%80>
15. Закон України «Про основи містобудування» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2780-12>
16. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17>

17. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3059-14>
18. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-%D0%B2%D1%80>
19. Закон України «Про Державний земельний кадастр» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3613-17>
20. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-19>
21. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-12>
22. Закон України «Про екологічні мережу України» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1864-15>
23. Закон України «Про захист населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1809-14>
24. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1626-15>
25. Закон України «Про охорону культурної спадщини» – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 39, ст. 333. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
26. Постанова Верховної ради «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 24.12.1999 – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text>

Студент

К.О. Рашківська

Керівник проекту:

Н.М. Шебек, д. арх., проф.

Консультанти розділів:

Розділ транспорт

Г.Г. Лисюк, доцент

Естетика містобудування

Н.М. Шебек, д. арх, проф.

Цивільний захист

В.С. Корінний, ст. викл.

Ілюстрації до п. 1.2

1.2 ДОСВІД ПРОСТОРОВОЇ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Розроблення стратегії розміщення виробничих територій

Враховування природного та географічного потенціалу

Ландшафтний план П'ятишанської громади

Концепція інтегрованого підходу до розвитку Миколаївської муніципальної громади

Інтегрований розвиток транспортної інфраструктури

Система інтегрованої організації територій Київської міської громади (районів Пирогівської та Давидівської областей)

Система залізничних, автомобільних, сповідної об'єктивної інфраструктури громади Богородицької області

Система територіальної інфраструктури об'єктивної інфраструктури громади Київської області

Система територіальної інфраструктури об'єктивної інфраструктури громади Київської області

Сталість історичного середовища

Реставрація історичного центру в Фордуському Державному парку

Високий зручний міський центр (Київ)

Проект реконструкції центру історичного району "Київ" перед закінченням етапу реалізації

Напрямок розвитку міста Голосіїв, Івано-Франківська 2016 р.

Проекційна основна автомобільна мережа, Транспортна стратегія Голосіїв, Івано-Франківська, 2016 р.

Просторові інтеграції інтегрованої концепції розвитку міста Вишнівська територіальної громади як урбаністичний та територіальний розвиток

Міський розвиток є інтегрованою елементом оновленої зони. Вишнівська територіальної громади має потім розробити функціональну інфраструктуру для досягнення розвитку районної громади

Ілюстрації до п. 1

1.3 ФАКТОРИ І УМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ФАКТОРИ			
Функціональні	Естетичні	Економічні	Культурні
 <p>Використання міського простору не за функціональними призначеннями</p>	 <p>Новий рівень (кваліфікації) громадянська безпека та процвітання</p> <p>Уніфікація міського середовища</p>	 <p>Економічна активність людини. Високий рівень освіти та у багатьох випадках</p> <p>Екологічні</p> <p>Забрудненість ґрунту, водостійкість. Інтенсифікація емісії вуглецю</p>	 <p>Низький рівень корупції та збереження історичних об'єктів</p> <p>Історична історико-культурних та архітектурних пам'яток</p>
УМОВИ			
Географічні	Планувальні	Соціальні	Екологічні
 <p>Центрально-розрахункова адміністративна територія</p>	 <p>Локація та інтеграція в національну мережу</p>	 <p>Структура населення, демографічне розподілення</p> <p>Проблеми інфраструктури та освіти, низький рівень освіти</p>	 <p>Проблеми інфраструктури та освіти, низький рівень освіти</p>
 <p>Висока етичність</p>	 <p>Високий національний потенціал громадянського суспільства з низьким рівнем</p>	 <p>Проблеми інфраструктури та освіти, низький рівень освіти</p> <p>Міграція молоді та економічно активної частини</p>	 <p>Проблеми інфраструктури та освіти, низький рівень освіти</p>

Сертифікати участі у конференціях

СЕРТИФІКАТ

учасника VI науково-практичної конференції

**«МІСТОБУДУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,**

яка відбулася 23 квітня 2024 року
в Київському національному університеті будівництва і архітектури
на кафедрі містобудування,

виданий студентці кафедри містобудування
Київського Національного університету будівництва і архітектури

Рашківській Катерині Олександрівні

Доклад архітектурного факультету КНУБА,
проф. О. В. Кашенко

Проректор з наукової роботи та
інноваційного розвитку КНУБА
О.Ю. Ковальчук
канд.т.н., ст. наук.спів.

СЕРТИФІКАТ

учасника V науково-практичної конференції

«МІСТОБУДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,

яка відбулася 25 квітня 2023 року
в Київському національному університеті будівництва і архітектури
на кафедрі містобудування,

виданий студентці кафедри містобудування

Київського Національного університету будівництва і архітектури

Рашківській Катерині Олександрівні

Декан архітектурного факультету КНУБА,
проф. О. В. Кашенко

Проректор з наукової роботи та
інноваційного розвитку КНУБА,
канд.т.н., ст. наук. спів.

Довідка про перевірку на плагіат

Tue May 14 10:34:25 EEST 2024, Покошило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 2.00%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 11%

ID: 126188 Название: «ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» Додано в БД: 2024-05-14 Автори: Рашківська Катерина Олександрівна Руководители: Шибек Н.М. Консультанты: Опоненты:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	201372	2903	13891 (7%)	201 (7%)

Источники плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы